

7115

J E L E N I O G Ó R S K I E

Wojewódzki Urząd
Statystyczny
w Jeleniej Górze

Sejmik Samorządowy
Gmin Województwa
Jeleniogórskiego

**SAMORZĄD TERYTORIALNY
NA PÓŁMETKU**

KADENCJA 1990 - 1994

Jelenia Góra - październik 1992 r.

1911年11月

第11号

Wojewódzki Urząd
Statystyczny
w Jeleniej Górze

Sejmik Samorządowy
Gmin Województwa
Jeleniogórskiego

SAMORZĄD TERYTORIALNY NA PÓŁMETKU

KADENCJA 1990 - 1994

URZĄD STATYSTYCZNY we WROCŁAWIU
ODDZIAŁ w JELENIEJ GÓRZE
BIBLIOTEKA

Nr ewidencyjny 7115

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

PRZEWODNICZĄCY

mgr Kazimierz Żurawski

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

mgr Antoni Jeżowski

SEKRETARZ

mgr Anna Jaskulska

CZŁONKOWIE

mgr Olimpia Bieniek

prof Tadeusz Borys

dr Marek Obrębalski

dr Zbigniew Panasiewicz

mgr Krystyna Supel

mgr Hanna Wojciechowska

SKŁAD KOMPUTEROWY

mgr Krystyna Dąbrowska

mgr Alina Bieńkowska

DRUK

ODDZIAŁ POLIGRAFICZNY WUS WROCŁAW

Copyright

by Wojewódzki Urząd Statystyczny
w Jeleniej Górze

BIBLIOTEKA

S P I S T R E Ś C I

	strona
PRZEDMOWA	5
1. SŁOWO O SAMORZĄDOWYM DOROBKU	6
2. WŁADZE GMIN	8
2.1 Wybory do rad gmin	8
2.2 Przewodniczący rad gmin	11
2.3 Działalność radnych	13
2.4 Zarządy gmin	17
3. SEJMIK SAMORZĄDOWY GMIN	22
3.1 Skład osobowy	22
3.2 Formy działalności	25
4. ZWIĄZKI I POROZUMIENIA KOMUNALNE.	31
4.1 Związki i porozumienia lokalne	32
4.2 Związki i porozumienia ponadlokalne	35
5. WSPÓLPRACA ZAGRANICZNA SAMORZĄDÓW	42
5.1 Działalność Centrum Samorządu Lokalnego	42
5.2 Kontakty zagraniczne gmin	43
6. ZMIANY STANU PODSTAWOWYCH ELEMENTÓW SPOŁECZNYCH I GOSPODARCZYCH GMIN.	47
6.1 Tło demograficzne i gospodarcze	47
6.1.1 Struktura funkcjonalna gmin	47
6.1.2 Stan i struktura ludności	54
6.1.3 Ruch naturalny i wędrowniczy ludności	56
6.1.4 Zatrudnienie	57

6.1.5 Bezrobocie	58
6.1.6 Infrastruktura ponadlokalna	59
6.1.7 Finanse gmin	62
6.2 Statystyczna ilustracja zadań własnych gmin	68
6.2.1 Ład przestrzenny i gospodarka gruntami	68
6.2.2 Drogownictwo i łączność	73
6.2.3 Wodociągi i kanalizacja, utrzymanie czystości i zaopatrzenie w energię ciepłą	76
6.2.4 Transport zbiorowy	78
6.2.5 Ochrona zdrowia	78
6.2.6 Opieka społeczna	82
6.2.7 Komunalne budownictwo mieszkaniowe	85
6.2.8 Oświata i wychowanie	92
6.2.9 Kultura	97
6.3 Zakres zadań zleconych	102
ANEKS	
Ważniejsze inwestycje oddane do użytku w 1990 i 1991 r.	103
Ważniejsze inwestycje w realizacji w 1991 r.	105
ŹRÓDŁA DANYCH	108
OFERTA	112

PRZEDMOWA

Rozpoczęty w maju 1990 roku proces reaktywowania w warunkach polskich samorządu terytorialnego wniósł wiele istotnych zmian w skali lokalnej, a problematyka szeroko rozumianej aktywności w gminach nabiera coraz większego znaczenia i zainteresowania ze strony organów gmin i społeczności lokalnych.

Wydawane od 1991 roku przez Wojewódzki Urząd Statystyczny opracowania ukazujące problematykę samorządu terytorialnego nt. "Stan gmin" i "Gospodarka lokalna" stanowią udaną, co podkreślają odbiorcy, próbę wypełnienia ewidentnej luki statystycznej, jaka w systemie ogólnodostępnej informacji wytworzyła się po dniu 27 maja 1990 roku.

Publikacja niniejsza powstała z inicjatywy dr Marka Obrębalskiego, autora cyklu wydawniczego, ukazującego problematykę samorządu terytorialnego, a koncepcyjnie wypracowana została przez zespół redakcyjny. Ma ona szczególny wymiar, bowiem po upływie pierwszych dwóch lat kadencji samorządowych władz lokalnych w województwie ukazuje zmiany społeczne i gospodarcze w tym okresie, zakres współpracy międzygminnej i zagranicznej oraz prezentację działalności rad, zarządów gmin i Sejmiku Samorządowego.

Realizacja tak szeroko nakreślonego celu i zakresu opracowania wymagała różnorodnych materiałów. Ważnym źródłem materiałów stały się wyniki ankiet, skierowanych do przewodniczących rad i przewodniczących zarządów gmin, zebrane przez pracowników WUS. W jednym tylko przypadku (gmina Olszyna) spotkano się z odmową udzielenia ankietarowi informacji. Uzyskany tą drogą zbiór danych stanowi unikalny zasób wiedzy o organach gmin województwa. Ponadto w opracowaniu wykorzystano informacje zawarte w sprawozdawczości statystycznej i dane liczbowe uzyskane między innymi z Wydziału Finansowego Urzędu Wojewódzkiego, Centrum Samorządu Lokalnego, Wojewódzkiego Biura Pracy oraz Biura Koordynatora ze strony polskiej w Euroregionie "Nysa".

Autorzy publikacji zdają sobie sprawę, że prezentowany materiał nie wyczerpuje całości problematyki podejmowanej przez samorząd terytorialny. Ze względu na istniejący stan informacji statystycznej nie było to, niestety, zadanie realne.

Szczególnie pragnę w tym miejscu podziękować Przewodniczącemu Sejmiku Samorządowego Gmin Województwa Jeleniogórskiego mgr Antoniemu Jeżowskiemu za istotną pomoc niezbędną dla nadania niniejszej publikacji ostatecznego kształtu.

Dziękuję również pracownikom jeleniogórskiego Wydziału wrocławskiej Akademii Ekonomicznej: dr Markowi Obrębalskiemu - za opracowanie części publikacji dotyczącej władz gmin i sejmiku samorządowego, prof. Tadeuszowi Borysowi - za przygotowanie partii materiałów ukazujących zakres współpracy międzygminnej i zagranicznej gmin oraz dr Zbigniewowi Panasiewiczowi - za prezentację zmian stanu podstawowych elementów społecznych i gospodarczych gmin województwa jeleniogórskiego.

Publikacja powstała dzięki dużemu zaangażowaniu zespołu pracowników WUS, a przedstawiony zakres tematyczny pozwala wyrazić przekonanie, że stanowić będzie cenne źródło wiedzy o pierwszych dwóch latach samorządności terytorialnej w województwie jeleniogórskim.

Kazimierz Żurawski

Dyrektor

Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego

w Jeleniej Górze

1. SŁOWO O SAMORZĄDOWYM DOROBKU

Każdy jubileusz - i duży i ten mały - to okazja do podsumowań tego co było, to również szansa na chwilę zadumy i refleksji nad tym, co nas czeka i jaką drogą mamy ku temu podążać. Minęły właśnie dwa lata z pierwszej czteroletniej kadencji odrodzonego w nowych warunkach politycznych i historycznych polskiego samorządu. Samorząd gmin województwa jeleniogórskiego stanowi częsteczkę tego ogromnego potencjału, wyzwolonego ustawą z 8 marca 1990 roku, lokalnej aktywności, współdecydowania i współodpowiedzialności. 866 radnych wybranych w wyborach 27 maja 1990 r. uformowało 40 rad gmin, gmin i miast oraz miast. Rady wybrały organy wykonawcze - zarządy z wójtami, burmistrzami i prezydentami jako przewodniczącymi. Wyłonieni przez rady delegaci 27 czerwca tegoż roku ukonstytuowali Sejmik Samorządowy Gmin Województwa Jeleniogórskiego, który z kolei z końcem sierpnia powołał do życia Kolegium Odwoławcze. Jak widać eksplozja tworzenia była na tyle silna i skuteczna, że to co powstało, ostało się do dziś, dając przy tym początek nowym bytom i ciałom.

W pierwszych kilkunastu miesiącach niezwykle pomocne okazały się utworzone przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej - Centrum Samorządu Lokalnego i instytucja Delegata Pełnomocnika Rządu ds. Reformy Samorządu Terytorialnego. Pierwsze w zakresie szkoleń, wydawania poradników i organizowania wymiany doświadczeń, druga w niesieniu pomocy prawnej i organizacyjnej. Roli ich nie wolno przeceniać, ale nie wolno też pominąć zupełnie nieobiektywnym milczeniem. Dla oddania pełnej prawdy trzeba dopowiedzieć, że kontakty i formy współdziałania wówczas nawiązane wykraczały daleko poza sformalizowane kolokwia urzędowe.

Wstępny okres "burzy i naporu" charakteryzujący się "przepychankami" na stanowiskach funkcyjnych w samorządach, wymianą przewodniczących komisji, rad i zarządów, wygaszeniami mandatów i wyborami uzupełniającymi, próbami organizacji referendów i temu podobnymi działaniami, tak oczywistymi w trakcie tworzenia nowych wartości, w zasadniczym swym nasileniu są już chyba za nami. Radni, działacze samorządowi, słowem politycy szczebla lokalnego i ich sympatycy przeszli, trochę może mimo woli, do nowej jakości. Dziś w samorządach dominują problemy gospodarcze, realizacja programów wyborczych, przejmowanie zadań administracji rządowej (zdrowie, oświata itp.), by pełniej zaspokajać potrzeby i oczekiwania miejscowej społeczności. Duże znaczenie przywiązuje się do współpracy międzygminnej (trzy związki i kilka porozumień), współpracy ponadwojewódzkiej (związki ogólnopolskie) i międzynarodowej (euroregion). Rozumiana jest potrzeba docierania z bieżącą informacją do mieszkańców i wyborców (radio, telewizja i prasa lokalna). Prezydenci, burmistrzowie i wójtowie zorganizowani w Konwent pełnym głosem artykułują pilną potrzebę nowelizacji ułomnego jeszcze prawa, w tym i samorządowego. Dostrzegana jest konieczność samodoskonalenia i podnoszenia swej wiedzy prawniczej, ekonomicznej, socjologicznej. Dojrzeła świadomość, że kończy się czas amatorów z intuicją, a nadchodzi okres fachowości i kompetencji.

Aby te przemiany w samorządach województwa jeleniogórskiego znalazły swe uzasadnienie (bądź negacje) postanowiono, przynajmniej w zakresie mierzalnym i policzalnym, zebrać je i uporządkować. I takiemu celowi winno służyć to wydawnictwo. A fakt, iż jest ono niepełne, gdyż przedstawiciele jednego z samorządów uznali tę formę dzielenia się doświadczeniem za niewłaściwą, świadczy tylko o rodzącej się zdrowej demokracji. Wydawnictwo to jest dopełnieniem cyklicznych, kwartalnych publikacji Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Jeleniej Górze nt. gospodarki lokalnej w gminach naszego województwa.

Niech mi wolno będzie w tym miejscu i przy takiej okazji podziękować tej instytucji za wyczcucie potrzeby chwili i dotrzymania kroku przemianom, jakie są naszym wspólnym udziałem.

Ponieważ czas jubileuszu to także czas życzeń, winszuję wszystkim, którzy szczyca się mianem samorządowców tego, co już osiągnęli i życzę, by do końca kadencji zyskali jeszcze przynajmniej w dwójnasób.

Antoni Jeżowski
Przewodniczący
Sejmiku Samorządowego Gmin
Województwa Jeleniogórskiego

Jelenia Góra, 20 września 1992 roku

2. WŁADZE GMIN

2.1 Wybory do rad gmin

Na mocy ustawy z dnia 8 marca 1990 roku - ordynacja wyborcza do rad gmin (Dz.U. nr 16, poz.96) w dniu 27 maja 1990 roku przeprowadzone zostały wybory samorządowe w gminach województwa jeleniogórskiego.

Do wyborów przystąpiło 2412 kandydatów na radnych, przeciętnie zaś na każdy z mandatów przypadało 2,8 kandydata. Największą liczbę kandydatów na radnych w relacji do liczby mandatów ustalonej przez Wojewódzkiego Komisarza Wyborczego zgłoszono w gminach: Nowogrodziec (3,8 kandydatów na mandat radnego), Lubomierz i Wleń (po 3,7), najmniejszą zaś w Wojcieszowie (1,7) i Kowarach (1,9). W gminie Świerzawa w jednym z okręgów wyborczych nie zgłoszono ani jednego kandydata na radnego. Wyniki wyborów do rad gmin ujęto w tabelicy 1.

Tabl. 1. Wyniki wyborów do rad gmin z 27 maja 1990 r.

Gminy	Kandydaci na radnych przeciętnie na 1 mandat	Frekwencja wyborcza w odsetkach upraw. do głosowania	Wybrani radni	Wiek średkowy wybranych radnych
WOJEWÓDZTWO	2,8	42,7	866	39,7
GMINY MIEJSKIE				
Bolesławiec	2,7	40,7	32	42,3
Jelenia Góra	2,9	37,5	40	43,9
Kamienna Góra	3,1	42,6	28	43,5
Karpacz	3,0	55,6	18	38,1
Kowary	1,9	36,0	21	40,0
Lubań	2,8	44,9	28	39,6
Piechowice	2,3	44,9	20	43,1
Szklarska Poręba	3,1	46,1	20	47,0
Świeradów Zdrój	2,6	49,8	18	41,9
Wojcieszów	1,7	42,1	18	37,1
Zawidów	2,1	51,1	18	49,2
Zgorzelec	3,6	40,3	28	43,0
GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE				
Bogatynia	2,7	34,6	31	39,2
Bolków	3,5	43,8	22	43,0
Gryfów Śląski	2,5	42,8	24	37,7
Leśna	2,5	45,6	22	38,2
Lubawka	3,0	44,7	22	41,7
Lubomierz	3,7	58,5	20	41,3
Lwówek Śląski	2,7	41,3	26	42,9
Mirsk	2,4	40,0	20	38,8
Nowogrodziec	3,8	50,5	22	38,8
Pieńsk	3,0	34,5	21	38,2
Świerzawa	2,7	48,2	18	38,9
Węgliniec	2,6	49,0	22	40,6
Wleń	3,7	50,6	18	39,3

Tabl.1. Wyniki wyborów do rad gmin z 27 maja 1990 r. (dok.)

Gminy	Kandydaci na radnych przeciętnie na 1 mandat	Frekwencja wyborcza w odsetkach uprawn. do głosowania	Liczba wybranych radnych	Wiek średniowybranych radnych
GMINY WIEJSKIE				
Bolesławiec	2,5	46,4	23	42,9
Janowice Wielkie	2,6	47,0	18	46,4
Jeżów Sudecki	2,6	49,9	18	39,3
Kamienna Góra	2,7	48,3	20	43,1
Lubań	3,0	46,2	20	37,7
Marciszów	2,5	49,8	19	38,0
Mysłakowice	2,8	45,6	22	41,7
Olszyna	2,7	51,6	22	41,4
Osiecznica	2,2	48,7	18	39,4
Platerówka	2,8	54,9	15	38,6
Podgórzyn	2,6	46,1	20	37,9
Siekierczyn	2,8	50,9	18	37,5
Stara Kamienica	2,6	46,4	18	36,5
Sulików	3,1	46,5	18	37,5
Zgorzelec	2,6	43,3	20	38,5

Ź r ó d ł o: publikacja WUS "Statystyka Wyborów do Rad Gmin"

Ogółem uprawnionych do głosowania było 365.740 osób. Frekwencja wyborcza wyniosła 42,7 % i była nieco wyższa od krajowej (42,3 %). Najwyższą frekwencję zanotowano w gminie Lubomierz - 58,5 % i w Karpaczu - 55,6 %, najniższą w gminie Pieńsk - 34,5%.

Ogółem wybrano 866 radnych. Największą radą jest Rada Miejska w Jeleniej Górze, (40 radnych), najmniejszą Rada Gminy w Platerówce (15 radnych).

Przeciętny wiek radnego wynosi niespełna 40 lat. "Najmłodsza" rada wybrana została w Starej Kamienicy (przeciętny wiek radnego - 36,5 lat), "najstarsza" zaś w Zawidowie (49,2 lat) i w Szklarskiej Porębie (47,0 lat).

Wskutek stwierdzenia wygaśnięcia 26 mandatów radnego (głównie zrzeczenie się mandatu) w okresie po 27 maja 1990 roku w 11 gminach województwa przeprowadzono wybory uzupełniające, w dwóch zaś (Szklarska Poręba i Nowogrodzice) rady gmin zrezygnowały z uzupełnienia swych składów. Informacje w tym zakresie zawarte zostały w tablicy 2.

Najczęściej, bo aż sześciokrotnie, swój skład uzupełniała Rada Miasta i Gminy w Bogatyni, przy czym w jednym przypadku, korzystając z nowelizacji ustawy - Ordynacja wyborcza... (Dz.U. 1991 nr 53, poz.227) wyboru radnego dokonano bez powszechnego głosowania. Frekwencja wyborcza w wyborach uzupełniających była niska i mieściła się w granicach od 2,4% do 27,8%.

Rady gmin są organami stanowiącymi i kontrolnymi, a do ich właściwości należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy, w tym m.in. na zasadzie wyłączności wybór i odwołanie zarządu, uchwalanie budżetu gminy i miejscowych planów przestrzennego zagospodarowania.

Tabl. 2. Wybory uzupełniające do rad gmin

Gminy	Data wyborów	Uprawnieni do głosow.	Oddane głosy	Frekwencja wyborcza w %	Nr okręgu wyborczego
GMINY MIEJSKIE					
Kamienna Góra	05.04.92	575	55	9,6	18
Lubań	17.05.92	573	43	7,5	23
Szklarska Poręba	ubyło 2 radnych, lecz Rada zrezygnowała z uzupełnienia swego składu				9 10
Zawidów	17.09.90	167	4	2,4	8
	08.11.91	-	bez głosowania		18
Zgorzelec	24.11.91	791	102	12,9	11
GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE					
Bogatynia	17.02.91	270	67	24,8	1
	17.02.91	441	27	6,1	21
	29.09.91	302	67	22,2	8
	29.09.91	482	14	2,9	14
	08.12.91	-	bez głosowania		30
	29.03.92	726	51	7,0	31
Lubomierz	12.05.91	280	23	8,2	14
Nowogrodziec	ubył 1 radny - Rada nie uzupełniła składu				5
Świerzawa	17.09.90	377	18	4,8	6
	17.09.90	374	44	11,8	18
Wleń	10.03.91	198	55	27,8	16
GMINY WIEJSKIE					
Janowice Wielkie	21.07.91	wybory nie odbyły się, nie zgłoszono żadnego kandydata			9
	24.10.91	-	bez głosowania		9
	24.10.91	-	bez głosowania		14
Osiecznica	21.07.91	274	48	17,5	1
	24.11.91	-	bez głosowania		16
	17.05.92	212	43	20,3	8
	17.05.92	-	bez głosowania		13
Podgórzyn	21.07.91	258	21	8,1	7
	21.07.91	268	11	4,1	8

Źródło: dane Wojewódzkiego Biura Wyborczego

2.2 Przewodniczący rad gmin

W dniach 1-9 czerwca 1990 roku rady gmin ze swego grona dokonały w głosowaniu tajnym wyboru przewodniczących. Najszybciej, już w piątym dniu po wyborach samorządowych (tj. 1.06), przewodniczącego rady gminy wybrano w Marciszowie, Nowogrodźcu i Sulikowie. Prezentację wszystkich przewodniczących rad gmin oraz zmian osobowych, jakie nastąpiły do końca czerwca 1992 roku, zawiera tabl.3.

W okresie tym w 11 gminach podejmowano uchwały o odwołaniu dotychczasowych przewodniczących rad gmin.

Funkcję przewodniczącego rady w trzech gminach (miasto Kamienna Góra, Zawidów, Nowogrodziec), pełnią kobiety. W każdej gminie działalność przewodniczącego wspomaga-na jest przez 1-3 wiceprzewodniczących.

Tabl.3 Prezentacja przewodniczących rad gmin

Gminy	Przewodniczący Rady		
	imię i nazwisko	data	
		powołania	odwołania
GMINY MIEJSKIE			
Bolesławiec	Edward Gałka	6.06.1990	-
Jelenia Góra	Jakub Jarzabek	6.06.1990	10.05.1991
	Andrzej Grochala	13.06.1991	-
Kamienna Góra	Bogusław Czyczkan	6.06.1990	23.01.1992
	Antonina Gruszecka	30.06.1992	-
Karpacz	Jerzy Pokój	5.06.1990	-
Kowary	Zbigniew Zagóra	6.06.1990	-
Lubań	Jan Smreczyński	4.06.1990	-
Piechowice	Jarosław Bodzyński	5.06.1990	10.09.1991
	Witold Rudolf	10.09.1991	-
Szklarska Poręba	Maciej Wilgocki	7.06.1990	30.12.1991
	Władysław Witek	6.02.1992	-
Świeradów Zdrój	Zbigniew Szereniuk	4.06.1990	-
Wojcieszów	Henryk Kurzaj	6.06.1990	-
Zawidów	Józef Kołwzan	6.06.1990	12.07.1990
	Maria Szkwarek	12.07.1990	-
Zgorzelec	Andrzej Żuber	5.06.1990	28.01.1991
	Radosław Baranowski	8.02.1991	-
GMINY MIEJSKO-WIEJ.			
Bogatynia	Tomasz Ozimowski	5.06.1990	25.02.1991
	Ryszard Szostak	25.02.1991	11.06.1991
	Wiesław Musiał	11.06.1991	-
Bolków	Mieczysław Zuber	4.06.1990	-
Gryfów Śląski	Kazimierz Popiel	5.06.1990	-

Tabl.3. Prezentacja przewodniczących rad gmin (dok.)

Gminy	Przewodniczący Rady		
	imię i nazwisko	data	
		powołania	odwołania
GMINY MIEJSKO- WIEJSKIE (dok.)			
Leśna	Tomasz Wowczuk	6.06.1990	-
Lubawka	Zdzisław Ciećka	7.06.1990	-
Lubomierz	Stanisław Mirecki	6.06.1990	-
Lwówek Śląski	Józef Konecki	5.06.1990	-
Mirsk	Aleksy Wączek Stanisław Kozerski	6.06.1990 10.01.1991	10.01.1991 -
Nowogrodziec	Bolesław Sobieski Genowefa Izba	1.06.1990 11.01.1991	11.01.1991 -
Pieńsk	Tadeusz Łowicki	5.06.1990	-
Świerzawa	Marian Matusiak	5.06.1990	-
Węgliniec	Andrzej Kutrowski Tadeusz Burda	5.06.1990 7.02.1992	7.02.1992 -
Wleń	Kazimierz Pietruszka	6.06.1990	-
GMINY WIEJSKIE			
Bolesławiec	Jacek Kozłowski	5.06.1990	-
Janowice Wielkie	Bogdan Lesiński	6.06.1990	-
Jeźów Sudecki	Kazimierz Rosół	4.06.1990	-
Kamienna Góra	Tedeusz Gabryś	6.06.1990	-
Lubań	Władysław Madziarz	6.06.1990	-
Marciszów	Zbigniew Bednarek	1.06.1990	-
Mysłakowice	Eugeniusz Kleśta	5.06.1990	-
Olszyna	.	.	.
Osiecznica	Józef Karwacki	7.06.1990	-
Platerówka	Kazimierz Bartoszewicz	9.06.1990	-
Podgórzyn	Wiktor Wiącek	6.06.1990	-
Siekierczyn	Andrzej Kuźniar	5.06.1990	-
Stara Kamienica	Krzysztof Matusiak Paweł Kwiatkowski	5.06.1990 28.06.1991	21.06.1991 -
Sulików	Franciszek Kudyba	1.06.1990	-
Zgorzelec	Józef Ściebura	4.06.1990	-

Ź r ó d ł o: wyniki badań ankietowych

W zakresie działalności radnych mieści się uczestnictwo w pracach stałych i doraźnych komisji, współdziałanie w kreowaniu uchwał podejmowanych podczas obrad sesji oraz kontakty z wyborcami.

W 39 radach gmin (poza gminą Olszyna, która nie złożyła ankiety), funkcjonują 192 stałe komisje. Najwięcej ich powołano w Radzie Gminy Mysłakowice (10) oraz Radzie Miasta Lubań (9), najmniej w radach gmin Karpacz, Zawidów, Osiecznica, Platerówka i Bolesławiec (po 3). Informacje na ten temat zawiera tabl 4.

Tabl.4. Komisje rad gmin

Gminy	Komisje rad gmin		Członkowie stałych komisji		Posiedzenia stałych komisji
	stałe	doraźne	ogółem	w tym spoza rad gmin	
WOJEWÓDZTWO	192	61	1168	268	2829
GMINY MIEJSKIE					
Bolesławiec	8	1	57	21	149
Jelenia Góra	8	4	85	18	257
Kamienna Góra	5	5	37	10	108
Karpacz	3	4	25	8	87
Kowary	4	-	19	2	53
Lubań	9	-	49	15	152
Piechowice	7	2	30	7	65
Szklarska Poręba	7	3	41	19	81
Świeradów Zdrój	4	1	22	7	30
Wojcieszów	5	3	25	1	54
Zawidów	3	3	17	-	77
Zgorzelec	5	2	51	21	125
GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE					
Bogatynia	4	2	54	14	90
Bolków	6	-	31	6	142
Gryfów Śląski	4	-	33	9	75
Leśna	4	5	24	1	59
Lubawka	4	3	25	5	64
Lubomierz	5	1	25	8	76
Lwówek Śląski	7	-	36	8	71
Mirsk	5	-	22	1	38
Nowogrodziec	4	2	25	9	98
Pieńsk	4	-	24	5	63
Świerzawa	4	-	25	7	76
Węgliniec	5	-	28	-	19
Wleń	4	-	36	16	20
GMINY WIEJSKIE					
Bolesławiec	3	2	24	-	29
Janowice Wielkie	4	1	23	8	22
Jeżów Sudecki	5	-	29	6	77
Kamienna Góra	5	5	21	2	59
Lubań	4	3	15	2	35
Marciszów	4	-	17	2	10
Mysłakowice	10	2	36	2	114
Olszyna
Osiecznica	3	-	19	4	66
Platerówka	3	-	13	1	26
Podgórzyn	7	3	28	4	101
Siekierczyn	4	2	24	6	30
Stara Kamienica	4	1	18	2	11
Sulików	4	1	30	8	75
Zgorzelec	4	-	25	3	45

Ź r ó d ł o: wyniki badań ankietowych

Członkami stałych komisji rad gmin jest, według stanu w dniu 30 czerwca 1992 roku, 1168 osób, z tego 268 spoza rad gmin (23% składu komisji stałych). Stałe komisje rad gmin odbyły 2829 posiedzeń. Najwięcej posiedzeń zorganizowały stałe komisje Rady Miejskiej w Jeleniej Górze (257), najmniej Rady Gminy Stara Kamienica (11).

Rady gmin obradują na sesjach zwoływanych przez przewodniczącego w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na kwartał (art. 20 pkt 1 ustawy o samorządzie terytorialnym). W okresie do 30 czerwca 1992 r., co przedstawia tablica 5, odbyło się 968 sesji rad gmin, w tym 353 w 1990 roku. W największej liczbie sesji uczestniczyli radni miasta Zgorzelec (52), najmniejszej radni w gminach wiejskich Bolesławiec i Platerówka (po 16).

Tabl.5. Sesje rad gmin

Gminy	Sesje ogółem	Z tego w okresie			
		1990 do 31 XII	1991		1992 I - VI
			I - VI	VII - XII	
WOJEWÓDZTWO	968	353	222	195	198
GMINY MIEJSKIE					
Bolesławiec	26	11	5	4	6
Jelenia Góra	28	11	6	6	5
Kamienna Góra	24	7	5	5	7
Karpacz	29	10	6	8	5
Kowary	22	12	4	3	3
Lubań	35	11	9	6	9
Piechowice	26	9	5	5	7
Szklarska Poręba	21	7	5	5	4
Świeradów Zdrój	22	10	5	4	3
Wojcieszów	24	8	4	6	6
Zawidów	23	8	5	5	5
Zgorzelec	52	22	15	9	6
GMINY MIEJSKO-WIEJ.					
Bogatynia	37	12	10	8	7
Bolków	19	8	4	3	4
Gryfów Śląski	30	9	8	7	6
Leśna	25	10	4	5	6
Lubawka	23	7	7	5	4
Lubomierz	26	9	6	6	5
Lwówek Śląski	26	9	6	6	5
Mirsk	25	11	6	5	3
Nowogrodziec	21	8	4	5	4
Piensek	22	7	5	5	4
Świerzawa	23	10	7	3	3
Węgliniec	29	9	7	6	7
Wleń	24	7	7	4	6
GMINY WIEJSKIE					
Bolesławiec	16	5	4	4	3
Janowice Wielkie	26	10	7	4	5
Jeżów Sudecki	20	8	4	2	6
Kamienna Góra	25	8	5	6	6
Lubań	20	8	4	4	4
Marciszów	23	8	6	4	5
Mysłakowice	24	10	7	2	5
Olszyna
Osiecznica	20	7	4	5	4
Platerówka	16	6	2	4	4
Podgórzyn	27	9	4	7	7
Siekierczyn	23	9	3	7	4
Stara Kamienica	26	8	7	5	6
Sulików	20	6	4	4	6
Zgorzelec	20	9	5	3	3

Do końca I półrocza 1992 roku radni podjęli na sesjach 5752 uchwały, w tym 1161 stanowiących prawo miejscowe. Przepisy tego prawa, według art.40 Ustawy o samorządzie terytorialnym mogą dotyczyć m.in. organizacji urzędów i instytucji gminnych, zasad zarządzania mieniem komunalnym, utrzymania porządku, spokoju i bezpieczeństwa publicznego. Informacji dotyczących uchwał podejmowanych przez rady gmin dostarcza tabl.6.

Tabl. 6. Uchwały rad gmin

Gminy	Uchwały ogółem					W tym stanow. prawo miejscowe				
	razem	z tego				razem	z tego			
		1990 do 31 XII	1991		1992		1990 do 31 XII	1991		1992
			I-VI	VII - - XII				I-VI	I-VI	
WOJEWÓDZTWO	5752	1884	1244	1243	1381	1161	242	339	226	354
GMINY MIEJSKIE										
Bolesławiec	182	51	38	49	44	45	9	16	11	9
Jelenia Góra	277	78	52	61	86	23	7	6	2	8
Kamienna Góra	164	40	41	40	43	12	3	3	4	2
Karpacz	152	57	35	26	34	20	5	8	2	5
Kowary	108	28	29	25	26	50	5	18	12	15
Lubań	202	79	39	33	51	25	4	9	-	12
Piechowice	135	48	31	37	19	16	2	7	2	5
Szklarska Poręba	128	39	25	25	39	56	14	17	8	17
Świeradów Zdrój	119	39	13	28	39	17	6	4	2	5
Wojcieszów	90	36	13	21	20	16	3	3	3	7
Zawidów	104	33	25	24	22	15	1	7	1	6
Zgorzelec	293	82	73	69	69	29	9	6	6	8
GMINY MIEJSKO - WIEJSKIE										
Bogatynia	215	76	61	41	37	26	8	6	8	4
Bolków	104	44	21	21	18	22	6	8	2	6
Gryfów Śląski	163	55	40	35	33	61	10	19	16	16
Leśna	243	71	33	78	61	104	14	13	42	35
Lubawka	187	58	50	32	47	26	7	9	3	7
Lubomierz	163	61	39	32	31	26	3	8	8	7
Lwówek Śląski	170	45	51	34	40	30	8	8	3	11
Mirsk	100	37	32	12	19	88	32	30	7	19
Nowogrodzic	142	44	29	33	36	45	7	12	10	16
Pieńsk	163	46	43	34	40	49	11	15	7	16
Świerzawa	100	49	20	16	15	36	10	12	8	6
Węgliniec	148	42	24	26	56	18	4	4	4	6
Wleń	120	24	32	36	28	22	3	6	4	9
GMINY WIEJSKIE										
Bolesławiec	97	28	21	20	28	23	2	11	2	8
Janowice Wielkie	98	39	19	18	22	16	6	3	3	4
Jeźów Sudecki	92	33	12	19	28	13	-	5	2	6
Kamienna Góra	140	37	30	28	45	16	-	5	2	9
Lubań	72	29	11	21	11	34	6	6	14	8
Marciszów	147	86	21	24	16	10	2	2	3	3
Mysłakowice	198	62	54	27	55	36	8	9	3	16
Olszyna
Osiecznica	129	43	17	34	35	17	3	4	4	6
Platerówka	96	42	14	24	16	22	4	6	5	7
Podgórzyn	165	43	34	41	47	15	2	7	4	2
Siekierczyn	128	47	18	27	36	12	3	2	2	5
Stara Kamienica	120	36	30	28	26	23	7	8	2	6
Sulików	150	51	36	26	37	32	4	13	5	10
Zgorzelec	148	46	38	38	26	15	4	4	-	7

Źródło: wyniki badań ankietowych

Najbardziej "uchwałotwórczymi" gremiami w okresie do 30.06.1992r. były Rada Miejska w Zgorzelcu (293 uchwały) oraz Rada Miejska w Jeleniej Górze (277 uchwał). Najmniej uchwał podjęła Rada Gminy w Lubaniu - 72, w tym 34 stanowiące prawo miejscowe.

Uchwały rad gmin zapadają zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ich składów osobowych. Stąd też istotnym zagadnieniem staje się frekwencja radnych podczas obrad sesji rad gmin. Sytuację w tym zakresie ukazują tablica 7.

Tabl.7. Frekwencja radnych na sesjach rad gmin

Gminy	1990	1991		1992,	Od 27 V 1990 do 30 VI 1992
	do 31 XII	I - VI	VII - XII	I - VI	
w procentach					
GMINY MIEJSKIE					
Bolesławiec	87,7	84,9	82,5	90,1	86,9
Jelenia Góra	80,0	72,0	73,0	77,0	75,0
Kamienna Góra	96,0	84,0	72,1	90,0	86,4
Karpacz	83,9	76,8	82,6	85,5	82,3
Kowary	87,3	85,7	82,5	71,4	84,2
Lubań	83,1	76,2	75,0	78,2	78,7
Piechowice	84,4	75,0	68,0	82,8	79,0
Szklarska Poręba	84,6	78,1	80,0	84,7	81,9
Świeradów Zdrój	65,6	54,4	44,5	74,1	62,5
Wojcieszów	88,8	83,3	71,2	82,8	82,0
Zawidów	88,0	89,0	68,0	70,0	80,0
Zgorzelec	89,0	83,5	81,0	79,3	83,2
GMINY MIEJSKO - WIEJSKIE					
Bogatynia	81,0	81,5	70,5	83,0	79,0
Bozków	92,6	94,3	74,2	93,2	90,2
Gryfów Śląski	84,6	78,6	63,8	68,1	76,1
Leśna	80,9	72,7	69,1	75,0	75,8
Lubawka	71,4	79,2	78,1	77,2	87,1
Lubomierz	80,0	85,8	65,8	84,0	79,2
Lwówek Śląski	80,0	80,2	74,3	82,4	79,1
Mirsk	74,1	81,7	46,0	80,1	70,5
Nowogrodziec	86,9	88,6	72,4	79,0	82,3
Pieńsk	85,7	84,1	80,9	72,6	81,8
Świerzawa	82,1	77,6	68,5	79,6	76,9
Węgliniec	86,0	77,0	76,0	57,0	74,0
Wleń	84,9	78,5	73,6	72,2	78,0
GMINY WIEJSKIE					
Bolesławiec	90,4	82,6	79,3	75,0	87,5
Janowice Wielkie	88,9	83,3	76,5	70,6	70,5
Jeżów Sudecki	90,2	86,1	83,3	84,2	86,9
Kamienna Góra	85,0	88,0	76,6	76,6	81,5
Lubań	84,3	78,7	76,2	70,0	78,5
Marciszów	81,0	83,0	72,4	67,4	76,9
Mysłakowice	86,4	83,1	81,8	84,5	84,6
Olszyna
Osiecznica	79,2	81,9	70,0	79,6	77,5
Platerówka	91,1	70,0	78,3	83,3	87,5
Podgórzyn	89,6	79,5	89,3	70,1	82,2
Siekierczyn	87,0	77,8	73,8	72,2	79,2
Stara Kamienica	85,4	87,0	75,0	77,0	79,5
Sulików	95,5	75,0	66,7	74,0	77,8
Zgorzelec	86,1	84,0	75,0	95,0	85,3

Źródło: wyniki badań ankietowych

Najwyższą frekwencją na sesjach wyróżniają się radni gminy Bolków (90,2% ogółu radnych), najniższą - radni ze Świeradowa Zdroju (62,5%).

Za udział w pracach organów gminy, zarówno radnym jak i członkom komisji spoza rad gmin przysługują diety oraz zwrot kosztów podróży służbowych. Przewodniczący rad gmin pobierają za swą pracę wynagrodzenie ustalane na podstawie wysokości obowiązującej na terenie kraju diety służbowej bądź diety określonej przez rady (21 przewodniczących) lub też w formie miesięcznego ryczałtu (17 przewodniczących). Przewodniczący Rady Miasta i Gminy we Wleniu pełni tę funkcję nieodpłatnie.

Radni i członkowie komisji spoza rad gmin otrzymują za udział w obradach, sesjach i posiedzeniach komisji diety:

- ustalane w oparciu o wysokość obowiązującej na terenie kraju diety służbowej (do sześciokrotnej jej wysokości w przypadku Rady Miejskiej w Zgorzelcu),
- ustalane w relacji do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 6 lub 5 podstawowych działach sfery produkcji materialnej (od 5 do 7% wysokości tego wynagrodzenia),
- zryczałtowane w wysokości od 50 do 100 tys.zł za udział w posiedzeniach komisji i od 100 do 150 tys.zł za udział w obradach sesji,
- miesięczne w wysokości do 300 tys.zł,
- ustalane według innych zasad, m.in. w oparciu o liczbę godzin obecności (Rada Miejska w Jeleniej Górze).

Radni oraz pozostali członkowie komisji trzech rad gmin (Karpacz, Wleń, Siekierczyn) nie pobierają diet. Środki te przeznaczają na każdorazowo określone przez siebie cele, najczęściej na pomoc placówkom oświatowym.

Każdy radny, zgodnie z art.23 Ustawy o samorządzie terytorialnym, reprezentuje swych wyborców, utrzymuje stałą więź z mieszkańcami oraz ich organizacjami, przyjmuje zgłaszane postulaty i przedstawia je organom gminy do rozpatrzenia. Kontakty radnych z wyborcami realizowane są w różnych formach, a mianowicie:

- dyżury w biurach rad gmin (w 28 gminach),
- okresowe spotkania z wyborcami (w 23 gminach),
- telewizję lokalną (gminy rejonów Jeleniej Góry, Bolesławca, Lubania i Zgorzelca),
- wydawnictwa o zasięgu lokalnym (biuletyny, gazety itp. w 17 gminach),
- "otwarte" sesje rad gmin,
- tablice informacyjne umieszczone w ogólnodostępnych miejscach.

2.4 Zarządy gmin

Organami wykonawczymi gmin są zarządy. Organy te realizują uchwały rad gmin, wykonują zadania własne gmin i zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Informacje dotyczące składu zarządów gmin oraz ich działalności w okresie do końca czerwca 1992 roku zawiera tablica 8.

Tabl. 8. Zarządy gmin

Gminy	Członkowie Zarządu Gminy			Posiedzenia Zarządu Gminy w okresie do 30.06.92r.	Frekwencja członków Zarządu Gminy na posiedzeniach w %
	ogółem wg stanu z 30.06.92 r.	w tym			
		radni	zatrudnieni w urzędzie gminy		
WOJEWÓDZTWO	240	187	59	2522	x
GMINY MIEJSKIE					
Bolesławiec	7	6	2	75	92,6
Jelenia Góra	7	3	4	116	92,0
Kamienna Góra	7	4	3	65	90,0
Karpacz	5	3	2	41	89,0
Kowary	9	7	2	46	79,7
Lubań	7	5	3	90	87,3
Piechowice	7	3	4	54	80,0
Szklarska Poręba	5	5	2	103	80,2
Świeradów Zdrój	5	5	-	94	76,3
Wojcieszów	5	4	-	56	92,8
Zawidów	5	4	1	54	85,0
Zgorzelec	7	5	2	89	75,1
GMINY MIEJSKO - WIEJSKIE					
Bogatynia	6	5	2	101	92,0
Bolków	5	4	-	27	95,6
Gryfów Śląski	7	5	2	23	75,0
Leśna	7	5	2	104	69,0
Lubawka	7	7	1	60	85,7
Lubomierz	5	4	1	49	82,7
Lwówek Śląski	6	4	3	44	74,0
Mirsk	5	4	1	54	95,0
Nowogrodzic	7	6	1	91	84,1
Pieńsk	5	5	-	75	77,3
Świerzawa	5	4	1	58	85,2
Węgliniec	7	6	1	67	69,6
Wleń	5	2	2	89	76,1
GMINY WIEJSKIE					
Bolesławiec	7	6	1	63	84,4
Janowice Wielkie	6	5	1	37	83,3
Jeźów Sudecki	6	6	1	61	73,3
Kamienna Góra	7	5	2	69	92,0
Lubań	5	5	1	56	70,0
Marciszów	7	5	2	36	73,3
Mysłakowice	7	6	1	91	89,5
Olszyna
Osiecznica	6	4	1	28	76,2
Platerówka	6	5	2	22	94,1
Podgórzyn	7	7	-	103	75,0
Siekierczyn	5	4	1	51	80,0
Stara Kamienica	5	4	1	51	77,8
Sulików	6	5	1	51	80,3
Zgorzelec	7	5	2	78	94,1

Ź r ó d ł o: wyniki badań ankietowych

Wybrane przez rady poszczególnych gmin zarządy złożone są łącznie z 240 osób, w tym 187 radnych. W 7 gminach w skład zarządów wchodzi wyłącznie radni. W 59 przypadkach pełnienie funkcji w zarządzie łączone jest z zatrudnieniem w urzędach gminnych.

W okresie do końca czerwca 1992 roku zarządy gmin obradowały na 2522 posiedzeniach. Najczęściej spotykali się członkowie Zarządu Miasta Jelenia Góra (116 posiedzeń), najrzadziej członkowie zarządów gmin Platerówka (22) i Bolków (23). Najwyższą frekwencją na posiedzeniach wyróżniają się członkowie zarządów gmin Bolków i Mirsk (odpowiednio 95,6% i 95,0%), najniższą gmin Leśna i Węgliniec (przeciętnie 69,0% i 69,6%).

Przewodniczący zarządów gmin organizują nie tylko pracę zarządu i kierują bieżącymi sprawami gminy, lecz również reprezentują ją na zewnątrz. Prezentację prezydentów, burmistrzów i wójtów gmin zawiera tablica 9.

Tabl. 9. Prezentacja przewodniczących zarządów gmin

Gminy	Przewodniczący Zarządu Gminy		
	imię i nazwisko	data	
		powołania	odwołania
GMINY MIEJSKIE			
Bolesławiec	Józef Król	18.06.90	-
Jelenia Góra	Marcin Zawila	20.06.90	-
Kamienna Góra	Bolesław Grzyb	26.06.90	-
Karpacz	Józef Piotrowski	12.06.90	-
Kowary	Marek Jiruska	19.06.90	-
Lubań	Zdzisław Bykowski Janusz Skowroński	18.06.90 26.07.90	26.07.90 -
Piechowice	Edward Wryszcz	13.06.90	-
Szklarska Poręba	Andrzej Kusztal	21.06.90	-
Świeradów Zdrój	Piotr Puzyński	06.06.90	-
Wojcieszów	Janusz Maślanka	12.06.90	-
Zawidów	Eugeniusz Dudzik	17.06.90	-
Zgorzelec	Bogumił Wojtków Edward Grela Stanisław Bukowiec	12.06.90 07.03.91 07.05.91	25.02.91 19.04.91 -
GMINY MIEJSKO - WIEJSKIE			
Bogatynia	Jerzy Grycz Eugeniusz Hałas Franciszek Zaborowski	15.06.90 05.03.91 20.06.91	05.03.91 20.06.91 -
Bolków	Bronisław Andrzejewski	12.06.90	-
Gryfów Śląski	Jan Kowalski	15.06.90	-
Leśna	Tadeusz Kupczak	09.06.90	-
Lubawka	Szymon Tadeusz Kaliszuk	21.06.90	-

Tabl. 9. Prezentacja przewodniczących zarządów gmin (dok.)

Gminy	Przewodniczący Zarządu Gminy		
	imię i nazwisko	data	
		powołania	odwołania
GMINY MIEJSKO - WIEJSKIE (dok.) Lubomierz	Henryk Harasymowicz	15.06.90	23.04.91
	Leszek Grala	10.05.91	-
Lwówek Śląski	Bożena Buszewska	19.06.90	23.04.91
	Hilary Stefan Modelski	14.05.91	-
Mirsk	Tadeusz Siemaszko	27.06.90	-
Nowogrodziec	Stanisław Kowalik	08.06.90	-
Pieńsk	Krystyna Kasiniak	12.06.90	-
Świerzawa	Eugeniusz Kuligowski	18.06.90	-
Węgliniec	Wiesław Matuszewski	19.06.90	07.02.92
	Andrzej Kutrowski	07.02.92	-
Wleń	Jacek Zbroja	20.06.90	-
GMINY WIEJSKIE Bolesławiec	Kazimierz Gawron	12.06.90	-
Janowice Wielkie	Jerzy Grygorcewicz	13.06.90	-
Jeżów Sudecki	Jerzy Sobański	09.07.90	26.02.92
	Edward Dudek	10.04.92	-
Kamienna Góra	Stanisław Szmajdziński	20.06.90	-
Lubań	Edward Bujak	25.06.90	-
Marciszów	Włodzimierz Lewowski	01.06.90	-
Mysłakowice	Elżbieta Zakrzewska-Kubik	16.06.90	-
Olszyna	.	.	.
Osiecznica	Kazimierz Sambor	20.06.90	-
Platerówka	Józef Telega	09.06.90	-
Podgórzyn	Waldemar Karczewski	27.05.90	31.05.91
	Manfred Tkocz	01.06.91	-
Siekierczyn	Janusz Niekrasz	03.07.90	-
Stara Kamienica	Mieczysław Wojtas	13.06.90	-
Sulików	Władysław Brzeziński	12.06.90	-
Zgorzelec	Kazimierz Janik	11.06.90	-

Ź r ó d ł o: wyniki badań ankietowych

W Pieńsku i w Mysłakowicach funkcję przewodniczącego zarządu gminy sprawują kobiety. W 8 gminach nastąpiły zmiany osobowe na stanowisku przewodniczącego, w gminach miejskiej Zgorzelec i miejsko-wiejskiej Bogatynia - dwukrotnie. Spośród 39 przewodniczących zarządów gmin, dwudziestu łączy to stanowisko z funkcją radnego.

Zarządy wykonują swe zadania przy pomocy urzędów gmin i zatrudnionych w nich pracowników samorządowych. Wielkość zatrudnienia jest uwarunkowana skalą realizowanych zadań własnych i liczbą ludności oraz zakresem spraw zleczanych gminom przez administrację rządową. Zatrudnienie i wynagrodzenia w poszczególnych urzędach gmin w latach 1990-1991 i w I półroczu roku 1992 przedstawia tablica 10.

Tabl. 10. Zatrudnienie i wynagrodzenia w urzędach gmin

Gminy	Przeciętne zatrudnienie			Przeciętne miesięczne wynagrodzenie netto w tys. zł					
	1990	1991	1992 I-VI	ogółem			bez ZFN a/		
				1990	1991	1992 I-VI	1990	1991	1992 I-VI
WOJEWÓDZTWO	1297	1230	1353	1166	2072	2534	1153	1990	2267
GMINY MIEJSKIE									
Bolesławiec	65	55	65	1095	2396	2605	1081	2311	2336
Jelenia Góra	145	138	150	1061	2368	2631	1048	2293	2363
Kamienna Góra	46	50	49	1138	1773	2194	1123	1707	1946
Karpacz	28	64	71	1113	1531	2397	1101	1500	2263
Kowary	30	22	30	1083	1951	2106	1072	1860	1844
Lubań	52	46	55	1087	1935	3061	1074	1848	2791
Piechowice	26	28	26	1160	1830	2679	1151	1762	2404
Szklarska Poręba	25	27	29	1057	1839	2379	1040	1772	2121
Świeradów Zdrój	18	18	18	1245	1986	2815	1227	1894	2500
Wojcieszów	20	14	16	1142	1732	2083	1129	1631	1823
Zawidów	18	14	15	1139	1536	2544	1125	1446	2322
Zgorzelec	60	55	63	1107	2653	2579	1096	2583	2333
GMINY MIEJSKO - WIEJSKIE									
Bogatynia	47	45	56	1223	2209	2735	1209	2131	2545
Bolków	28	28	49	1408	2232	1816	1390	2131	1636
Gryfów Śląski	33	32	36	1146	1930	2556	1134	1854	2287
Leśna	41	31	32	943	1863	2599	933	1780	2344
Lubawka	32	23	27	1318	2420	2704	1305	2312	2383
Lubomierz	32	25	23	1214	1677	2355	1201	1577	2080
Lwówek Śląski	48	43	43	1144	2076	2519	1132	1986	2248
Mirsk	25	21	22	1270	2147	2659	1253	2059	2371
Nowogrodziec	27	29	29	1340	2052	2391	1321	1963	2138
Pieńsk	25	28	27	1247	1857	2568	1227	1786	2265
Świerzawa	30	27	26	1086	1731	2160	1069	1639	1878
Węgliniec	25	26	24	1263	2263	2847	1247	2167	2479
Wleń	24	19	17	1226	1939	2657	1212	1833	2343
GMINY WIEJSKIE									
Bolesławiec	30	24	25	1128	2285	3333	1117	2188	3033
Janowice Wielkie	20	22	16	1183	1848	2313	1171	1765	1990
Jeżów Sudecki	22	20	22	1246	2267	2886	1231	2175	2591
Kamienna Góra	25	25	26	1463	2203	2981	1447	2110	2647
Lubań	26	20	21	1167	2042	2960	1154	1954	2659
Marciszów	19	20	32	1377	1896	2000	1360	1808	1714
Mysłakowice	27	29	27	1284	1948	2642	1272	1874	2370
Olszyna	27	24	24	1173	2174	2507	1160	2080	2181
Osiecznica	23	19	21	1069	2079	2413	1058	2004	2127
Platerówka	12	9	9	1292	1796	2111	1271	1676	1852
Podgórzyn	22	29	34	1227	2167	2652	1216	2098	2466
Siekierczyn	19	17	23	1118	1681	2283	1105	1578	2087
Stara Kamienica	18	17	24	1556	2598	2132	1537	2490	1882
Sulików	29	24	28	1014	2045	2536	1003	1965	2250
Zgorzelec	28	23	23	1229	2261	2536	1217	2149	2210

a/ Zakładowego Funduszu Nagród.

Źródło: materiały WUS w Jeleniej Górze

W urzędach gmin zatrudnione były w I półroczu 1992 roku 1353 osoby (o 4,3% więcej w stosunku do stanu z roku 1990). Największym urzędem jest Urząd Miejski w Jeleniej Górze zatrudniający w końcu czerwca 1992 roku 152 osoby, najmniejszym - Urząd Gminy w Platerówce (9 osób).

Wzrost liczby pracujących w urzędach gmin dotyczył 32 spośród 40 gmin i wynikał najczęściej z zatrudnienia osób do prac interwencyjnych, z przejęcia dotychczas wydzielonych zespołów (pomocniczych, straży lokalnej itp.) oraz z rozszerzenia zakresu zadań własnych i zleconych.

Każdy z zatrudnionych w urzędach gmin w 1990 r. otrzymywał przeciętnie 1166 tys.zł miesięcznie, w I półroczu roku 1992 - 2534 tys.zł. Najwyższe wynagrodzenie miesięczne pobierają pracownicy urzędów gmin: wiejskiej Bolesławiec (3333 tys.zł) i miejskiej Lubań (3061 tys.zł), najniższe - pracownicy Urzędu Miasta i Gminy w Bolkowie (1816 tys.zł).

Zaznaczyć należy, że przyjęta w statystyce pracy i wynagrodzeń metodologia oraz układ sprawozdań z tego zakresu nie pozwala na wyodrębnienie m.in. świadczeń wypłacanych byłym pracownikom z tytułu rozwiązania stosunku pracy, odpraw emerytalno-rentowych, nagród jubileuszowych itp. Stąd też podawane kwoty przeciętnych wynagrodzeń pracowników administracji samorządowej mogą "odbiegać" od wynagrodzeń faktycznie im wypłacanych.

Zarządy gmin wykonując zadania własne podlegają wyłącznie radom, które decydują o sposobie ich realizacji, natomiast w zakresie wykonywania zadań zleconych - właściwym organom administracji rządowej.

3. SEJMIK SAMORZĄDOWY GMIN

3.1 Skład osobowy

Sejmik Samorządowy Gmin Województwa Jeleniogórskiego tworzą reprezentanci (delegaci) wybrani przez rady poszczególnych gmin w głosowaniu tajnym. Rady gmin liczących od 20 do 50 tys. mieszkańców (gminy miejskie Bolesławiec, Kamienna Góra, Lubań, Zgorzelec oraz gmina miejsko-wiejska Bogatynia) wybrały po dwóch delegatów, a Jelenią Górę w SSGWJ reprezentuje trzech delegatów. Pozostałe gminy reprezentowane są przez jednego delegata. Wynika to z zapisów art. 78 pkt 1 ustawy o samorządzie terytorialnym (Dz.U. 1990 nr 16, poz.94). W skład SSGWJ wchodzi 47 radnych, co ukazuje tablica 11.

Tabl. 11. Skład osobowy delegatów do Sejmiku SGWJ

Gminy	Imię i nazwisko	Reprezentowanie SSGWJ w innych organizacjach	Data		Frekwencja na sesjach w %
			powołania	odwołania	
GMINY MIEJSKIE					
Bolesławiec	Piotr Roman	-	VI.1990	-	91
	Tadeusz Szmigiela	Zespół d/s restrukturyzacji województwa	VI.1990	-	82
Jelenia Góra	Amelia Kata-Lis	Wojewódzka Rada Zatrudnienia	VI.1990	-	82
	Maciej Pawłowski	-	VI.1990	-	55
	Remigiusz Ślusarski	Wojewódzka Rada Zatrudnienia	VI.1990	-	73
Kamienna G.	Barbara Drewniak	-	VI.1990	-	9
	Zbigniew Jaworski	-	VI.1990	-	9
Karpacz	Sławomir Popławski	Zespół d/s Oddziału Centr. Ośrodka Informacji Turyst. i Sportu	VI.1990	-	64
Kowary	Andrzej Wrzosek	Zespół d/s reformy służby zdrowia (zawieszony)	VI.1990	-	91
Lubań	Roman Królik	-	VI.1990	-	82
	Jerzy Zieliński	-	VI.1990	-	82
Piechowice	Witold Rudolf	-	VI.1990	-	73
Świeradów Zdrój	Ryszard Glinkowski	-	VI.1990	-	55
Szklarska P.	Jan Dębkowski	-	VI.1990	-	36
Wojcieszów	Czesław Śliwa	-	VI.1990	-	91
Zawidów	Henryk Stankiewicz	-	VI.1990	VI.1990	100
	Alfred Nizioł	-	VI.1990	-	73
Zgorzelec	Mieczysław Piejko	-	VI.1990	-	91
	Mikołaj Wysoczański	-	VI.1990	-	91
GMINY MIEJSKO- WIEJSKIE					
Bogatynia	Józef Hussar	-	VI.1990	-	82
	Andrzej Wysocki	Zespół d/s powołania Rady Gosp. Wod. Górnej i Środkowej Odry - Wrocław	VI.1990	-	82
Bolków	Antoni Jeżowski	Delegat do KSST, członek Zespołu Oświaty KSST, członek Woj. Kom. Obrony	VI.1990	-	100
Gryfów Śl.	Zbigniew Herman	Woj. Rada Zatrudn.	VI.1990	-	64
Leśna	Jerzy Bucki	Woj. Rada Zatrudn.	VI.1990	-	91

Tabl. 11. Skład osobowy delegatów do Sejmiku SGWJ (dok.)

Gminy	Imię i nazwisko	Reprezentowanie SSGWJ w innych organizacjach	Data		Frekwencja na sesjach w %
			powołania	odwołania	
Lubawka	Krzysztof Jasiński	-	VI.1990	III.1991	60
	Andrzej Krause	-	III.1991	-	91
Lubomierz	Stanisław Telega	-	VI.1990	-	82
Lwówek Śl.	Lech Ładomirski	-	VI.1990	-	82
Mirsk	St. Wojciechowski	-	VI.1990	-	91
Nowogrodzice	Adam Ciemięga	-	VI.1990	-	82
Pieńsk	Marek Marcinkowski	-	VI.1990	XI.1991	37
	Edward Zajęc	-	XI.1991	-	82
Świerzawa a/	Krystyna Tatus	-	VI.1990	VI.1992	82
Węgliniec	Wiesław Dziuba	-	VI.1990	-	55
Wleń	Bogusław Szeffs	-	VI.1990	-	91
GMINY WIEJSKIE					
Bolesławiec	Stanisława Potocka	-	VI.1990	-	91
Janowice Wlk.	Eugeniusz Szawarzyński	Komisja Kredytowa przy Banku Rozwoju Rolnictwa SA Jelenia Góra	VI.1990	-	91
Jeźów Sud.	Bogusław Chodak	-	VI.1990	-	91
Kamienna G.	Władysław Durlak	-	VI.1990	-	73
Lubań	Jerzy Telatyński	-	VI.1990	-	45
Marciszów	Zbigniew Bednarek	-	VI.1990	-	45
Mysłakowice	Eugeniusz Kleśta	-	VI.1990	-	91
Olszyna	Wojciech Gołyga	delegat do KSST	VI.1990	-	82
Osiecznica	Halina Zielonka	-	VI.1990	IX.1991	57
	Leszek Dolik	-	IX.1991	-	82
Platerówka	Bogdan Halicki	-	VI.1990	XII.1990	25
	Józef Telega	-	XII.1990	-	91
Podgórzyn	Janina Górniak	-	VI.1990	-	73
Siekierczyn	Jarosław Żuchowski	-	VI.1990	-	100
St.Kamienica	Jolanta Kuczevska	-	VI.1990	-	100
Sulików	Franciszek Ptak	-	VI.1990	I.1992	87
	Michał Ilnicki	-	I.1992	-	91
Zgorzelec	Władysław Komar	-	VI.1990	-	82

a/ wg stanu w dniu 30.06 1992 r., brak delegata gminy do SSGWJ

Źródło: dane Biura Sejmiku Samorządowego Gmin

W okresie do 30 VI 1992 roku rady siedmiu gmin w formie uchwały podjęły decyzję o odwołaniu swego reprezentanta w SSGWJ. Decyzje takie podjęto w Zawidowie, Platerówce, Lubawce, Osiecznicy, Pieńsku, Sulikowie i w Świerzawie. Delegaci reprezentują Sejmik w wielu różnych organizacjach, a m.in. w Wojewódzkiej Radzie Zatrudnienia.

Na pierwszej sesji w dniu 27 czerwca 1990 roku Sejmik wybrał Prezydium, składające się z przewodniczącego, dwóch zastępców oraz sześciu członków. W okresie dwóch lat działalności SSGWJ w składzie osobowym Prezydium nie nastąpiły zmiany. Skład ten ujęto w tablicy 12.

Tabl. 12. Skład osobowy Prezydium SSGWJ

Imię i nazwisko		Gminy	Funkcja
Antoni	Jeżowski	Bolków	Przewodniczący
Tadeusz	Szmigiel	Bolesławiec (miasto)	Wiceprzewodniczący
Andrzej	Wrzosek	Kowary	Wiceprzewodniczący
Bogusław	Chodak	Jeżów Sudecki	Członek
Wiesław	Dziuba	Węgliniec	Członek
Roman	Królik	Lubań (miasto)	Członek
Mieczysław	Piejko	Zgorzelec (miasto)	Członek
Czesław	Śliwa	Wojcieszów	Członek
Jarosław	Żuchowski	Siekierczyn	Członek

Ź r ó d ł o: dane Biura Sejmiku Samorządowego Gmin

Funkcję Przewodniczącego Sejmiku Samorządowego Gmin Województwa Jeleniogórskiego pełni radny gminy Bolków Antoni Jeżowski, a jego zastępcami są Tadeusz Szmigiel (miasto Bolesławiec) i Andrzej Wrzosek (Kowary). Do końca czerwca 1992 roku odbyły się 24 posiedzenia Prezydium Sejmiku, na których podjęto 8 uchwał.

3.2 Formy działalności

Różnorodność zadań ustawowo nałożonych na SSGWJ wpływa bezpośrednio na formy prowadzonej przez to gremium działalności. Do zadań Sejmiku Samorządowego, zgodnie z art.77 ustawy o samorządzie terytorialnym należy w szczególności:

- ocena działalności gmin i instytucji komunalnych na obszarze województwa,
- upowszechnianie doświadczeń samorządowych,
- prowadzenie mediacji w sprawach spornych między gminami,
- ocena działalności administracji rządowej w województwie,
- reprezentowanie interesów gmin wobec administracji rządowej.

W okresie dwóch lat działalności SSGWJ odbyło się 11 sesji, na których podjęto 31 uchwał. Tematyka sesji, co ukazuje tablica 13, obejmowała wszystkie istotne problemy nurtujące społeczność lokalne.

Tabl. 13. Sesje Sejmiku Samorządowego Gmin Województwa Jeleniogórskiego

Numer sesji	Data	Tematyka	Frekwencja delegatów w %
I	27.06.1990	wybór Przewodniczącego i członków Prezydium, powołanie Komisji Regulaminowej, określenie liczby członków Kolegium Odwoławczego, wybór delegatów do Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia.	85
II	29.08.1990	sprawozdanie Komisji Regulaminowej, wybór członków Kolegium Odwoławczego, przyjęcie stanowiska wobec koncepcji utworzenia krajowej reprezentacji samorządowej.	79
III	24.09.1990	przyjęcie regulaminu Sejmiku SGWJ, ustalenie wysokości składek gmin, wyrażenie opinii w sprawie połączenia gmin posiadających wspólne organy dla miasta i gminy, uzupełnienie składu Kolegium Odwoławczego.	68
IV	15.11.1990	stan bezpieczeństwa publicznego, organizacja straży miejskiej i policji lokalnej, prywatyzacja przedsiębiorstw gospodarki komunalnej na przykładzie gminy Bolków, przyjęcie regulaminu Kolegium Odwoławczego, określenie wysokości diet dla delegatów, ustalenie planu dochodów i wydatków Sejmiku na 1990r przystąpienie do Krajowego Sejmiku Samorządu Terytorialnego.	81
V	28.02-1.03 11.03.1991	ekologia i ochrona środowiska sprawozdanie z działalności Wojewody Jeleniogórskiego i Sejmiku za II półrocze 1990 r., ustalenie planu dochodów i wydatków Sejmiku na 1991r	72
VI	14.06.1991	ochrona zdrowia, sprawy organizacyjne; wprowadzenie poprawek do regulaminów.	81
VII	10.09-11.09 1991	oświata, sprawozdanie z działalności Wojewody Jeleniogórskiego i Sejmiku za I półrocze 1991 r.	68
VIII	20.11.1991	rolnictwo,	64
IX	20.12.1991	bezrobocie i pomoc społeczna	53
X	10.03.1992	sprawozdanie z działalności Wojewody Jeleniogórskiego i Sejmiku za 1991 r.	74
XI	27.05 3.06.1992	I Dolnośląskie Forum Samorządów Terytorialnych, ocena działalności gmin za 1991 r.	66

Ź r ó d ł o: dane Biura Sejmiku Samorządowego Gmin

Odnośnie frekwencji delegatów na sesjach SSGWJ, należy zaznaczyć, iż mieściła się ona w granicach od 53 % (IX Sesja) do 85 % (I Sesja). Średnio w 11 sesjach brało udział 72 % delegatów. Stopień uczestnictwa w sesjach wykazywał przy tym istotne zróżnicowanie. O ile bowiem trzech delegatów uczestniczyło we wszystkich sesjach SSGWJ, to z drugiej strony dwóch delegatów z gminy miejskiej Kamienna Góra brało udział tylko w jednej sesji.

Delegaci gmin do SSGWJ biorą udział w pracach stałych i doraźnych komisji Sejmiku. W pierwszych dwóch latach samorządowej kadencji 1990-1994 funkcjonowało 7 komisji, w tym 3 stałe:

- Komisja Edukacji Narodowej (przewodniczący Mieczysław Piejko),
- Komisja Zdrowia (przewodniczący Andrzej Wrzosek),
- Komisja d/s Rolnictwa i Problemów Wsi (przewodniczący Bogusław Chodak).

Pozostałe komisje mają charakter doraźny:

- Komisja Regulaminowa (zakończyła swoją działalność),
- Komisja d/s rozpatrzenia skargi na Radę Miasta Szklarska Poręba (zakończyła działalność),
- Komisja d/s zbadania okoliczności konfliktu w gminie Wleń (zakończyła działalność),
- Komisja d/s rozpatrzenia problemu transportu kołowego surowców mineralnych (przewodniczący Jarosław Żuchowski).

Interesującą formą działalności SSGWJ jest Forum Społeczne "Ekorozwój dla gmin". Forum powołane zostało uchwałą nr 10 SSGWJ z dnia 1 marca 1991 r. w sprawie ochrony środowiska naturalnego człowieka jako wspólna inicjatywa Sejmiku i organizacji ekologicznych regionu jeleniogórskiego. Zgodnie ze statutem Forum jest dobrowolnym porozumieniem na rzecz aktywnego realizowania zasad ekopolityki na obszarze gmin województwa i stanowi płaszczyznę współdziałania organów samorządu lokalnego z grupami społecznymi, organizacjami, instytucjami, a także osobami fizycznymi aktywnymi w dziedzinie ekologii. Akces do Forum złożyły m.in.:

- Polski Klub Ekologiczny,
- Okręg Karkonoski,
- Fundacja Kultury Ekologicznej,
- Akademicki Klub Ekologiczny "Oikos",
- szkoły o profilu ekologicznym.

Sejmik reprezentują w Forum delegaci:

- Władysław Durlak (gmina Kamienna Góra),
- Eugeniusz Kleśta (gmina Mysłakowice),
- Andrzej Wysocki (gmina Bogatynia).

Do 1 września 1992 r. Forum odbyło 6 spotkań: 3 poświęcone były dyskusji celów i zadań oraz statutowych warunków dla:

- koordynacji działań na rzecz ekologicznej sanacji województwa,
- wspierania inicjatyw społecznych o orientacji proekologicznej,
- pomocy w wypracowywaniu strategii realizacji zadań określonych w uchwałach Sejmiku w zakresie problematyki ekologicznej.

Do kwietnia 1992 r. pracami Forum kierowała grupa: Jacek Jakubiec, Antoni Jeżowski, Tadeusz Borys i Kazimierz Koperwas. W kwietniu na roczną kadencję lidera Forum wybrano Tadeusza Borysa (Polski Klub Ekologiczny).

W pierwszej połowie 1992 r. członkowie Forum określili listę priorytetowych projektów ekologicznych, realizowanych przez grupy społeczne lub organizacje proekologiczne, którym Forum udzielać będzie szczególnego wsparcia. Ich wykaz tworzą m.in.:

- Strategia realizacji polityki ekologicznej w rejonie Worka Turosszowskiego (realizacja projektu Forum),
- Kompleksowa rehabilitacja ekologiczna Karkonoszy (m.in. Fundacja Karkonoska, Holenderska fundacja "Karkonosze" i in.),
- Ekologiczna akcja społeczna "Pijawnik" w Jeleniej Górze (Polski Klub Ekologiczny),
- Wielofunkcyjny ośrodek kultury, dydaktyki i rekreacji ekologicznej "Ecopolis" w Jeleniej Górze (gminy karkonoskie, Fundacja Karkonoska i in.),
- Punkt konsultacji i informacji ekologicznej w Jeleniej Górze (Fundacja Kultury Ekologicznej),
- Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej (Polski Klub Ekologiczny, Akademicki Klub Ekologiczny "Oikos", Fundacja Kultury Ekologicznej),
- Mapa ekologiczna Gór Izerskich (Stowarzyszenie "Bieg Piastów"),
- Odbudowa stosunków wodnych na terenach Nadleśnictwa Szklarska Poręba (Stowarzyszenie "Bieg Piastów"),
- Inwentaryzacja i plan ochrony środowiska wsi letniskowej Karpniki (gmina Mysłakowice).

Forum patronuje również idei utworzenia regionalnej komisji d/s oceny oddziaływania obiektów na środowisko.

Szczególną formę działalności prezentuje Kolegium Odwoławcze przy SSGWJ. Rozpatruje ono odwołania od indywidualnych decyzji administracyjnych wydawanych przez prezydenta, wójta bądź burmistrza w zakresie zadań własnych gmin.

Kolegium zostało powołane uchwałą Sejmiku z dnia 29.08.1990 r. Przewodniczącym wybrano Antoniego Jeżowskiego, a pierwsze posiedzenie odbyło się 19.09.1990 r.

Rodzajową strukturę spraw kierowanych do Kolegium przedstawia tablica 14.

Tabl. 14. Problematyka spraw kierowanych do Kolegium Odwoławczego przy SSGWJ

Wyszczególnienie	Ogółem		Z tego w okresie					
			do 31 XII 90		1991		I-VI 1992	
	liczba	struk-tura %	liczba	struk-tura %	liczba	struk-tura %	liczba	struk-tura %
SPRAWY OGÓŁEM	1278	100,0	316	100,0	578	100,0	384	100,0
z tego:								
lokalowe	547	42,8	122	38,6	264	45,7	161	41,9
geodezyjne	307	24,0	74	23,4	173	29,9	60	15,6
podatki	139	10,9	53	16,8	60	10,4	26	6,8
zażalenia, pisma wyjaśniające, niewłaściwie skierowane, prośby o interwencje w każdej kategorii w/w spraw	154	12,0	47	14,9	-	-	107	27,9
różne	131	10,3	20	6,3	81	14,0	30	7,8

Ź r ó d ł o: dane Biura Sejmiku Samorządowego Gmin

Łącznie w okresie do 30.06.1992 r. do rozpatrzenia skierowano 1278 spraw, w tym 547 (42,8 %) dotyczyło problematyki lokalowej, 307 (24,0 %) geodezyjnej, a 139 (10,9 %) podatkowej. Wyjaśnić przy tym należy, iż od początku pracy do Kolegium Odwoławczego wpływało wiele spraw, które nie mogły być rozpatrzone ze względu na ich niewłaściwe skierowanie.

Kolegium Odwoławcze przy SSGWJ orzeka w składach trzyosobowych. Rozstrzygnięcia Kolegium Odwoławczego przy SSGWJ w okresie do 30.06.1992 roku przedstawiono w tabeli 15.

Tabl. 15. Rozstrzygnięcia Kolegium Odwoławczego przy Sejmiku Samorządowym Gmin

Wyszczególnienie	Ogółem	Z tego w okresie		
		do 31 XII 90	1991	I-VI 1992
Sprawy do rozpatrzenia	1278	316	578 (+85) a/	384 (+31) a/
Sprawy rozpatrzone przez Kolegium Odwoławcze ogółem	1291	195	724 b/	372
w tym utrzymanie w mocy decyzji org.I inst.	405	102	191	112
Zaskarżenie decyzji Kolegium Odwoławczego do Naczelnego Sądu Administracyjnego	118	26	67	25
Rozstrzygnięcia NSA (poza art.200 § 2 KPA) ogółem	83	23	54	6
w tym uchylenie decyzji KO	20	9	11	0
Odbyte posiedzenia Kolegium Odwoławczego	87	14	42	31

a/ sprawy nie rozpatrzone w poprzednim okresie, b/ w liczbie tej mieszczą się sprawy powtórnie rozpatrywane przez zespoły orzekające.

Ź r ó d ł o: dane Biura Sejmiku Samorządowego Gmin

Od początku swej działalności do końca I półrocza 1992 roku, Kolegium Odwoławcze rozpatrzyło 1291 spraw. Liczba ta jest wyższa od liczby spraw wpływających, ponieważ wielokrotnie Kolegium zmuszone było rozpatrywać jedną sprawę kilka razy. Powody tego są różne, m.in. złożoność sprawy, konieczność przeprowadzenia rozprawy, ponowne badanie sprawy po złożeniu przez stronę skargi do NSA, itp.

W 405 sprawach (31,7 % ogółu rozpatrywanych) orzeczono utrzymanie w mocy decyzji organu I instancji, a 118 decyzji Kolegium Odwoławczego przy SSGWJ zaskarżono do NSA. Poza art.200 § 2 KPA, Naczelny Sąd Administracyjny wydał 83 rozstrzygnięcia, w tym w 20 uchylił decyzję Kolegium Odwoławczego przy SSGWJ. Do 30.06.1992 r. Kolegium Odwoławcze przy SSGWJ odbyło 87 posiedzeń, w tym 31 w I półroczu roku 1992.

W tabeli 16 zawarto przestrzenną strukturę wpływających do Kolegium spraw oraz liczbę i rodzaj rozstrzygnięć. Duże zróżnicowanie w tym względzie między gminami województwa jeleniogórskiego jest - jak się wydaje - wynikiem większej złożoności i liczby spraw rozpatrywanych przez prezydentów bądź burmistrzów w miastach, różnic w skłonności odbiorców decyzji administracyjnych do składania odwołań czy też wreszcie kompetencji pracowników administracji samorządowej.

Tabl. 16. Przestrzenne ujęcie spraw skierowanych do Kolegium Odwoławczego SSGWJ

Gminy	Ogółem			Z tego w okresie								
				VII-XII 1990			1991			I-VI 1992		
	spra- wy skie- rowa- ne	roz- strzy- gnię- cia	w tym utrzy- manie w mo- cy a/	spra- wy skie- rowa- ne	roz- strzy- gnię- cia	w tym utrzy- manie w mo- cy a/	spra- wy skie- rowa- ne	roz- strzy- gnię- cia	w tym utrzy- manie w mo- cy a/	spra- wy skie- rowa- ne	roz- strzy- gnię- cia	w tym utrzy- manie w mo- cy a/
WOJEWÓDZTWO GMINY	1278	1291	405	316	195	102	578	724	191	384	372	112
MIEJSKIE												
Bolesławiec	80	99	32	29	20	16	26	54	10	25	25	6
Jelenia Góra	448	472	158	90	61	36	212	258	68	146	153	54
Kamienna G.	77	77	18	24	16	5	31	40	10	22	21	3
Karpacz	28	31	6	5	2	1	17	19	5	6	10	-
Kowary	15	15	8	1	-	-	10	11	7	4	4	1
Lubań	62	71	13	8	6	-	45	54	9	9	11	4
Piechowice	32	32	10	5	2	-	9	14	4	18	16	6
Świeradów	16	17	6	4	5	2	9	9	3	3	3	1
Szklarska P.	20	16	3	6	1	1	3	5	1	11	10	1
Wojcieszów	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Zawidów	10	9	1	-	-	-	2	1	-	8	8	1
Zgorzelec	106	94	26	35	17	5	45	53	18	26	24	3
GMINY MIEJSKO- WIEJSKIE												
Bogatynia	71	76	39	16	19	17	30	35	13	25	22	9
Bolków	10	10	3	2	1	-	3	3	-	5	6	3
Gryfów Śl.	14	15	5	3	3	1	6	8	3	5	4	1
Leśna	12	12	4	5	4	2	4	6	1	3	2	1
Lubawka	18	19	6	1	-	-	8	11	4	9	8	2
Lubomierz	9	7	1	2	-	-	4	5	-	3	2	1
Lwówek Śl.	34	29	10	6	4	3	24	25	7	4	-	-
Mirsk	20	19	4	14	4	-	5	12	2	1	3	2
Nowogrodziec	7	9	3	2	-	-	4	6	2	1	3	1
Pieńsk	31	26	12	4	3	-	10	10	4	17	13	8
Świerzawa	23	21	6	10	4	3	8	11	2	5	6	1
Węgliniec	15	11	3	6	3	2	7	8	1	2	-	-
Wleń	13	10	-	2	-	-	9	10	-	2	-	-
GMINY WIEJSKIE												
Bolesławiec	6	1	-	3	1	-	1	-	-	2	-	-
Janowice Wlk	4	2	1	2	1	-	-	1	1	2	-	-
Jeżów Sud.	2	2	1	-	-	-	-	-	-	2	2	1
Kamienna G.	2	1	1	1	-	-	1	-	-	-	1	1
Lubań	5	-	-	3	-	-	2	-	-	-	-	-
Marciszów	8	7	-	3	2	-	4	3	-	1	2	-
Mysłakowice	11	10	1	1	-	-	7	5	-	3	5	1
Olszyna	13	17	1	2	-	-	5	10	1	6	7	-
Osiecznica	8	7	1	3	1	-	3	6	1	2	-	-
Platerówka	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Podgórzyn	27	28	17	8	8	5	16	20	12	3	-	-
Siekierczyn	5	5	2	2	1	1	3	4	1	-	-	-
St. Kamienica	4	3	-	2	2	-	1	1	-	1	-	-
Sulików	9	9	3	4	3	2	4	6	1	1	-	-
Zgorzelec	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-

a/dotyczy decyzji organu I instancji.

Źródło: dane Biura Sejmiku Samorządowego Gmin

4. ZWIĄZKI I POROZUMIENIA KOMUNALNE

W celu wspólnego wykonywania zadań publicznych gminy mogą tworzyć związki i zawierać porozumienia komunalne (międzygminne) w wyniku uchwał podejmowanych przez rady zainteresowanych gmin. Przynależność gmin województwa jeleniogórskiego do lokalnych i ponadlokalnych związków i porozumień komunalnych ilustruje tabl.17. Wynika z niej, że:

- 5 gmin nie należy do żadnego związku lub porozumienia (Piechowice, Lubań (gmina wiejska), Lwówek Śląski, Świerzawa i Platerówka),
- 14 gmin należy do 1,
- 14 gmin należy do 2,
- 6 gmin należy do 3 i więcej związków i porozumień.

Tabl.17. Przynależność gmin do związków i porozumień międzygminnych

Gminy	Związki i porozumienia lokalne				Związki i porozumienia ponadlok.			
	Zw.Gmin Ziemi Zgorzeleckiej	Zw.Gmin "Kwisa"	Zw.Gmin Karkonoskich	Inne	"Euro-region - Nysa"	Zw.Gmin Zachodnich	Zw.Gmin Uzdrowiskowych	Inne
GMINY MIEJSKIE								
Bolesławiec				x	x	x		
Jelenia Góra					x		x	x
Kamienna Góra				x				
Karpacz			x		x			
Kowary			x		x			
Lubań		x			x			x
Piechowice								
Szklarska Poręba						x		
Świeradów Zdrój		x			x		x	
Wojcieszów					x			
Zawidów	x				x			
Zgorzelec	x					x		
GMINY MIEJSKO-WIEJ.								
Bogatynia						x		x
Bolków						x		
Gryfów Śląski		x			x			
Leśna		x			x			
Lubawka				x	x			
Lubomierz				x	x	x		x
Lwówek Śląski								
Mirsk		x			x			
Nowogrodziec		x			x			
Pieńsk	x				x			
Świerzawa								
Węgliniec	x				x			
Wleń				x	x			
GMINY WIEJSKIE								
Bolesławiec				x				
Janowice Wielkie				x	x			
Jeżów Sudecki					x			
Kamienna Góra				x	x			
Marciszów				x				
Mysłakowice			x					
Osiecznica		x			x			x
Podgórzyn			x					
Siekierczyn		x			x			
Stara Kamienica					x			
Sulików	x				x			
Zgorzelec	x				x	x		

4.1. Związki i porozumienia lokalne

W okresie ostatnich 2 lat powstały w województwie jeleniogórskim 3 związki komunalne o konkretnym już dorobku wspólnych inicjatyw (por. tabl. 18 i rys.1). W drugiej połowie 1991 r. powołany został Związek Gmin Ziemi Zgorzeleckiej, w lutym 1992 - Związek Gmin "Kwisa", zaś w połowie 1992r. ukonstytuował się Związek Gmin Karkonoskich.

Tabl. 18. Związki i porozumienia lokalne

Nazwa	Data utworzenia	Siedziba	Przewodniczący związku	Ilość gmin	Nazwa gminy
Związek Gmin Ziemi Zgorzeleckiej	IX 1991	Zgorzelec	Stanisław Bukowiec (burmistrz Zgorzelca)	6	Zawidów (8.07.91) Zgorzelec m. (8.07.91) Pieńsk (25.06.91) Węgliniec (07.91) Sulików (30.12.91) Zgorzelec (19.06.91)
Związek Gmin "Kwisa"	II 1992	Lubań	Janusz Skowroński (burmistrz Lubania)	8	Lubań m. (20.11.91) Świeradów Zdrój Gryfów Śląski (15.11.91) Leśna (28.11.91) Mirsk (12.12.91) Nowogrodziec (26.11.91) Osiecznica (26.11.91) Siekierczyn (15.11.91)
Związek Gmin Karkonoskich	VI 1992	Mysłakowice	Elżbieta Zakrzawska-Kubik (wójt gminy Mysłakowice)	4	Karpacz (24.01.92) Kowary (19.12.91) Mysłakowice (9.11.91) Podgórzyn (23.03.92)

Do celów i zakresu działania Związku Gmin Ziemi Zgorzeleckiej zaliczono:

- a) reprezentowanie gmin wobec administracji rządowej w zakresie działania związku,
- b) reprezentowanie, inspirowanie i koordynacja wspólnych interesów gmin w sprawach:
 - ochrony środowiska,
 - gospodarki komunalnej,
 - kultury, sportu i rekreacji,
 - gospodarki gruntami i ewidencji gruntów,
 - ochrony zdrowia,
 - oświaty,
 - wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i utylizacji odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą, gazyfikacji,
 - ochrony przeciwpożarowej,
 - rolnictwa, leśnictwa i łowiectwa,
 - łączności, drogownictwa i komunikacji.

Do ważniejszych zamierzeń i efektów dotychczasowej współpracy gmin w ramach tego Związku można zaliczyć m.in.:

- wypracowanie i wdrażanie systemu organizacyjno-realizacyjnego dla inwestycji w gminach,
- wspólne pozyskanie nowoczesnej technologii budownictwa mieszkaniowego ("Multielement" z Norwegii),
- wspólne zarządzanie i eksploatacja mienia byłego WPWiK i WPEC,
- opracowanie programu utworzenia wolnego obszaru celnego,
- opracowanie programu utylizacji odpadów komunalnych.

Wysokość składki przypadająca na 1 mieszkańca z tytułu przynależności gminy do Związku wynosiła 2000 zł.

Cele i zakresy współpracy w ramach Związku Gmin "Kwisa" i Związku Gmin Karkonoskich określone w statutach tych związków brzmią identycznie. Zalicza się do nich:

a) podejmowanie wspólnych działań w zakresie:

- ochrony wód, ziemi, powietrza oraz krajobrazu będących bazą dla rekreacji i turystyki krajowej i zagranicznej,
- ukierunkowanie rozwoju gospodarczego tych terenów w oparciu o naturalne walory przyrodnicze,

b) wymiana doświadczeń w zakresie realizacji zadań komunalnych,

c) reprezentowanie wspólnych interesów gmin w sprawach współpracy z samorządami terytorialnymi innych państw, związkami gmin i euroregionami,

d) zgłaszanie inicjatyw odnoszących się do działania gmin i ich związków do parlamentarzystów i administracji rządowej,

e) wspólne realizowanie zadań i inwestycji komunalnych oraz prowadzenie działalności gospodarczej,

f) podejmowanie innych działań wynikających z uchwał rad gmin.

Ponadto w statucie Związku Gmin "Kwisa" podkreśla się, że głównym celem w/w działań jest współpraca gospodarcza, kulturowa i turystyczna regionu oraz kształtowanie i ochrona środowiska rzeki i dorzecza Kwisy.

Do ważniejszych dotychczasowych zamierzeń i efektów współdziałania gmin w ramach Związku "Kwisa" można zaliczyć m.in.:

- wydanie promocyjnego przewodnika turystycznego "Z biegiem Kwisy",
- przygotowanie raportu o stanie środowiska gmin nad Kwisą (w trakcie realizacji),
- organizację wspólnych imprez kulturalnych i sportowych (np. o puchar Związku).

Obciążenie finansowe mieszkańców gmin z tytułu ich przynależności do Związku wynosiło 1000 zł na 1 mieszkańca.

Do ważniejszych dokonań gmin zrzeszonych w Związku Gmin Karkonoskich można zaliczyć:

- osiągnięcie porozumienia w sprawie budowy wspólnego wysypiska śmieci,
- podjęcie wspólnych działań na rzecz promocji miejscowego rzemiosła (wydanie folderu),
- wspólne przejęcie wodociągów,
- wspólna organizacja i promocja imprez sportowych (np. Mistrzostw Polski Spadochronów Szybujących, Międzynarodowych Zawodów Lotni o Puchar Karkonoszy).

Roczne obciążenie finansowe przypadające na 1 mieszkańca z tytułu przynależności gminy do Związku wynosiło 3.500 zł; było więc wyższe niż w dwóch pozostałych związkach komunalnych.

W końcowym stadium organizacji (uchwalono już statut i przygotowywane są wybory zarządu) jest kolejny, czwarty już związek międzygminny. Powstaje bowiem Kamiennogórski Związek Wodociągów i Kanalizacji dwóch gmin: miasta i gminy wiejskiej Kamienna Góra. Podstawowym celem powstającego Związku jest wspólne rozwiązywanie problemów zaopatrzenia w wodę i odprowadzanie ścieków, wspólna administracja wodociągów itd. Związek przewiduje specjalne porozumienie komunalne z gminą Lubawka w sprawie gazyfikacji:

Należy też odnotować 3 porozumienia międzygminne na innych obszarach województwa, a mianowicie:

- porozumienie komunalne gminy Janowice Wielkie (uchwała rady z dnia 5.11.91r.) i gminy Marciszów (uchwała z dnia 21.11.91r.) w sprawie budowy wspólnego wysypiska śmieci we wsi Ciechanowice (w trakcie budowy); ponadto gmina Marciszów uchwałą Rady z 27.12.90r. wstąpiła do Wałbrzyskiego Związku Wodociągów i Kanalizacji w celu wspólnego rozwiązywania problemów zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków;
- porozumienie komunalne z 12.12.1991r. miasta Bolesławiec z gminą wiejską Bolesławiec w sprawie zbiorowego transportu lokalnego, co w efekcie poprawi obsługę komunikacyjną gminy wiejskiej przez MZK,
- porozumienie między gminą Wleń i gminą Lubomierz w zakresie świadczenia usług medycznych.

Na 39 gmin woj. jeleniogórskiego łącznie 11 gmin nie należało do żadnego związku i porozumienia lokalnego, w tym:

- 4 gminy miejskie (Jelenia Góra, Piechowice, Szklarska Poręba i Wojcieszów),
- 4 gminy miejsko-wiejskie (Bogatynia, Bolków, Lwówek Śląski i Świerzawa),
- 3 gminy wiejskie (Jeżów Sudecki, Lubań i Platerówka).

4.2. Związki i porozumienia ponadlokalne

Gminy województwa jeleniogórskiego niezależnie od wymienionych wcześniej związków i porozumień wchodziły w latach 1990-92 również w związki i porozumienia o charakterze ponadlokalnym krajowym lub międzynarodowym (por. tabl.19).

Osiem gmin regionu jeleniogórskiego należało do Związku Gmin Zachodnich (ZGZ), zrzeszającego łącznie 75 gmin z 4 województw zachodniej Polski w tym: szczecińskiego (17 gmin), gorzowskiego (8 gmin) i zielonogórskiego (42 gminy). W czerwcu 1992 roku gmina Lubomierz wystąpiła ze Związku. Zjazd założycielski ZGZ odbył się w październiku 1990r., zaś rejestracja Związku nastąpiła w marcu 1991 r. Pracownikiem Zarządu przewodniczący Franciszek Werner, jednocześnie przewodniczący Rady Miejskiej Zielonej Góry, gdzie znajduje się siedziba Związku.

Tabl.19. Przynależność gmin woj. jeleniogórskiego do krajowych związków i porozumień komunalnych

Gminy	Data przystąpienia	Udział we władzach	Wysokość składki w zł na 1 mieszkańca rocznie
Związek Gmin Zachodnich			
m. Bolesławiec	20.12.90	Józef Król (prezydent) - członek Zgromadzenia	300,-
Jelenia Góra	11.07.91	Marcin Zawila (prezydent) - członek Zgromadzenia	300,-
Szklarska Por.	10.12.90	Andrzej Kusztal (burmistrz) - członek Zgromadzenia	300,-
m. Zgorzelec	19.11.90	Stanisław Bukowiec (burmistrz) - członek Zarządu	300,-
Bogatynia	23.11.90	Franciszek Zaborowski (burmistrz) - v-ce przewodn. Zarządu	300,-
Bolków	20.12.90	Bronisław Andrzejewski (burmistrz) - członek Zgromadzenia	300,-
Lubomierz a/	15.10.90	-	300,-
Zgorzelec	14.12.91	Kazimierz Janik (wójt) - członek Zgromadzenia	300,-
Stowarzyszenie Gmin Uzdrawiskowych			
Jelenia Góra	1.10.90	Marcin Zawila (prezydent) - członek Komisji Rewizyjnej	1000,-
Świeradów Zdrój	28.03.91	Piotr Puzyński (burmistrz) - członek Zarządu	1000,-
Izba Gospodarcza "Uzdrowiska Polskie"			
Bolków	15.03.90	Bronisław Andrzejewski (burmistrz) - przewodniczący Zarządu	85,-

a/ przynależność do 15.06.1992

Ź r ó d ł o: wyniki badań ankietowych

Merytoryczna działalność koncentruje się w 2 stałych Komisjach:

- d/s społeczno-kulturalnej współpracy
- d/s gospodarczych i ochrony środowiska.

Zakres i cele Związku obejmują m.in.:

- a) koordynację współdziałania z samorządami obszarów nadgranicznych Niemiec,
- b) współpracę miast nadgranicznych w zakresie infrastruktury technicznej,
- c) wymianę doświadczeń we współpracy przygranicznej, tworzenia euroregionów itd.
- d) koordynację działań w zakresie ochrony środowiska, a zwłaszcza w tworzeniu i realizacji programu "Czysta Odra".

Do konkretnych efektów współdziałania w ramach Związku można m.in. zaliczyć:

- opracowanie wstępnej koncepcji budowy programu rozwoju terenów przygranicznych,
- koordynację działań w zakresie tworzenia parków krajobrazowych,
- pomoc w organizacji euroregionów.

Dwie gminy województwa jeleniogórskiego (Jelenia Góra i Świeradów Zdrój) należą do Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych (SGU), a jedna gmina (Bolków) do Izby Gospodarczej "Uzdrowiska Polskie". Głównym deklarowanym celem tych organizacji jest współdziałanie w ratowaniu polskich uzdrowisk i opracowanie spójnej koncepcji ich rozwoju. Pierwszym konkretnym efektem współdziałania było wspólne opiniowanie projektu nowej ustawy o uzdrowiskach. SGU powstało 28.03.1991 roku i zrzesza obecnie 26 gmin uzdrawiskowych z terenu całego kraju.

Należy jeszcze odnotować dwie ponadlokalne inicjatywy międzygminne z udziałem samorządów z regionu jeleniogórskiego:

- Unię Małych Miasteczek, do której przystąpiła 13.10.1990 r. gmina Lubomierz (roczna składka 1000 zł. na 1 mieszkańca gminy);
- Stowarzyszenie Gmin, w których stacjonują Wojska Armii Rosyjskiej, do którego należy od 15.02.1991 r. gmina Osiecznica. Celem stowarzyszenia jest bieżąca wymiana informacji o wycofywaniu wojsk i sposobach rozwiązywania problemów związanych z przejmowaniem terenów i mienia pozostawionego przez wycofujące się wojska. Stowarzyszenie to w okresie dwóch najbliższych lat będzie miało charakter wygasający.

Najważniejszą inicjatywą ostatnich dwóch lat zmierzającą do zacieśnienia współpracy obszarów przygranicznych było utworzenie Euroregionu - Nysa" (ERN), zrzeszającego 31 gmin województwa jeleniogórskiego, 5 powiatów Północnych Czech i 10 powiatów Górnych Łużyc na obszarze wschodnich Niemiec. Nie należą do Euroregionu gminy: miasto Kamienna Góra, Piechowice, Szklarska Poręba, Bolków, Lwówek Śląski, Świerzawa, Bolesławiec (gmina wiejska), Lubań (gmina wiejska), Platerówka.

ERN obejmuje łącznie obszar ok.13 tys.km², na którym zamieszkuje ponad 1,5 mln. ludności. Inicjatywę utworzenia tego pierwszego w tej części Europy regionu ponadgranicznej współpracy podjęły w 1990 r. środowiska lokalne graniczących ze sobą gmin i powiatów: Bogatyni, Liberca i Zittau (Żytawy). Na historycznym spotkaniu 23-25 maja 1991 roku w Zittau działacze samorządowi i przedstawiciele parlamentów i administracji rządowej porozumieli się co do dalszego współdziałania w realizacji idei powołania ERN. Intencje i cele tego współdziałania określono w memorandum ogólnym i memorandumach poszczególnych grup roboczych.

ERN tworzą obecnie trzy związki komunalne. Po stronie polskiej jest to Stowarzyszenie Gmin Polskich (SGP) Euroregionu "Nysa". Pracami Stowarzyszenia kieruje 9-osobowy Konwent (por. tabl.20). Stowarzyszenia zawarły porozumienie o wzajemnej współpracy, tworząc w tym celu odpowiednią strukturę organizacyjną oraz uzgadniając regulaminy funkcjonowania wspólnych instytucji.

PRZYNALEŻNOŚĆ GMIN WOJ. JELENIOGÓRSKIEGO DO ZWIĄZKÓW I POROZUMIEŃ PONADLOKALNYCH

LEGENDA

- granica państwa
- granica zasięgu działania Rejonowych Urzędów Administracji Rządowej
- granica gmin
- ▲ gminy należące do Euroregionu "Nysa"
- gminy należące do Związku Gmin Zachodnich

Tabl. 20. Członkowie i władze Stowarzyszenia Gmin Polskich "Euroregionu-Nysa"

Gminy	Data wstąpienia	Udział we władzach -członkowie Polskiego Konwentu Stowarzyszenia
Bolesławiec m.	30.06.92	Józef Król - prezydent
Jelenia Góra	24.10.91	Marcin Zawila - prezydent (v-ce prezes Konwentu)
Karpacz	26.06.92	Zbigniew Kulik - radny
Kowary	3.10.91	-
Lubań m.	2.07.92	-
Świeradów Zdrój	6.09.91	Piotr Puzyński - burmistrz
Wojcieszów	20.12.91	-
Zawidów	4.10.91	-
Zgorzelec m.	10.02.91	Radosław Baranowski - przewodniczący Rady Miejskiej
Bogatynia	3.09.91	Franciszek Zaborowski - burmistrz (Prezes Konwentu)
Gryfów Śląski	06.09.91	Jan Kowalski - burmistrz
Leśna	23.06.92	-
Lubawka	04.09.91	Andrzej Krause - radny
Lubomierz	25.06.92	-
Mirsk	2.12.91	-
Nowogrodzic	14.08.91	-
Pieńsk	13.09.91	-
Węgliniec	29.06.92	-
Wleń	19.06.92	-
Janowice Wlk.	12.09.91	-
Jeżów Sudecki	15.06.92	-
Kamienna Góra	10.02.91	-
Marciszów	29.10.91	-
Mysłakowice	27.06.92	-
Olszyna	.	.
Osiecznica	30.06.92	-
Podgórzyn	27.06.92	-
Siekierczyn	30.06.92	-
Stara Kamienica	3.10.91	-
Sulików	15.06.92	-
Zgorzelec	3.10.92	-

Ź r ó d ł o: Biuro Koordynatora ze strony polskiej w Euroregionie "Nysa"

Najwyższymi organami ERN są:

- Rada Euroregionu licząca 30 osób, po 10 osób z każdej ze stron porozumienia; ze strony polskiej w skład Rady wchodzi członkowie Konwentu Stowarzyszenia (por. tabl.20) oraz Wojewoda Jeleniogórski Jerzy Nalichowski; Rada odbyła dotychczas 2 posiedzenia (XII 1991 r. w Zittau; II 1992 r. w Libercu). Trzecie planowane jest w październiku 1992 r. w Jeleniej Górze,
- Prezydium (3-osobowe), gdzie stronę polską reprezentuje - Jerzy Nalichowski, stronę czeską - Jiří Drda, stronę niemiecką - Dieter Liebig; w skład poszerzonego Prezydium ERN wchodzi ponadto: prezes SGP, Franciszek Zaborowski, przewodniczący Rady Zjednoczenia Miast i Gmin Północnych Czech Euroregionu-"Nysa" Vaclav Pohl i prezydent Wspólnoty Komunalnej Euroregionu-"Nysa" Ernst Heine oraz członkowie Sekretariatu ERN: Jacek Jakubiec, Mirosław Matusek i Gerhard Watterott. Konkretne problemy rozwiązywane są przez grupy (komisje) robocze, których działalność koordynuje Sekretariat.

W strukturach ERN funkcjonuje 7 grup roboczych, a mianowicie:

- ekologii i energetyki,
- planowania regionalnego, komunikacji, turystyki i łączności;
- kultury, oświaty i ochrony dóbr kultury,
- gospodarki i rolnictwa,
- ochrony przed katastrofami i problemami bezpieczeństwa,
- zdrowia i problemów socjalnych,
- administracji państwowej i samorządowej.

Do głównych celów ERN zaliczono:

- usuwanie negatywnego oddziaływania granic państwowych,
- poprawę poziomu życia mieszkańców ERN,
- poprawę stanu naturalnych i kulturowych warunków życia,
- rozwój potencjału gospodarczego na obszarze ERN.

Do priorytetowych zadań już realizowanych lub przewidywanych w najbliższym czasie do wykonania zaliczono:

- wypracowanie regionalnego planu rozwoju gospodarczego ERN,
- zwiększenie przepustowości granic z uwzględnieniem regionalnych i ponadregionalnych powiązań transportowych oraz wymogów ruchu turystycznego,
- wypracowanie wspólnego programu ekologicznej sanacji obszaru ERN,
- stworzenie wspólnego systemu informacyjno-komunikacyjnego łączącego poszczególne części ERN.

Strukturą istotnie wspomagającą integrację w ramach ERN są środowiska twórcze, a zwłaszcza istniejące na obszarze Euroregionu szkoły wyższe. W wyniku podpisanego w listopadzie 1991r. porozumienia między Uniwersytetem Technicznym w Libercu, Wyższą Szkołą Techniczną w Zittau, Wydziałem Gospodarki Regionalnej i Turystyki Akademii Ekonomicznej w Jeleniej Górze i Jeleniogórską Filią Politechniki Wrocławskiej utworzono w Libercu Ośrodek Koordynacji Badań Szkół Wyższych Euroregionu "Nysa". Pracami Ośrodka kieruje Prezydium w składzie: prof. Jiří Kovař (prezydent Ośrodka), prof. Jiří Zelenka, prof. Tadeusz Borys (v-ce prezydent), dr Maciej Pawłowski, prof. Gotfried Beckmann (v-ce prezydent) i prof. Sturm. Utworzonych zostało 9 trójstronnych sekcji badawczych o strukturze merytorycznej zbliżonej do zakresów działania samorządowych sekcji roboczych. Współprzewodniczący sekcji i Prezydium tworzą liczące ok. 35 osób Konsylium Ośrodka. Odbyło ono dotąd 3 spotkania w Libercu poświęcone m.in. problemowi tworzenia banku danych naukowych, monitoringu ekologicznego itd. Planowane w październiku 1992 r. w Jeleniej Górze czwarte spotkanie Konsylium poświęcone będzie rozwojowi turystyki w Euroregionie.

Bliźniaczą w odniesieniu do umacniających się struktur Euroregionu "Nysa" inicjatywą jest wysunięta przez gminę Wałbrzych w czerwcu 1992r. idea utworzenia Związku Miast i Gmin Przygranicznych Czechy-Śląsk (ZMiGP); związku o podobnych jak ERN celach i zadaniach. Projektowany Związek miałby realizować zwłaszcza te zadania rozwoju obszarów przygranicznych Polski i Czechosłowacji, które zostały ustalone w porozumieniu podpisanym przez przedstawicieli rządów obu państw 12 marca 1992r. Wstępnie zadeklarowały swój udział w ZMiGP:

- 5 gmin z woj. jeleniogórskiego (Jelenia Góra, Karpacz, Leśna, Bolków i Świerzawa),
- 6 gmin z woj. wałbrzyskiego,
- 9 powiatów z północnych Czech.

W strukturze organizacyjnej Związku przewiduje się funkcjonowanie: Rady Związku, Prezydium, Biura Koordynacyjnego, grup roboczych oraz 2 Kongresów Regionalnych z sekretariatami.

Już przeszło rok działa reaktywowany w czerwcu 1991r. Związek Sześciu Miast Łużyckich, sięgający swymi początkami XIV wieku (data założenia: 1346r.). Do związku przynależą 2 miasta regionu jeleniogórskiego: Zgorzelec i Lubań oraz 4 miasta niemieckie: Görlitz, Löbau, Bautzen i Zittau. Obok ogólnych celów rozwoju współpracy członkowie Związku jako cel wiodący uznali konieczność ochrony dorobku kultury łużyckiej na obszarach przygranicznych Polski i Niemiec.

Należy też wspomnieć o porozumieniu jakie zawarła gmina Jelenia Góra w listopadzie 1990r. ze Związkiem Gmin Duńskich. Celem porozumienia jest wymiana doświadczeń samorządowych gmin duńskich z Jelenią Górą.

Pośrednią formą integracji międzygminnej są związki i porozumienia sejmików. Obok funkcjonującego od kilku lat Krajowego Sejmiku Samorządu Terytorialnego, w 1992r. podjęta została próba makroregionalnej integracji wojewódzkich sejmików gmin pod nazwą Dolnośląskiego Forum Samorządów Terytorialnych. Pierwsze spotkanie sejmików województw: jeleniogórskiego, legnickiego, wałbrzyskiego i wrocławskiego w ramach Forum odbyło się 27 maja 1992r. i poświęcone było ocenie sytuacji samorządów na półmetku ich kadencji. W Forum uczestniczyło 156 delegatów.

Gminy	Legnica	Wałbrzych	Jelenia Góra	Wrocław
Legnica	1	1	1	1
Wałbrzych	1	1	1	1
Jelenia Góra	1	1	1	1
Wrocław	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź	1	1	1	1
Warszawa	1	1	1	1
Katowice	1	1	1	1
Bydgoszcz	1	1	1	1
Gdańsk	1	1	1	1
Łódź				

5. WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA SAMORZĄDÓW

5.1. Działalność Centrum Samorządu Lokalnego

Centrum Samorządu Lokalnego (CSL) w Jeleniej Górze jest jedną z 15-tu agend regionalnych powołanej we wrześniu 1989 r. Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej (FRDL). Fundacja jest pozarządową, niezależną i niekomercyjną organizacją, której podstawowym celem jest krzewienie idei samorządności obywatelskiej na wszystkich poziomach społeczności lokalnych jako podstawowej formy demokracji. Utworzone w czerwcu 1990 r. - w oparciu o umowę o współpracy z filią Politechniki Wrocławskiej - jeleniogórskie CSL nastawiona jest, podobnie jak i inne ośrodki regionalne, na zaspokojenie potrzeb samorządów terytorialnych w zakresie szkolenia działaczy samorządowych i pracowników administracji lokalnej, doradztwa i informacji.

W okresie ostatnich 2 lat podstawowymi formami działalności Centrum były:

- cykle szkoleń realizowanych własnymi siłami Centrum,
- seminaria i wykłady gości zagranicznych zapraszanych dzięki własnym kontaktom Centrum,
- seminaria z udziałem wykładowców zagranicznych w ramach programów realizowanych przez Biuro FRDL.

Przeprowadzono w tym czasie 29 kursów, seminariów itd. obejmujących łącznie 615 godzin nauczania. Wzięło w nich udział 989 uczestników, w tym 342 radnych.

Zakres tematyczny szkoleń obejmował m.in.:

- zagadnienia związane z interpretacją kodeksu postępowania administracyjnego,
- negocjacje w praktyce samorządowej,
- ustawę samorządową (uprawnienia rady, radnych itd.)
- prawo budowlane,
- ochronę środowiska.

W ramach programu "Wspierania samorządności w Polsce Zachodniej" jeleniogórskie Centrum nawiązało w 1990 r. współpracę z Krajowym Związkiem Gmin Duńskich (KZGD).

W ramach tego programu m.in.:

- prowadzono badania terenowe i konsultacje w gminach województwa w zakresie ochrony środowiska,
- koordynowano nawiązywanie stosunków miast bliźniaczych polskich i duńskich,
- przeprowadzono 2-tygodniowe szkolenie w Danii dla sekretarzy gmin,
- podpisano umowę o współpracy między CSL w Jeleniej Górze a Duńską Wyższą Szkołą Samorządową w Grenaa,
- wykładowcy Szkoły w Grenaa brali udział w szkoleniach organizowanych przez CSL.

Od początku powołania Centrum funkcje dyrektora pełni Maciej Pawłowski (Filia Politechniki Wrocławskiej), zaś przewodniczącą Rady Programowej - Danuta Strahl (Akademia Ekonomiczna).

5.2 Kontakty zagraniczne gmin

Pierwsze 2 lata kadencji samorządu to okres skokowego wzrostu ilości i zakresu kontaktów zagranicznych gmin woj. jeleniogórskiego. Stan tej współpracy charakteryzują syntetycznie tablice 21 i 22. Zawarte w nich informacje pozwalają sformułować następujące wnioski:

- na 39 analizowanych w opracowaniu gmin 20, czyli więcej niż połowa, utrzymywała stałą lub doraźną współpracę zagraniczną,
- gminy najczęściej nawiązywały kontakty z ośrodkami lokalnymi Danii (15 gmin), Niemiec (8 gmin) i Czecho-Słowacji (6 gmin); na dalszych miejscach są ośrodki z Francji, Holandii, USA, Finlandii i Norwegii,
- gminy utrzymywały kontakty łącznie z 45 ośrodkami zagranicznymi; 60 % tych kontaktów przypadało na gminy miejskie, wśród których największą aktywnością wykazywały się: Karpacz, Jelenia Góra, Kowary i Bolesławiec, wśród gmin miejsko-wiejskich: Lubawka i Bolków, a wśród gmin wiejskich - Osiecznica.
- w 16 przypadkach współpraca odbywała się na podstawie umowy, zaś w pozostałych 29 podstawą współdziałania było porozumienie, wstępna deklaracja lub oświadczenie,
- w prawie 90 % gminy deklarowały, że współpraca z wymienionymi ośrodkami zagranicznymi ma charakter stały (długofalowy),
- wśród form i efektów współpracy przeważały: szkolenia, wymiana doświadczeń, wymiana grup młodzieżowych, wymiana sportowa i kulturalna, pomoc edukacyjna i naukowa, zaś z krajami sąsiadującymi z Polską - problemy uruchamiania przejść granicznych.

Tabl. 21. Zakres geograficzny współpracy zagranicznej gmin woj. jeleniogórskiego

Gminy	Kraje						
	Dania	Francja	Holandia	Czecho-Słowacja	Niemcy	USA	inne
GMINY MIEJSKIE							
Bolesławiec	X				X		
Jelenia Góra	X				X	X	X
Kamienna Góra	X			X			
Karpacz	X		X	X	X		
Kowary	X	X	X	X			
Lubań	X						
Piechowice	X						
Szklarska Poręba	X				X		
Świeradów Zdrój	X			X			
Zgorzelec		X			X		
GMINY MIEJSKO - WIEJSKIE							
Bolków	X		X		X		
Gryfów Śląski	X						
Leśna	X			X			
Lubawka				X	X		
Lwówek Śląski		X					
Pieńsk					X		
Węgliniec							X
GMINY WIEJSKIE							
Kamienna Góra	X						
Mysłakowice	X						
Osiecznica	X						
Ilość gmin	15	3	3	6	8	1	2

Tabl. 22. Współpraca zagraniczna gmin woj. jeleniogórskiego

Gminy	Kraje i miasta	Rodzaj współpracy		Podstawa współpracy	Zakres Efekty
		stała	doraźna		
GMINY MIEJSKIE Bolesławiec	Dania -Hobro		X	porozu- mienie 91.06.15	- kultura - oświata - sport - wymiana doświadczeń - wyjazdy delegacji - wymiana kulturalna i sportowa
	Niemcy -Siegburg -Pirna	X	X	porozu- mienie 92.05.29 deklara- cja	
Jelenia Góra	Finlandia -Valkeakoski	X		umowa	- kultura - oświata - sport - gospodarka - administracja - szkolenia pracowników urzędu - wymiana doświadczeń między szkołami, instytucjami
	Dania -Randers	X		umowa	
	Niemcy -Erfstat	X		umowa	
	-Bautzen	X		umowa	
	USA -Tyler	X		umowa	
Kamienna Góra	Dania -Ikast	X		porozu- mienie	- kultura - oświata - gospodarka - sport i turystyka - szkolenia - kontakty handlowe i wystawy - kontakty sportowe i turystyczne
	Czecho - Słowacja -Trutnov	X		porozu- mienie	
Karpacz	Dania -Hammel -Ringkøbing	X X		umowa porozu- mienie	- kultura - turystyka - sport - obchody "Dni Karpacza" - edycja foldera o Karpaczu - zawody sportowe - wyposażenie szkół, przedszkoli i biur
	-Blanandshuk	X		porozu- mienie	
	Holandia -Sonen Brougel	X		umowa	
	Czecho- Słowacja -Spindlerův Młyn	X		porozu- mienie	
	Niemcy -Monschau	X		porozu- mienie	
Kowary	Czecho- Słowacja -Mala Úpa	X		.	- kultura - ochrona zdrowia - gospodarka - turystyka - administracja - wymiana doświadczeń - szkolenia radnych i pracowników urzędu - pomoc materialna, sprzęt dla służby zdrowia - uruchomienie przejścia granicznego samochodow.
	Dania -Jagerspris	X		.	
	Holandia -Heerenveen	X		.	
	Francja -Redon	X		.	
Lubań	Dania -Skjern	X		porozu- mienie 92.04.14	- oświata - gospodarka - administracja - ochrona środowiska - szkolenia radnych - wymiana młodzieżowa - kontakty małego biznesu
Piechowice	Dania -Ringkøbing	.		umowa	- wzajemne wizyty

Tabl. 22. Współpraca zagraniczna gmin woj. jeleniogórskiego (cd.)

Gminy	Kraje i miasta	Rodzaj współpracy		Podstawa współpracy	Zakres	Efekty
		stała	doraźna			
Szkłarska Poręba	Niemcy -Bad Harzburg	X	X	Uch. Rady 91.11.21	- kultura - oświata - turystyka - sport - gospodarka - wystawa miejscowych twórców - remont muzeum Hauptmana - renowacja cmentarza ewangelickiego	
	Dania -Aulum - Haderup	X		umowa		
Świeradów Zdrój	Dania -Odder	X		porozu- mienie	- turystyka - oświata - kultura - gospodarka - współpraca przygraniczna - kursy językowe - promocja walorów Świeradowa - projekt przejścia granicznego	
	Czecho- Słowacja -Nové Mesto	X		.		
Wojcieszów	brak kontaktów					
Zawidów	brak kontaktów					
Zgorzelec	Niemcy -Görlitz	X		umowa o współ. 91.04.22	- kultura - oświata - turystyka - sport - zatrudnienie - ochrona środowiska - imprezy kulturalne - linia autobusowa i telefoniczna - kursy języka	
	Francja -Avion	X		umowa		
GMINY MIEJSKO- WIEJSKIE Bogatynia	brak kontaktów					
Bolków	Holandia -Heerde	X		umowa VI/92	- wszechstronna - dar karetki pogotowia	
	Dania -Dragsholm Niemcy -Borken	X	X	umowa VIII/92		
Gryfów Śląski	Dania -Lemvig	X		umowa	- gospodarka komunalna - sport - ochrona środowiska - projekt oczyszczalni - wymiana grup sportowych	
Leśna	Dania - gmina Hvorslev	X		umowa	- rolnictwo - oświata - ochrona zdrowia - ochrona środowiska - turystyka	
	Czecho- Słowacja -Horni Rasnice		X	oświad- czenie	- dary rzeczowe dla szkoły - renowacja rynku - Leśna - rozgrywki sportowe - wymiana turystyczna	
Lubawka	Czecho- Słowacja -Bernartice -Zaclér -Trutnov	X		oświad- czenie	- kultura - gospodarka - sport - narady gospodarcze - wymiana grup kultural- nych i sportowych - obchody 700-lecia Lubawki	
	Niemcy -Delmenhorst		X	oświad- czenie		
Lubomierz	brak kontaktów					

Tabl. 22. Współpraca zagraniczna gmin woj. jeleniogórskiego (dok.)

Gminy	Kraje i miasta	Rodzaj współpracy		Podstawa współpracy	Zakres	Efekty
		stała	doraźna			
Lwówek Śląski	Francja -Pithiviers		X	umowa	- rolnictwo - wymiana doświadczeń	
Mirsk	brak kontaktów					
Nowogrodziec	brak kontaktów					
Pieńsk	Niemcy -Görlitz	X		porozu- mienie	- działalność OSP - obozy młodzieżowe - wyposażenie w sprzęt p.poż.	
Świerzawa	brak kontaktów					
Węgliniec	Norwegia -Varhag		X	umowa	- organizacja urzędu - wymiana doświadczeń - doskonalenie struktury organizacyjnej urzędu	
Wleń	brak kontaktów					
GMINY WIEJSKIE Bolesławiec	brak kontaktów					
Janowice Wlk.	brak kontaktów					
Jeżów Sudecki	brak kontaktów					
Kamienna Góra	Dania -Ikast	X		umowa 92.05.26	- kultura - oświata - ochrona zdrowia - ochrona środowiska - sport i turystyka - administracja - wymiana młodzieżowa - dokumentacja kierunków ochrony środowiska	
Lubań	brak kontaktów					
Marciszów	brak kontaktów					
Mysłakowice	Dania -Lemvig	X		Uchwała Rady Gmin	- kultura - sport - gospodarka - nauka języka - nauka zawodu - wyjazdy grup sportowych	
Osiecznica	Dania -Nyköbing -Rorvig		X	oświad- czenie	- w fazie opracowania - wyposażenie szkoły w 5 komputerów	
Platerówka	brak kontaktów					
Podgórzyn	brak kontaktów					
Siekierczyn	brak kontaktów					
Stara Kamienica	brak kontaktów					
Sulików	brak kontaktów					
Zgorzelec	brak kontaktów					

Ź r ó d ł o : wyniki badań ankietowych

6. ZMIANY STANU PODSTAWOWYCH ELEMENTÓW SPOŁECZNYCH I GOSPODARCZYCH GMIN

6.1 Tło demograficzne i gospodarcze

Ta część opracowania poprzedza informacje statystyczne ilustrujące dziedziny, które są objęte zadaniami własnymi gmin. Jej celem jest przedstawienie informacji ogólnych o zjawiskach i procesach zachodzących w gminach i stanowiących swego rodzaju tło demograficzne i gospodarcze, z którego wynika i na którym przebiega realizacja zadań własnych. Informacje ogólne dotyczą funkcji gmin, liczby i struktury ludności, zatrudnienia i bezrobocia, infrastruktury ponadlokalnej oraz finansów gmin.

6.1.1. Struktura funkcjonalna gmin

Zróznicowany w przestrzeni województwa jeleniogórskiego układ warunków naturalnych i poziom zagospodarowania sprawia, iż poszczególne gminy tego regionu pełnią różnorodne funkcje. Pomiaru i identyfikacji funkcji obszarów miejskich i wiejskich dokonuje się powszechnie (ze względu na brak innych możliwości informacyjnych) na podstawie analizy i oceny struktury ludności zawodowo czynnej według działów gospodarki narodowej. Szczegółowych danych w tym zakresie dostarczył NSP 1988.

Wiodącymi funkcjami województwa są: funkcja przemysłowa (38,3% ogółu ludności zawodowo czynnej) oraz funkcja rolnicza (17,1%).

Funkcja przemysłowa dominuje w 9 z 12 gmin miejskich województwa, a najwyższy jej poziom występuje w Zawidowie (60,1%), Zgorzelcu (51,2%), Kowarach (49,4%) i w Piechowicach (48,7%). W pozostałych natomiast trzech gminach miejskich wiodący charakter mają funkcje turystyczno-wypoczynkowe (w Karpaczu 41,3% ogółu zawodowo czynnych, a w Szklarskiej Porębie - 26,9%) lub funkcje uzdrowiskowe (w Świeradowie Zdroju niemal 1/3 ogółu zawodowo czynnych wykazuje aktywność w dziale "ochrona zdrowia i opieka społeczna").

W grupie gmin miejsko-wiejskich zróżnicowanie struktur funkcjonalnych jest większe niż w obrębie uprzednio przedstawionych gmin miejskich. Funkcja przemysłowa dominuje jedynie w 6 spośród 13 gmin miejsko-wiejskich, a najwyższy udział w strukturze zawodowo czynnych osiąga w Bogatyni (63,8%), Lubawce (56,8%), Pieńsku (46,0%) i Leśnej (45,9%). Również w sześciu gminach tej grupy wiodący charakter wykazuje funkcja rolnicza (Bolków, Lubomierz, Lwówek Śląski, Nowogrodzic, Świerzawa, Wleń), a jedynie w gminie Węgliniec dominuje funkcja komunikacyjna (27,8% ogółu zawodowo czynnych związanych jest pracą z działem "transport i łączność").

Wśród gmin wiejskich dominantą funkcji przemysłowej wyróżniają się Mysłakowice (44,1% ogółu zawodowo czynnych w dziale "przemysł") oraz Olszyna (40,0%). Najwyższy zaś udział zawodowo czynnych w rolnictwie w tej grupie gmin dotyczy Platerówki (50,6%), Lubania (49,6%) oraz Bolesławca (48,5%). Na uwagę zasługuje tu ponadto relatywnie wysoki udział funkcji komunikacyjnej w gminie Marciszów oraz funkcji turystyczno-wypoczynkowej w gminie Podgórzyn. Ogólnie biorąc wśród 15 gmin wiejskich, w dziewięciu dominuje funkcja rolnicza, a w sześciu funkcja przemysłowa.

Szczegółowe określenie funkcji gmin wymaga ustalenia wartości wskaźników specjalizacji lokalnej Florence'a. Wskaźniki te prezentują poziom aktywności zawodowej ludności w poszczególnych funkcjach gminy w odniesieniu do przeciętnej w tym zakresie sytuacji w kraju. Pozwala to nie tylko wyodrębnić funkcje wyspecjalizowane tzn. te które wyróżniają daną gminę w badanym zbiorze jednostek terytorialnych (kraju), lecz również ustalić poziom specjalizacji funkcjonalnej. Przyjęto przy tym 3 jego klasy:

- I - wysoki poziom (wartości wskaźnika specjalizacji powyżej 2),
- II - średni poziom (wartości wskaźnika w granicach od 1,5 do 2,0),
- III - niski poziom (wartości wskaźnika w granicach od 1,0 do 1,5).

Gdy wskaźnik specjalizacji lokalnej Florence'a przyjmuje wartość poniżej jedności, to nie można mówić o specjalizacji gminy w zakresie danej funkcji. Wyniki ustaleń przedstawia tabl. 23.

Funkcja przemysłowa stanowi o specyfice aż 26 gmin województwa jeleniogórskiego, przy czym wysoki poziom specjalizacji w zakresie tej funkcji wykazują tylko gminy Bogatynia, Zawidów oraz Lubawka.

W przypadku budownictwa jedynie w trzech gminach miejskich (Jelenia Góra, Bolesławiec, Zawidów) poziom aktywności zawodowej ludności niewiele przewyższa wartości przeciętne w kraju w tym zakresie. Świadczy to o niewątpliwie niskim poziomie rozwoju tej funkcji na terenie województwa.

Z kolei w rolnictwie specjalizuje się 19 gmin osiągając średni i niski poziom w tym względzie. Wynika to głównie z niekorzystnych na ogół warunków glebowych i specyficznego ukształtowania terenu. W najwyższym jednak stopniu z gmin województwa jeleniogórskiego w rolnictwie specjalizują się : Lubomierz oraz gminy wiejskie : Platerówka, Lubań i Bolesławiec.

Znacznym udział lasów w obszarze województwa (niemal 40%) sprzyja rozwojowi leśnictwa. W dziedzinie tej specjalizuje się aż 27 gmin, z których wysoki poziom dotyczy 17 z nich, a najwyższy Świeradowa Zdroju, Osiecznicy i Węglińca.

Jedenaście gmin wykazuje mniejszy bądź większy poziom specjalizacji w zakresie funkcji komunikacyjnej. Wysoki przy tym poziom charakteryzuje jedynie Węglińiec i Marciszów. Są to bowiem gminy, na terenie których znajdują się węzły kolejowe o ponadlokalnym znaczeniu.

W przypadku funkcji handlowej oraz funkcji oświatowo-wychowawczej gminy województwa jeleniogórskiego nie wykazują wysokiego, a nawet średniego poziomu wyspecjalizowania. Jedynie bowiem sześć gmin w przypadku funkcji handlowej oraz dziewięć w przypadku oświatowo-wychowawczej prezentuje niski (w stosunku do krajowego) poziom specjalizacji.

W grupie funkcji wyspecjalizowanych tylko w pięciu gminach mieszczą się funkcje kulturalne, przy czym relatywnie wysoki poziom w tym zakresie dotyczy Świeradowa Zdroju i Jeleniej Góry.

Wyższą aniżeli przeciętnie w kraju aktywność zawodową w dziale "ochrona zdrowia i opieka społeczna" wykazuje 18 gmin regionu jeleniogórskiego. Bogate zasoby wód i innych surowców leczniczych oraz sprzyjające leczeniu wielu chorób warunki klimatyczne tworzą w niektórych rejonach województwa istotne, dla rozwoju lecznictwa specjalistycznego, w tym także uzdrowiskowego, podstawy. Szczególnie wysoki poziom specjalizacji w tym zakresie wykazuje Świeradów Zdrój, a następnie Kowary i Wleń.

Tabl. 23. Poziom specjalizacji funkcjonalnej ludności gmin woj. jeleniogórskiego

Klasy poziomu specjalizacji funkcjonalnej	PRZEMYSŁ		BUDOWNICTWO	
	gminy	wskaźnik specjalizacji funkcjonalnej	gminy	wskaźnik specjalizacji funkcjonalnej
I wysoki	Bogatynia	2,2661		
	Zawidów	2,1215		
	Lubawka	2,0149		
II średni	Zgorzelec (M)	1,8156		
	Kamienna Góra (M)	1,7559		
	Kowary	1,7523		
	Piechowice	1,7306		
	Leśna	1,6302		
	Pieńsk	1,6277		
	Wojcieszów	1,5854		
Mysłakowice	1,5692			
III niski	Bolesławiec (M)	1,4908	Jelenia Góra	1,1149
	Lubań (M)	1,4264	Bolesławiec (M)	1,0873
	Olszyna	1,4149	Zawidów	1,0391
	Gryfów Śląski	1,4062		
	Kamienna Góra (W)	1,3333		
	Mirsk	1,3075		
	Sulików	1,2822		
	Siekierczyn	1,2305		
	Osiecznica	1,2234		
	Jelenia Góra	1,2097		
	Bolków	1,1635		
	Nowogrodzic	1,1272		
	Marciszów	1,1216		
	Zgorzelec (W)	1,0731		
Podgórzyn	1,0173			

Tabl. 23. Poziom specjalizacji funkcjonalnej ludności gmin woj. jeleniogórskiego (cd)

Klasy poziomu specjalizacji funkcjonalnej	ROLNICTWO		LEŚNICTWO	
	gminy	wskaźnik specjalizacji funkcjonalnej	gminy	wskaźnik specjalizacji funkcjonalnej
I wysoki			Świeradów Zdrój	12,5956
			Osiecznica	11,9849
			Węgliniec	10,8862
			Szklarska Poręba	6,7243
			Mirsk	4,3266
			Świerzawa	3,8311
			Piechowice	3,7710
			Bolesławiec (W)	3,3630
			Podgórzyn	3,3023
			Kamienna Góra (W)	3,2354
			Nowogrodzic	2,8163
			Wojcieszów	2,7139
			Janowice Wielkie	2,4247
			Pieńsk	2,4097
		Platerówka	2,2955	
		Stara Kamienica	2,1730	
		Lubawka	2,1316	
II średni	Lubomierz	1,8771	Kowary	1,9806
	Platerówka	1,8625	Marciszów	1,7916
	Lubań (W)	1,8228	Bolków	1,7813
	Bolesławiec (W)	1,7842	Lwówek Śląski	1,7790
	Świerzawa	1,5741		
	Zgorzelec (W)	1,5162		
III niski	Nowogrodzic	1,4912	Mysłakowice	1,4682
	Stara Kamienica	1,4278	Karpacz	1,3528
	Jeżów Sudecki	1,3890	Jeżów Sudecki	1,2839
	Kamienna Góra (W)	1,3826	Wleń	1,2042
	Siekierczyn	1,3388	Leśna	1,1609
	Sulików	1,3347	Lubań (W)	1,0934
	Bolków	1,2868		
	Marciszów	1,2729		
	Wleń	1,2608		
	Osiecznica	1,1557		
	Olszyna	1,1066		
	Lwówek Śląski	1,0977		
Mirsk	1,0366			

Tabl. 23. Poziom specjalizacji funkcjonalnej ludności gmin woj. jeleniogórskiego (cd)

Klasy poziomu specjalizacji funkcjonalnej	TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ		HANDEL	
	gminy	wskaźnik specjalizacji funkcjonalnej	gminy	wskaźnik specjalizacji funkcjonalnej
I wysoki	Węgliniec	4,9204		
	Marciszów	2,5371		
II średni	Wleń	1,8880		
III niski	Lubań (M)	1,4746	Jelenia Góra	1,3127
	Janowice Wielkie	1,4501	Lubań (M)	1,2682
	Nowogrodzic	1,2855	Zgorzelec (M)	1,1309
	Jelenia Góra	1,0535	Bolesławiec (M)	1,1204
	Lwówek Śląski	1,0428	Janowice Wielkie	1,0866
	Lubań (W)	1,0409	Piechowice	1,0361
	Wojcieszów	1,0244		
	Jeżów Sudecki	1,0186		

Tabl.23. Poziom specjalizacji funkcjonalnej ludności gmin woj.jeleniogórskiego (cd)

Klasy poziomu specjalizacji funkcjonalnej	NAUKA, OŚWIATA I WYCHOWANIE		KULTURA I SZTUKA	
	gminy	wskaźnik specjalizacji funkcjonalnej	gminy	wskaźnik specjalizacji funkcjonalnej
I wysoki			Węgliniec	10,2287
			Świeradów Zdrój	2,2476
			Jelenia Góra	2,0964
			Świeradów	3,2311
			Pienowice	3,7710
			Bolesławice (W)	3,3639
			Podgórzyn	3,3023
		Kamianka Góra (W)	3,2354	
II średni			Karpacz	1,9601
			Jawiszew Wielki	1,4241
			Pieńsk	1,3987
			Pielonka	1,2288
III niski	Kowary	1,4226	Wleń	1,1158
	Szklarska Poręba	1,3152	Lubań (M)	1,0491
	Jelenia Góra	1,2135		
	Lwówek Śląski	1,1531		
	Karpacz	1,1396		
	Bolesławiec (M)	1,0857		
	Lubomierz	1,0818		
	Lubań (M)	1,0167		
	Wojcieszów	1,0102		

Tabl.23. Poziom specjalizacji funkcjonalnej ludności gmin woj.jeleniogórskiego (dok)

Klasy poziomu specjalizacji funkcjonalnej	OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁ.		KULTURA FIZ., TURYSTYKA I WYPOCZ.	
	gminy	wskaźnik specjalizacji funkcjonalnej	gminy	wskaźnik specjalizacji funkcjonalnej
I wysoki	Świeradów Zdrój	6,1159	Karpacz	56,2882
	Kowary	2,2885	Szklarska Poręba	36,7923
	Wleń	2,2609	Podgórzyn	20,0863
			Świeradów Zdrój	13,1097
			Piechowice	8,3300
			Kowary	3,1333
			Jelenia Góra	3,0445
			Janowice Wielkie	2,6296
II średni			Mirsk	2,2487
	Szklarska Poręba	1,9472	Mysłakowice	1,9785
	Bolesławiec (M)	1,7261	Wleń	1,6733
	Karpacz	1,7248	Jeżów Sudecki	1,5341
	Janowice Wielkie	1,7236		
	Kamienna Góra (M)	1,6707		
	Jelenia Góra	1,5918		
Bogatynia	1,5622			
III niski	Lubań (M)	1,4011	Leśna	1,4630
	Zgorzelec (M)	1,3921	Wojcieszów	1,4260
	Podgórzyn	1,3114	Stara Kamienica	1,1668
	Lwówek Śląski	1,2417		
	Gryfów Śląski	1,2084		
	Stara Kamienica	1,0877		
	Mirsk	1,0627		
Piechowice	1,0532			

M - gmina miejska. W - gmina wiejska

Atrakcyjny układ elementów środowiska geograficznego, rozwinięta baza noclegowa i infrastruktura jej towarzysząca stanowią o pełnieniu przez 15 gmin województwa jeleniogórskiego wyspecjalizowanych funkcji turystyczno-wypoczynkowych, przy czym 9 z nich osiąga w tym zakresie wysoki poziom. Do grupy tej należą w szczególności Karpacz, gdzie aktywność zawodowa ludności w dziale "kultura fizyczna, turystyka i wypoczynek" jest aż ponad 56-krotnie wyższa aniżeli przeciętnie w kraju oraz Szklarska Poręba (ponad 36-krotnie); są to ośrodki o krajowym znaczeniu.

Ogólnie biorąc, najwyższy poziom specjalizacji osiąga województwo jeleniogórskie w zakresie funkcji: turystyczno-wypoczynkowej, uzdrowskiej oraz przemysłowej i leśnej. Te cztery funkcje stanowią o specyfice województwa.

6.1.2. Stan i struktura ludności

Na koniec 1991r. ludność województwa liczyła 518,6 tys. osób i od 30.06.1990r. wzrosła o 0,3%. W 2 gminach miejskich, w 7 miejsko-wiejskich oraz w 12 wiejskich w tym samym okresie czasu liczba ludności zmalała.

Najwyższy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym odnotowano w gminie Nowogrodzic (33,7%) i Osiecznica (33,1%), a najniższy w gminie Karpacz (25,4%) i Jelenia Góra (26,1%).

Najwyższym udziałem ludności w wieku produkcyjnym charakteryzowała się gmina Karpacz (63,1%) i miejska Zgorzelec (61,4%), najniższym zaś gmina Platerówka (49,1%) i Świerzawa (52,6%).

Największy udział ludności w wieku poprodukcyjnym miał miejsce w gminie Platerówka (20,4%) i Lubomierz (18,2%), a najniższy w gminach miejskich Bolesławiec i Zgorzelec (10,0%).

Tabl.24. Stan i struktura ludności

Gminy	1990		1991		
	w liczbach bezwzględnych		wiek		
			przedprodu- kcyjny	produkcyjny	poprodu- kcyjny
	30 VI	31 XII	w %		
WOJEWÓDZTWO	517107	518645	29,0	58,1	12,9
GMINY MIEJSKIE					
Bolesławiec	44062	44417	28,8	61,2	10,0
Jelenia Góra	93204	93512	26,1	60,7	13,2
Kamienna Góra	23475	23529	28,1	59,8	12,1
Karpacz	5733	5813	25,4	63,1	11,5
Kowary	12390	12460	27,8	59,5	12,7
Lubań	23751	24036	29,2	59,1	11,7
Piechowice	7451	7419	28,1	58,6	13,4
Szklarska Poręba	8251	8326	28,0	60,5	11,4
Świeradów Zdrój	4876	4948	27,9	58,4	13,6
Wojcieszów	4157	4127	29,7	55,7	14,6
Zawidów	4318	4707	32,0	57,3	10,7
Zgorzelec	36055	36473	28,6	61,4	10,0
GMINY MIEJSKO -WIEJSKIE					
Bogatynia	25927	25979	30,6	58,8	10,6
Bolków	11511	11517	30,2	55,8	13,9
Gryfów Śląski	11019	11055	28,5	56,6	14,9
Leśna	10962	10950	30,5	54,0	15,5
Lubawka	12256	12277	28,9	57,5	13,6
Lubomierz	6599	6549	29,0	52,8	18,2
Lwówek Śląski	19202	19312	31,3	55,5	13,2
Mirsk	9309	9451	28,3	54,4	17,3
Nowogrodziec	14205	14325	33,7	55,4	10,9
Pieńsk	9981	10025	31,8	55,7	12,4
Świerzawa	8306	8277	31,8	52,6	15,6
Węgliniec	9295	9256	29,7	55,2	15,1
Wleń	5128	5081	29,1	54,7	16,2
GMINY WIEJSKIE					
Bolesławiec	10235	10283	32,9	55,3	11,8
Janowice Wielkie	4067	4040	27,9	56,0	16,1
Jeżów Sudecki	5740	5703	28,5	55,3	16,2
Kamienna Góra	8423	8327	31,2	55,5	13,3
Lubań	6375	6315	32,7	53,6	13,7
Marciszów	4976	4995	29,4	55,4	15,2
Mysłakowice	10350	10314	27,9	57,1	15,0
Olszyna	7077	7002	29,3	54,8	16,0
Osiecznica	5059	5130	33,1	56,6	10,2
Platerówka	1828	1786	30,5	49,1	20,4
Podgórzyn	8145	8086	28,1	57,3	14,6
Siekierczyn	4681	4654	29,5	53,1	17,4
Stara Kamienica	5145	5119	29,0	52,9	16,8
Sulików	6306	5959	30,3	54,4	15,2
Zgorzelec	7277	7111	30,4	55,9	15,2

6.1.3. Ruch naturalny i wędrowny ludności

W trzech gminach - Karpacz, Mirsk i Podgórzyn - w okresie 30.06.1990-31.12.1991 liczba zgonów była wyższa niż urodzeń. W pozostałych gminach przyrost naturalny był dodatni, a relatywnie najwyższy w gminie Siekierczyn i Osiecznica.

Saldo migracji w omawianym okresie było ujemne we wszystkich gminach miejsko-wiejskich i wiejskich, a także w 3 gminach miejskich.

Tabl.25. Ruch naturalny i wędrowny ludności w okresie od 30.06.1990 do 31.12.91

Gminy	Urodzenia	Zgony	Saldo migracji
WOJEWÓDZTWO	10208	7761	-1112
GMINY MIEJSKIE			
Bolesławiec	795	526	86
Jelenia Góra	1482	1478	304
Kamienna Góra	401	306	-41
Karpacz	74	75	81
Kowary	216	187	41
Lubań	448	323	160
Piechowice	108	104	-36
Szklarska Poręba	138	122	59
Świeradów Zdrój	89	68	51
Wojcieszów	75	68	-37
Zawidów	112	73	135
Zgorzelec	663	508	263
GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE			
Bogatynia	518	402	-64
Bolków	257	191	-60
Gryfów Śląski	225	172	-17
Leśna	235	176	-71
Lubawka	273	188	-64
Lubomierz	128	110	-68
Lwówek Śląski	438	265	-63
Mirsk	199	180	-80
Nowogrodzice	425	183	-122
Pieńsk	232	147	-41
Świerzawa	199	121	-107
Węgliniec	247	155	-131
Wleń	104	85	-66
GMINY WIEJSKIE			
Bolesławiec	269	154	-67
Janowice Wielkie	92	64	-55
Jeźów Sudecki	113	88	-62
Kamienna Góra	231	117	-210
Lubań	159	104	-115
Marciszów	100	60	-21
Mysłakowice	185	170	-51
Olszyna	135	108	-102
Osiecznica	147	72	-4
Platerówka	48	34	-56
Podgórzyn	135	136	-58
Siekierczyn	112	87	-52
Stara Kamienica	116	90	-52
Sulików	135	130	-137
Zgorzelec	150	134	-182

6.1.4. Zatrudnienie

Liczba pracujących wynosiła na koniec 1991r. 128,4 tys. osób i w ciągu roku spadła o 11,9% (tabl.26). W gminach miejskich liczba pracujących spadła o 17,7%, w miejsko-wiejskich spadek był znacznie łagodniejszy i wyniósł 5,4%, a w gminach wiejskich liczba pracujących wzrosła o 12,2%. W sumie w 18 gminach odnotowano w 1991r. wzrost liczby pracujących, a w 22 spadek.

Relatywnie najwyższy przyrost miał miejsce w gminach wiejskich: Lubań (o 82,1%) i Zgorzelec (o 52,3%), a największy spadek w gminach: Janowice Wlk. (o 38,7%) i Węgliniec (o 30,7%).

Tabl. 26. Pracujący^{1/} według działów gospodarki narodowej

Gminy a - 1990 b - 1991	Ogółem	W tym					
		przemysł	gospodarka komunalna	gospodarka mieszkaniowa oraz niematerialne usługi kom.	nauka i rozwój techniki, oświata i wychowanie	ochrona zdrowia i opieka społeczna	
WOJEWÓDZTWO	a	145712	61833	4498	2316	14618	15399
	b	128415	55071	3194	3416	13756	14059
GMINY MIEJSKIE							
Bolesławiec	a	12670	5452	111	438	1434	1826
	b	11636	4547	461	407	1332	1651
Jelenia Góra	a	40576	10945	2194	1037	3651	4771
	b	29006	9051	1214	967	3449	3267
Kamienna Góra	a	9285	5277	196	114	471	1223
	b	8297	4410	134	305	509	1022
Karpacz	a	1702	174	95	11	310	341
	b	1594	249	40	12	219	259
Kowary	a	3886	1745	96	28	443	1079
	b	3789	1902	64	20	476	935
Lubań	a	8802	4014	103	131	869	949
	b	7641	3439	174	158	596	934
Piechowice	a	1315	709	112	-	272	8
	b	1734	1041	13	108	228	11
Szklarska Poręba	a	2584	1151	134	-	370	179
	b	1918	525	52	106	349	234
Świeradów Zdrój	a	1822	311	54	-	115	960
	b	1586	286	35	20	117	758
Wojcieszów	a	1253	474	84	-	138	38
	b	1005	525	9	64	146	29
Zawidów	a	931	621	55	12	126	3
	b	921	544	64	10	73	37
Zgorzelec	a	9281	3371	78	341	1110	1329
	b	8324	2581	337	384	1156	1302
GMINY MIEJ.-WIEJS.							
Bogatynia	a	12732	10364	88	54	481	895
	b	13106	9849	153	24	493	854
Bolków	a	1826	669	62	-	325	37
	b	1705	649	24	51	296	126
Gryfów Śląski	a	1945	1229	52	46	224	3
	b	2139	954	32	130	181	324
Leśna	a	2850	1781	86	5	264	6
	b	2261	1376	11	79	235	57
Lubawka	a	2886	2392	85	5	195	5
	b	2718	1935	16	106	199	83
Lubomierz	a	931	57	39	-	229	3
	b	673	65	35	-	194	44
Lwówek Śląski	a	5462	1683	159	68	737	988
	b	4485	1106	18	187	676	646
Mirsk	a	1806	1007	64	-	220	93
	b	1722	884	50	-	206	152

Tabl. 26. Pracujący według działów gospodarki narodowej (dok.)

Gminy a - 1990 b - 1991	Ogółem	W tym					
		przemysł	gospodarka komunalna	gospodarka mieszkaniowa oraz niematerialne usługi kom.	nauka i rozwój techniki, oświata i wychowanie	ochrona zdrowia i opieka społeczna	
Nowogrodzice	a	1682	1014	49	14	228	8
	b	2119	1119	11	59	236	133
Pieńsk	a	2253	1461	48	-	171	5
	b	2152	1406	31	17	159	64
Świerzawa	a	910	322	71	1	219	48
	b	1053	264	6	74	172	43
Węgliniec	a	3379	245	45	-	184	5
	b	2343	281	9	40	124	85
Wleń	a	699	-	44	-	108	228
	b	751	64	6	50	107	213
GMINY WIEJSKIE							
Bolesławiec	a	932	628	-	-	-	-
	b	1169	603	-	-	190	21
Janowice Wielkie	a	744	259	56	-	98	178
	b	456	115	2	-	70	155
Jeźów Sudecki	a	348	118	-	-	95	2
	b	526	169	-	-	85	23
Kamienna Góra	a	704	270	-	-	133	36
	b	915	482	-	-	149	60
Lubań	a	364	-	-	-	-	-
	b	663	99	2	-	101	10
Marciszów	a	478	57	76	-	115	3
	b	697	278	85	-	88	19
Mysłakowice	a	2694	1705	47	-	242	16
	b	2493	1615	-	34	222	119
Olszyna	a	1772	930	56	-	164	4
	b	1336	726	66	-	157	57
Osiecznica	a	756	494	-	-	104	-
	b	989	505	-	-	104	28
Platerówka	a	179	5	-	-	72	-
	b	185	53	-	-	64	6
Podgórzyn	a	1166	462	59	11	217	98
	b	1375	563	40	-	179	200
Siekierczyn	a	528	169	-	-	106	4
	b	798	303	-	-	97	31
Stara Kamienica	a	400	91	-	-	108	16
	b	418	127	-	4	88	18
Sulików	a	640	177	-	-	110	3
	b	896	316	-	-	102	40
Zgorzelec	a	539	-	-	-	160	9
	b	821	65	-	-	132	9

1/ Według siedziby jednostki macierzystej

6.1.5. Bezrobocie

Liczba bezrobotnych od końca 1990r. do końca I półrocza 1992r. wzrosła z 24,3 tys. osób do 39,6 tys. osób, tj. o 62,3%. Relatywnie największy przyrost liczby bezrobotnych w omawianym okresie odnotowano w gminach: Węgliniec (o 130,0%) i Platerówka (o 153,2%), a tylko w gminie Bogatynia odnotowano spadek liczby bezrobotnych.

Do prac interwencyjnych skierowano w I półroczu br. 1814 osób (tabl.27), tj. o 24,0% mniej niż w analogicznym okresie ub.r. Najwięcej osób skierowano do prac interwencyjnych w gminie miejskiej Kamienna Góra i Bolesławiec. W 10 gminach nie skierowano w I półroczu br. ani jednej osoby do prac interwencyjnych.

Tabl. 27. Bezrobotni i pośrednictwo pracy

Gminy	Bezrobotni ^{b/}		Oferty pracy ^{b/}		Bezrobotni na 1 ofertę ^{b/}		Skierowani do prac interwencyjnych I półrocze 1992
	1990 VII - XII	1992 I - VI	1990 VII-XII	1992 I - VI	1990 VII-XII	1992 I-VI	
WOJEWÓDZTWO	24377	39573	424	287	57	138	1814
GMINY MIEJSKIE							
Bolesławiec a/	2985	4068	40	25	75	163	261
Jelenia Góra	3250	5573	42	32	77	174	209
Kamienna Góra a/	2002	3211	101	7	20	459	559
Karpacz	235	380	3	-	78	-	-
Kowary	509	899	6	1	85	899	-
Lubań a/	1881	2960	31	42	61	70	54
Piechowice	424	553	5	7	85	79	-
Szklarska Poręba	372	595	20	2	19	298	21
Świeradów Zdrój	193	400	-	1	-	400	-
Wojcieszów	247	348	-	-	-	-	7
Zawidów	143	318	2	-	72	-	-
Zgorzelec a/	1765	2838	57	84	31	34	34
GMINY MIEJ.-WIEJS.							
Bogatynia	697	676	16	14	44	48	13
Bolków	601	1428	23	1	26	1428	148
Gryfów Śląski	697	816	-	3	-	272	45
Leśna	540	1133	-	32	-	35	2
Lubawka	646	1214	20	8	32	152	59
Lubomierz	419	580	-	1	-	580	27
Lwówek Śląski	1340	2021	31	-	43	-	141
Mirsk	479	796	-	-	-	-	4
Nowogrodziec	887	1346	-	-	-	-	75
Pieńsk	380	527	3	1	127	527	-
Świerzawa	347	775	-	1	-	775	20
Węgliniec	233	769	-	-	-	-	-
Wleń	245	400	-	-	-	-	3
GMINY WIEJSKIE							
Janowice Wielkie	180	404	2	4	90	101	-
Jeżów Sudecki	260	383	-	-	-	-	-
Marciszów	225	487	7	12	32	41	20
Mysłakowice	482	639	9	-	54	-	58
Olszyna	435	736	-	4	-	184	12
Osiecznica	229	535	-	-	-	-	6
Platerówka	47	119	-	-	-	-	4
Podgórzyn	335	560	3	3	112	187	-
Siekierczyn	179	348	-	2	-	174	20
Stara Kamienica	266	364	3	-	89	-	5
Sulików	222	374	-	-	-	-	7

a/ miasto łącznie z gminą wiejską. b/ Stan na koniec półrocza.

Źródło: dane Wojewódzkiego Biura Pracy

8.1.6. Infrastruktura ponadlokalna

Szereg obiektów w dziedzinie oświaty, ochrony zdrowia, kultury i sztuki, turystyki itp. zlokalizowanych na terenie jednej gminy służy zaspokojeniu potrzeb nie tylko jej mieszkańców, ale także mieszkańców okolicznych gmin czy całego województwa, a nawet mieszkańców innych regionów Polski. Wykaz takich obiektów z wybranych dziedzin zawiera tabl.28.

Obiekty infrastruktury ponadlokalnej występują we wszystkich gminach miejskich, przy tym najwięcej z nich koncentruje się w gminie Jelenia Góra. W 3 gminach miejsko-wiejskich i w 7 gminach wiejskich nie wykazano obiektów o charakterze ponadlokalnym w dziedzinach prezentowanych w tabelicy.

Tabl. 28. Infrastruktura ponadlokalna w 1991 r.

Gminy	Oświata a/b/			Kultura i sztuka			Ochrona		
	szkoły			filhar- monie	muzea	teatry	szpitale		
	ponad- podst.	spec- jalne	wyższe				ogólne	specja- listy- czne	uzdro- wisko- we
WOJEWÓDZTWO	183	3	4	1	9	2	12	2	5
GMINY MIEJSKIE									
Bolesławiec	25	1	-	-	1	-	1	-	-
Jelenia Góra	63	1	4	1	3	2	4	-	4
Kamienna Góra	10	-	-	-	1	-	1	1	-
Karpacz	2	-	-	-	1	-	-	-	-
Kowary	1	-	-	-	-	-	1	1	-
Lubań	13	-	-	-	1	-	1	-	-
Piechowice	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Szklarska Poręba	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Świeradów Zdrój	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Wojcieszów	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zawidów	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Zgorzelec	28	1	-	-	-	-	1	-	-
GMINY MIEJSKO- WIEJSKIE									
Bogatynia	7	-	-	-	1	-	1	-	-
Bolków	5	-	-	-	1	-	1	-	-
Gryfów Śląski	2	-	-	-	-	-	1	-	-
Leśna	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lubawka	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lubomierz	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Lwówek Śląski	12	-	-	-	-	-	1	-	-
Mirsk	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Nowogrodzic	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Wleń	-	-	-	-	-	-	-	-	-
GMINY WIEJSKIE									
Janowice Wielkie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jeźów Sudecki	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kamienna Góra	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mysłakowice	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Olszyna	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Platerówka	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Podgórzyn	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sulików	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zgorzelec	-	-	-	-	-	-	-	-	-

a/ obejmuje jednostki organizacyjne, b/łącznie ze szkołami dla pracujących,

zdrowia				Obiekty ogółem	Turystyka i wypoczynek		Gminy
sanatoria			z-dy psy- chia- try- czne		Miejsca noclegowe c/		
uzdro- wisko- we	reha- bilita- cyjne	d/ inne			ogółem	w tym całoroczne	
7	1	2	2	352	22137	17981	WOJEWÓDZTWO
-	-	-	1	5	356	288	GMINY MIEJSKIE
2	-	-	-	17	1647	1254	Bolesławiec
-	-	-	-	2	64	10	Jelenia Góra
2	-	1	-	113	6738	6211	Kamienna Góra
-	-	-	-	5	328	328	Karpacz
-	-	-	-	3	126	42	Kowary
-	-	-	-	13	649	609	Lubań
-	-	1	-	86	5561	5173	Piechowice
3	1	-	-	9	509	420	Szklarska Poręba
-	-	-	-	6	250	147	Świeradów Zdrój
-	-	-	-	-	-	-	Wojcieszów
-	-	-	-	4	222	210	Zawidów
-	-	-	-	-	-	-	Zgorzelec
-	-	-	1	-	-	-	GMINY MIEJSKO- WIEJSKIE
-	-	-	-	1	44	-	Bogatynia
-	-	-	-	3	194	110	Bolków
-	-	-	-	6	512	96	Gryfów Śląski
-	-	-	-	6	247	217	Leśna
-	-	-	-	1	45	45	Lubawka
-	-	-	-	5	269	85	Lubomierz
-	-	-	-	1	60	60	Lwówek Śląski
-	-	-	-	-	-	-	Mirsk
-	-	-	-	1	30	-	Nowogrodzic
-	-	-	-	-	-	-	Wleń
-	-	-	-	1	89	51	GMINY WIEJSKIE
-	-	-	-	2	54	54	Janowice Wielkie
-	-	-	-	3	136	123	Jeźów Sudecki
-	-	-	-	5	147	147	Kamienna Góra
-	-	-	-	6	830	-	Mysłakowice
-	-	-	-	1	44	-	Olszyna
-	-	-	-	44	2723	2269	Platerówka
-	-	-	-	1	44	-	Podgórzyn
-	-	-	-	-	-	-	Sulików
-	-	-	-	2	219	32	Zgorzelec

c/ stan w dniu 31.VII, d/dotyczy sanatoriów leczenia gruźlicy i chorób płuc.

8.1.7. Finanse gmin

Informacje o dochodach i wydatkach zamykają ogólną część danych statystycznych dotyczących gmin.

Dochody gmin wyniosły w 1991r. 691,8 mld zł i były o 17,9% wyższe niż w 1990r. (tabl.29). Spadek dochodów odnotowano w 18 gminach (6 miejskich, 9 miejsko-wiejskich i 3 wiejskich). Relatywnie największy spadek dochodów miał miejsce w gminie Wojcieszów (o 45,6%) i Mirsk (o 45,5%), a największy przyrost dochodów odnotowano w gminie Bogatynia (o 173,1%) i Sulików (o 102,7%).

Największymi dochodami na zadania własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca dysponowały w 1991r. gminy: Bogatynia (2.560 tys.zł) i Karpacz (2.015 tys.zł), Najniższymi zaś gminy Lubomierz (339 tys.zł) i Mirsk (413 tys.zł). W I półroczu br. w grupie gmin o najwyższych dochodach na 1 mieszkańca gmina Karpacz wyprzedziła gminę Bogatynia, a najniższe dochody odnotowano w gminie wiejskiej Lubań i w gminie Pieńsk.

Tabl. 29. Dochody budżetów gmin

Gminy a - 1990 b - 1991 c - I-VI 1992	Ogółem w mln zł	W tym na zadania własne ^{1/} na 1 mieszkańca		
		w tys. zł	miejsce gminy	
WOJEWÓDZTWO	a	586977	553	x
	b	691782	981	x
	c	397915	531	x
GMINY MIEJSKIE				
Bolesławiec	a	38762	692	3
	b	54256	982	7
	c	25895	507	12
Jelenia Góra	a	106771	818	2
	b	142137	1255	4
	c	83261	534	9
Kamienna Góra	a	27405	636	6
	b	22710	773	20
	c	11087	356	31
Karpacz	a	8240	434	19
	b	13359	2015	2
	c	10173	1623	1
Kowary	a	17063	473	16
	b	12403	785	19
	c	7417	483	14
Lubań	a	27084	519	9
	b	26294	932	12
	c	14063	426	19
Piechowice	a	9100	493	13
	b	9221	912	13
	c	5695	576	5
Szklarska Poręba	a	13431	363	26
	b	16418	947	9
	c	11076	780	4
Świeradów Zdrój	a	8790	380	23
	b	7625	996	6
	c	3160	486	13
Wojcieszów	a	10558	1835	1
	b	5748	934	11
	c	2536	374	28
Zawidów	a	6371	369	24
	b	4230	495	36
	c	2646	335	34
Zgorzelec	a	42650	638	5
	b	44724	972	8
	c	23322	513	11

Tabl. 29. Dochody budżetów gmin (cd.)

Gminy a - 1990 b - 1991 c - I-VI 1992	Ogółem w mln zł	W tym na zadania własne ^{1/} na 1 mieszkańca		
		w tys. zł	miejsce gminy	
GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE				
Bogatynia	a	27967	307	34
	b	76365	2560	1
	c	46229	1582	2
Bolków	a	13056	469	17
	b	12657	549	34
	c	7773	382	26
Gryfów Śląski	a	12256	336	30-31
	b	14249	820	18
	c	6960	420	21
Leśna	a	13817	336	30-31
	b	8351	461	37
	c	5417	376	27
Lubawka	a	13040	342	28
	b	16226	527	35
	c	9606	306	36
Lubomierz	a	8653	258	40
	b	6158	339	40
	c	4243	300	38
Lwówek Śląski	a	21959	665	4
	b	19175	854	16
	c	10154	454	15
Mirsk	a	11627	425	20
	b	6340	413	39
	c	4458	305	37
Nowogrodzic	a	11426	455	18
	b	13155	639	27-28
	c	7059	334	35
Pieńsk	a	10334	496	11-12
	b	10210	758	21
	c	4747	297	39
Świerzawa	a	8915	505	10
	b	8288	693	25
	c	4980	404	25
Węgliniec	a	9706	347	27
	b	8909	593	30
	c	8145	352	32
Wleń	a	9847	335	32-33
	b	5083	429	38
	c	5039	546	6
GMINY WIEJSKIE				
Bolesławiec	a	9030	367	25
	b	16770	1458	3
	c	9123	816	3
Janowice Wielkie	a	5782	337	29
	b	6051	938	10
	c	2854	440	17
Jeżów Sudecki	a	4561	298	36
	b	7344	590	31
	c	3976	420	20
Kamienna Góra	a	7473	395	22
	b	10113	702	24
	c	5361	445	16
Lubań	a	4590	291	37-38
	b	5330	557	33
	c	2942	293	40
Marciszów	a	4863	290	39
	b	5103	559	32
	c	2934	366	29
Mysłakowice	a	11857	530	8
	b	17328	899	14
	c	10691	535	8

Tabl. 29. Dochody budżetów gmin (dok.)

Gminy a - 1990 b - 1991 c - I-VI 1992	Ogółem w mln zł	W tym na zadania własne ^{1/} na 1 mieszkańca	
		w tys. zł	miejsce gminy
GMINY WIEJSKIE (dok.)			
Olszyna	a 8496	482	15
	b 7569	635	29
	c 4006	364	30
Osiecznica	a 5503	424	21
	b 7319	1051	5
	c 4037	529	10
Platerówka	a 2317	335	32-33
	b 2056	717	23
	c 1024	414	23
Podgórzyn	a 9032	492	14
	b 15548	883	15
	c 9416	542	7
Siekierczyn	a 4534	303	35
	b 5234	639	27-28
	c 5182	410	24
Stara Kamienica	a 5551	496	11-12
	b 6207	665	26
	c 3646	416	22
Sulików	a 7391	618	7
	b 6549	732	22
	c 3561	345	33
Zgorzelec	a 7169	291	37-38
	b 8970	840	17
	c 4022	433	18

1/ Bez subwencji ogólnej.

Wielkość subwencji ogólnej dla gmin województwa w 1991r. i do końca 1992 roku zawiera tabl.30. W 1991r. największymi kwotami subwencji ogólnych dysponowały gminy Lubawka i Bogatynia, najniższymi zaś gminy Platerówka i Wojcieszów. Na 1992 rok najwyższe subwencje ogólne (po odliczeniu subwencji oświatowej na szkoły podstawowe) odnotowano w gminie miejskiej Lubań i Zgorzelec, a najniższe - podobnie jak w 1991r. - w gminie Platerówka i Wojcieszów.

Tabl. 30. Subwencje ogólne gmin

Gminy	1991	1992				
		ogółem	z tego			
			wyrówna- wcze	na wydatki bieżące	na inwe- stycje	oświatowa na szkoły podstaw.
w mln złotych						
WOJEWÓDZTWO	100926	122499	30983	12224	2580	76712
GMINY MIEJSKIE						
Bolesławiec	4485	1460	203	1047	210	-
Jelenia Góra	5777	41277	-	2252	450	38575
Kamienna Góra	1364	1652	992	550	110	-
Karpacz	735	206	-	172	34	-
Kowary	927	411	-	342	69	-
Lubań	2041	4451	3788	552	111	-
Piechowice	699	253	-	211	42	-
Szklarska Poręba	6561	6345	-	267	54	6024

Tabl. 30. Subwencje ogólne gmin. (dok.)

Gminy	1991	1992				
		ogółem	z tego			
			wyrównawcze	na wydatki bieżące	na inwestycje	oświatowa na szkoły podstaw.
w mln złotych						
GMINY MIEJSKIE (dok.)						
Świeradów Zdrój	1701	169	-	141	28	-
Wojcieszów	390	115	-	96	19	-
Zawidów	1042	903	746	131	26	-
Zgorzelec	5711	3882	2814	890	178	-
GMINY MIEJSKO- -WIEJSKIE						
Bogatynia	7673	135	-	-	135	-
Bolków	2983	2324	2002	268	54	-
Gryfów Śląski	2970	1212	905	256	51	-
Leśna	2105	1436	1131	254	51	-
Lubawka	8119	9281	1368	309	61	7543
Lubomierz	2631	1992	1808	153	31	-
Lwówek Śląski	1111	535	-	446	89	-
Mirsk	1556	1484	1215	224	45	-
Nowogrodzic	2094	1597	1197	333	67	-
Pieńsk	1455	1952	1626	272	54	-
Świerzawa	480	265	33	193	39	-
Węgliniec	2360	6480	871	223	45	5341
Wleń	1655	1111	968	119	24	-
GMINY WIEJSKIE						
Bolesławiec	984	409	-	341	68	-
Janowice Wielkie	1229	781	642	116	23	-
Jeżów Sudecki	2174	1056	894	135	27	-
Kamienna Góra	3106	1802	1567	196	39	-
Lubań	1055	923	747	147	29	-
Marciszów	1695	687	549	115	23	-
Mysłakowice	6717	8601	-	276	55	8270
Olszyna	1121	482	285	164	33	-
Osięcznica	859	1249	1108	118	23	-
Platerówka	347	91	41	42	8	-
Podgórzyn	6999	8242	-	252	51	7939
Siekierczyn	754	3924	773	109	22	3020
Stara Kamienica	1723	1433	1288	121	24	-
Sulików	1273	1093	883	175	35	-
Zgorzelec	2265	798	539	216	43	-

Źródło: dane Wydziału Finansowego Urzędu Wojewódzkiego w Jeleniej Górze.

Wydatki gmin (tabl.31) wyniosły w 1991r. prawie 631 mld zł i były o 16,6% wyższe niż w 1990r. Wydatki na zadania zlecone stanowiły 13,0% ogółu wydatków gmin.

W 16 gminach kwota wydatków była w 1991r. niższa niż w 1990r. Relatywnie największe zmniejszenie wydatków wystąpiło w gminie Wleń (o 48,6%) i Mirsk (o 46,2%). Największy przyrost wydatków odnotowano w gminie Bogatynia (o 144,3%) i Podgórzyn (o 79,7%).

Tabl. 31. Wydatki budżetów gmin

Gminy	1990	1991	Z	
			na zadania własne	w
				gospodarka komunalna
w milionach				
WOJEWÓDZTWO	541252	630958	549101	129256
GMINY MIEJSKIE				
Bolesławiec	33385	43405	37126	11784
Jelenia Góra	94845	137932	118818	39732
Kamienna Góra	25364	22078	18905	5152
Karpacz	7706	12816	11820	3556
Kowary	17029	11942	10228	848
Lubań	25878	26352	24384	5000
Piechowice	8892	9091	7350	3588
Szklarska Poręba	13270	16526	14537	4170
Świeradów Zdrój	8251	7219	6184	1061
Wojcieszów	9565	5788	4287	264
Zawidów	6091	4363	3488	427
Zgorzelec	36290	35115	31469	6611
GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE				
Bogatynia	25133	61411	59292	10134
Bolków	12835	12457	9105	3702
Gryfów Śląski	11396	13052	10987	2700
Leśna	13655	7990	6796	501
Lubawka	12497	15937	14326	506
Lubomierz	8548	6037	4729	1183
Lwówek Śląski	19869	18338	16733	1725
Mirsk	11530	6200	5341	1618
Nowogrodziec	10989	12355	10423	3595
Pieńsk	8855	9271	8231	2139
Świerzawa	8745	7407	5344	364
Węgliniec	9548	7879	6839	1290
Wleń	9761	5017	3766	222
GMINY WIEJSKIE				
Bolesławiec	7810	11103	10251	617
Janowice Wielkie	5752	6019	5007	715
Jeżów Sudecki	4422	6539	4775	1619
Kamienna Góra	6954	9246	8129	1938
Lubań	4306	5240	4496	171
Marciszów	4798	5073	4465	181
Mysłakowice	11459	17140	15817	3318
Olszyna	8166	7084	5090	1432
Osiecznica	5094	5833	4855	408
Platerówka	2131	1623	1206	438
Podgórzyn	8292	14899	13492	2909
Siekierczyn	4416	4902	3416	465
Stara Kamienica	4321	5683	4606	908
Sulików	6236	5942	5038	395
Zgorzelec	7168	8654	7950	1870

tego				Gminy
tym		na zadania zlecone	1992 I - VI	
oświata i wychowanie	adm.państwowa i samorządowa			
złotych				
108552	71821	81857	386163	WOJEWÓDZTWO
7372	5007	6279	23954	GMINY MIEJSKIE
20466	8059	19114	80450	Bolesławiec
3483	2226	3173	11387	Jelenia Góra
856	1880	996	9822	Kamienna Góra
2007	1009	1714	7683	Karpacz
3886	2772	1968	16191	Kowary
1140	1022	1741	5578	Lubań
6325	1418	1989	11118	Piechowice
1060	818	1035	3868	Szklarska Poręba
393	575	1501	2733	Świeradów Zdrój
820	597	875	2293	Wojcieszów
7963	3773	3646	24193	Zawidów
				Zgorzelec
11266	3018	2119	42864	GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE
1773	1704	3352	7561	Bogatynia
1220	1998	2065	7742	Bolków
1055	1620	1194	4943	Gryfów Śląski
6093	1534	1611	9377	Leśna
763	1096	1308	4338	Lubawka
2500	2177	1605	8545	Lubomierz
1101	1043	859	4538	Lwówek Śląski
892	1689	1932	6979	Mirsk
1565	1322	1040	5008	Nowogrodziec
962	1091	2063	5169	Pieńsk
1104	1523	1040	8795	Świerzawa
754	917	1251	4936	Węgliniec
				Wleń
-	4306	852	6096	GMINY WIEJSKIE
307	721	1012	2805	Bolesławiec
303	1341	1764	3697	Janowice Wielkie
432	1452	1117	5125	Jeżów Sudecki
1716	1156	744	2800	Kamienna Góra
300	1291	608	2768	Lubań
7665	2308	1323	10365	Marciszów
710	1217	1994	4092	Mysłakowice
1037	1096	978	3291	Olszyna
25	410	417	870	Osiecznica
6607	1742	1407	9002	Platerówka
538	744	1486	4562	Podgórzyn
274	1223	1077	2981	Siekierczyn
399	1251	904	3618	Stara Kamienica
1420	1675	704	4026	Sulików
				Zgorzelec

6. 2. Statystyczna ilustracja zadań własnych gmin

Informacje statystyczne dotyczące zadań własnych gmin przedstawiono w takim zakresie, jak przewiduje to art.7 ust.1 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz.U. nr 16, poz.95), chociaż w przypadku niektórych zadań ma miejsce połączenie zadań własnych i zadań zleconych (np. art.7 ust.1 pkt 6 do zadań własnych zalicza pomoc społeczną, w której zakres wchodzi również opieka społeczna, a w jej ramach część zadań stanowią zadania zlecone). Aktualnie obowiązujący układ sprawozdawczości statystycznej nie zawsze pozwala rozdzielić informacje dotyczące tych dwóch grup zadań.

6.2.1. Ład przestrzenny i gospodarka gruntami

Pełnienie przez gminy określonych funkcji wymaga właściwego zagospodarowania znajdujących się w ich dyspozycji przestrzeni. Syntetycznym narzędziem organizowania przestrzeni gmin dla różnorodnych potrzeb wspólnoty samorządowej i jednostek gospodarczych są miejscowe plany ogólne zagospodarowania przestrzennego. Określają one perspektywiczny układ przestrzennego zagospodarowania, a odzwiedleniem jego aktualnego kształtu jest m.in. struktura użytkowania gruntów (tablica 32).

Tabl. 32. Użytkowanie gruntów (stan w dniu 31 maja)

Gminy a - 1990 b - 1992	Powierzchnia ogólna	Z tego			
		użytki rolne razem	lasy	pozostałe grunty i nieużytki	
w hektarach					
WOJEWÓDZTWO	a	437840	201649	173192	62999
	b	437850	201138	172931	63781
GMINY MIEJSKIE					
Bolesławiec	a	2281	770	412	1099
	b	2281	756	404	1121
Jelenia Góra	a	8780	4258	1781	2741
	b	8780	4253	1781	2746
Kamienna Góra	a	1797	964	263	570
	b	1797	964	263	570
Karpacz	a	3786	246	3154	386
	b	3796	405	2826	565
Kowary	a	3786	839	2377	570
	b	3786	845	2368	573
Lubań	a	1612	767	73	772
	b	1612	769	64	779
Piechowice	a	6385	1163	4329	893
	b	6385	1157	4330	898
Szklarska Poręba	a	7555	400	6441	714
	b	7555	400	6441	714
Świeradów Zdrój	a	2077	858	843	376
	b	2077	831	843	403
Wojcieszów	a	3188	1316	1372	500
	b	3188	1316	1372	500
Zawidów	a	542	363	32	147
	b	607	412	32	163
Zgorzelec	a	1561	645	52	864
	b	1586	648	52	886

Tabl. 32. Użytkowanie gruntów (dok.) - stan w dniu 31 maja

Gminy a - 1990 b - 1992	Powierzchnia ogólna	Z tego			
		użytki rolne razem	lasy	pozostałe grunty i nieużytki	
w hektarach					
GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE					
Bogatynia	a	13617	6369	1847	5401
	b	13617	6156	1907	5554
Bolków	a	15285	9534	4463	1288
	b	15285	9498	4453	1334
Gryfów Śląski	a	6661	4151	1627	883
	b	6661	4144	1660	857
Leśna	a	10450	6811	2491	1148
	b	10450	6797	2490	1163
Lubawka	a	13761	6925	5816	1020
	b	13761	6922	5816	1023
Lubomierz	a	13039	9010	3034	995
	b	13039	9002	3025	1012
Lwówek Śląski	a	24037	15467	6153	2417
	b	24037	15434	6116	2487
Mirsk	a	18644	7005	10206	1433
	b	18644	7005	10206	1433
Nowogrodzic	a	17626	11277	4515	1834
	b	17626	11252	4528	1846
Pieńsk	a	11040	6195	3715	1130
	b	11040	6200	3745	1095
Świerzawa	a	15976	10046	4782	1148
	b	15976	10046	4770	1160
Węgliniec	a	33844	3138	27804	2902
	b	33844	3134	27804	2906
Wleń	a	8600	4890	2871	839
	b	8600	4890	2871	839
GMINY WIEJSKIE					
Bolesławiec	a	28893	11849	11569	5475
	b	28893	11801	11579	5513
Janowice Wielkie	a	5809	3037	2277	495
	b	5809	3004	2298	507
Jeżów Sudecki	a	9438	5986	2633	819
	b	9438	5983	2633	822
Kamienna Góra	a	15810	9637	5018	1155
	b	15810	9630	5021	1159
Lubań	a	14215	10015	3099	1101
	b	14215	9991	3147	1077
Marciszów	a	8198	4451	2962	785
	b	8198	4398	3006	794
Mysłakowice	a	8875	4353	3440	1082
	b	8875	4329	3443	1103
Olszyna	a	4716	3210	908	598
	b	4716	3208	908	600
Osiecznica	a	43707	3327	26538	13842
	b	43707	3294	26523	13890
Platerówka	a	4794	2622	1733	439
	b	4794	2624	1718	452
Podgórzyn	a	8247	3108	4164	975
	b	8247	3061	4087	1099
Siekierczyn	a	4955	3612	803	540
	b	4955	3606	801	548
Stara Kamienica	a	11046	6271	3995	780
	b	11046	6266	3999	781
Sulików	a	9587	7044	1425	1118
	b	9522	6990	1426	1106
Zgorzelec	a	13620	9720	2175	1725
	b	13595	9717	2175	1703

Poza nielicznymi przypadkami powierzchnia ogólna gmin w okresie od 31.05.1990 do 31.05.1992 nie uległa zmianie. Wzrost powierzchni odnotowano tylko w dwóch gminach miejskich: w Zawidowie (z 542 do 607 ha) i Zgorzelcu (z 1561 do 1586 ha), a zmniejszenie w dwóch gminach wiejskich: Sulików (z 9587 do 9522 ha) i Zgorzelec (13620 do 13595 ha).

Powierzchnia użytków rolnych zmniejszyła się w omawianym okresie o 511 ha, lasów i użytków leśnych o 261 ha, a powierzchnia pozostałych gruntów (tj. terenów komunikacyjnych, osiedlowych i nieużytków) wzrosła o 772 ha. W 5 gminach miejskich, 1 miejsko-wiejskiej (Pięńsk) i 1 wiejskiej (Platerówka) wzrosła powierzchnia użytków rolnych. W 12 gminach wzrosła powierzchnia lasów i użytków leśnych. Zmalała powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków w gminie Gryfów Śląski oraz w trzech gminach wiejskich: Lubań, Sulików i Zgorzelec (w tych dwóch ostatnich w wyniku włączenia części gruntów do gmin miejskich: Zawidów i Zgorzelec).

Innym elementem gospodarki terenami jest obrót gruntami Państwowego Funduszu Ziemi (tabl.33). W 1991 r. stan zasobów PZF wzrósł w województwie z 26339,5 ha do 32629,4 ha (tj. o 23,9 %). W 7 gminach miejskich i w 9 wiejskich stan zasobów PZF uległ zmniejszeniu, zaś największe przyrosty odnotowano w gminie Lubawka i gminie wiejskiej Kamienna Góra. Prawie 97 % trwale rozdysponowanych gruntów PZF zostało przeznaczonych na cele rolnicze, głównie w gospodarstwach indywidualnych (ok. 65 %).

Tabl. 33. Obrót gruntami Państwowego Funduszu Ziemi w 1991 r.

Gminy	Stan zasobów na początek roku I I	Przychód		Trwale rozdysponowanie			Stan zasobów na koniec roku 31 XII
		razem	w tym indywidualne gospodarstwa rolne	ogółem	w tym na cele rolnicze		
					razem	w tym indyw. gosp.r.	
w hektarach							
WOJEWÓDZTWO	26339,5	9675,5	1146,4	3385,6	3277,8	2121,4	32629,4
GMINY MIEJSKIE							
Bolesławiec	42,3	28,6	-	1,2	1,2	1,2	69,7
Jelenia Góra	299,4	37,4	6,3	56,8	56,8	56,8	280,0
Kamienna Góra	329,9	148,4	-	0,5	-	-	477,8
Karpacz	14,2	33,3	-	-	-	-	47,5
Kowary	129,0	-	-	-	-	-	129,0
Lubań	176,5	3,2	3,2	8,1	8,1	3,8	171,6
Piechowice	329,0	-	-	46,0	37,6	37,6	283,0
Szklarska Poręba	31,2	-	-	-	-	-	31,2
Świeradów Zdrój	167,8	-	-	18,0	18,0	11,2	149,8
Wojcieszów	338,6	-	-	1,0	0,6	0,6	337,6
Zawidów	192,4	-	-	64,3	64,3	-	128,1
Zgorzelec	50,5	-	-	0,5	0,5	0,5	50,0
GMINY MIEJSKO-WIEJ.							
Bogatynia	1251,6	33,8	7,1	10,1	-	-	1275,3
Bolków	626,0	717,2	30,0	66,4	66,4	13,5	1276,8
Gryfów Śląski	685,8	35,7	7,6	19,5	19,5	8,4	702,0
Leśna	1056,0	63,8	46,7	48,7	41,0	41,0	1071,1
Lubawka	996,2	2429,4	37,1	23,5	22,0	16,9	3402,1
Lubomierz	1141,2	80,1	72,0	7,2	7,2	4,6	1214,1
Lwówek Śląski	3338,4	356,2	188,2	90,7	80,0	41,9	3603,9
Mirsk	1456,2	45,1	21,0	18,2	18,2	15,6	1483,1
Nowogrodziec	1493,8	154,3	102,7	82,4	82,4	79,4	1565,7
Pięńsk	597,1	31,6	31,6	8,7	2,0	2,0	620,0

Tabl. 33. Obrót gruntami Państwowego Funduszu Ziemi w 1991 r. (dok.)

Gminy	Stan zasobów na początek roku 1 I	Przychód		Trwałe rozdysponowanie			Stan zasobów na koniec roku 31 XII
		razem	w tym indywidualne gospodarstwa rolne	ogółem	w tym na cele rolnicze		
					razem	w tym indyw. gosp.r.	
w hektarach							
GMINY MIEJSKO- -WIEJSKIE (dok.)							
Świerżawa	814,0	440,6	-	243,0	243,0	156,7	1011,6
Węgliniec	754,0	220,5	36,3	11,0	11,0	11,0	963,5
Wleń	582,6	224,1	90,5	39,6	39,6	25,1	767,1
GMINY WIEJSKIE							
Bolesławiec	836,4	115,5	84,4	62,6	62,6	36,1	889,3
Janowice Wielkie	361,4	107,1	-	122,7	121,9	119,0	345,8
Jeżów Sudecki	653,0	4,6	-	50,6	12,3	12,3	607,0
Kamienna Góra	950,0	2802,8	89,1	1273,4	1273,4	516,8	2479,4
Lubań	673,4	302,3	50,1	240,4	240,0	237,5	735,3
Marciszów	549,0	937,9	27,1	359,6	356,5	315,7	1127,3
Mysłakowice	316,5	78,1	4,7	81,4	81,4	81,4	313,2
Olszyna	228,0	6,6	-	12,9	5,2	5,2	221,7
Osiecznica	741,4	87,9	87,9	113,3	108,3	107,6	716,0
Platerówka	353,0	47,6	45,6	20,3	19,8	9,0	380,3
Podgórzyn	200,0	16,2	-	40,2	40,2	40,2	176,0
Siekierczyn	490,7	24,2	20,0	30,2	30,2	12,7	484,7
Stara Kamienica	696,2	21,2	19,4	22,6	22,6	22,6	694,8
Sulików	1190,2	21,5	20,8	59,6	55,8	49,3	1152,1
Zgorzelec	1206,6	18,7	17,0	30,4	28,2	28,2	1194,9

Zasoby gruntów pod budownictwo mieszkaniowe wzrosły w 1991 r. w skali całego województwa z 542,1 ha do 1005,9 ha, w tym tylko 17,3 % stanowiły grunty uzbrojone (tabl.34). Na koniec 1991 r. w 6 gminach nie wykazano gruntów pod budownictwo mieszkaniowe, a w 13 gminach nastąpił ubytek tych gruntów w wyniku ich przekazania inwestorom. Najwięcej gruntów przekazały inwestorom gminy: Marciszów, Jelenia Góra i Zgorzelec (miasto). W 1991 r. w 17 gminach nie miało miejsca przekazanie gruntów pod budownictwo mieszkaniowe.

Tabl. 34. Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe

Gminy a - 1990 b - 1991	Grunty pod budownictwo mieszkaniowe w zasobie gminy (stan w dn. 31 XII)		Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo mieszk.			
	ogółem	w tym uzbrojone	ogółem	z tego według charakteru zabudowy		
				wielorodzin.	jednorodcz.	
w hektarach						
WOJEWÓDZTWO	a	542,1	78,5	6,4	5,4	1,0
	b	1005,9	174,3	22,7	8,4	14,3
GMINY MIEJSKIE						
Bolesławiec	a	5,0	0,9	-	-	-
	b	139,9	51,4	1,6	1,5	0,1
Jelenia Góra	a	15,0	2,7	2,7	2,7	-
	b	15,7	15,7	3,5	0,6	2,9
Kamienna Góra	a	26,0	0,2	-	-	-
	b	309,0	-	0,3	-	0,3

Tabl. 34. Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (cd.)

Gminy a - 1990 b - 1991	Grunty pod budownictwo mieszkaniowe w zasobie gminy (stan w dn. 31 XII)		Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo mieszk.		
	ogółem	w tym uzbrojone	ogółem	z tego według charakteru zabudowy	
				wielorodzin.	jednorod.
w hektarach					
GMINY MIEJSKIE (dok)					
Karpacz	a	-	-	-	-
	b	-	0,3	-	0,3
Kowary	a	25,7	1,0	-	-
	b	24,6	1,0	1,1	1,1
Lubań	a	71,0	3,0	-	-
	b	71,0	3,0	0,2	0,2
Piechowice	a	38,0	2,0	0,3	0,3
	b	41,0	-	1,2	0,1
Szklarska Poręba	a	11,5	11,5	-	-
	b	11,5	11,5	-	-
Świeradów Zdrój	a	9,2	3,1	-	-
	b	6,0	-	-	-
Wojcieszów	a	10,6	0,7	-	-
	b	10,4	0,7	0,2	0,2
Zawidów	a	24,0	11,6	-	-
	b	27,4	13,1	-	-
Zgorzelec	a	91,0	2,0	-	-
	b	91,3	2,0	2,7	1,8
GMINY MIEJSKO-WIEJ					
Bogatynia	a	-	-	-	-
	b	-	-	-	-
Bolków	a	35,0	4,0	-	-
	b	34,0	4,0	0,6	0,6
Gryfów Śląski	a	20,0	2,0	-	-
	b	19,8	1,8	0,2	0,2
Leśna	a	6,9	0,9	1,0	1,0
	b	17,0	14,5	-	-
Lubawka	a	21,0	3,4	1,0	1,0
	b	23,1	5,5	0,2	0,2
Lubomierz	a	1,6	0,6	-	-
	b	1,5	0,6	-	-
Lwówek Śląski	a	8,2	0,6	0,2	0,2
	b	8,2	0,6	-	-
Mirsk	a	0,4	0,4	-	-
	b	21,1	19,0	1,0	0,3
Nowogrodziec	a	1,0	1,0	-	-
	b	22,0	1,0	0,6	0,6
Pieńsk	a	7,8	7,8	-	-
	b	7,8	7,8	0,2	0,2
Świerzawa	a	4,0	-	-	-
	b	4,0	-	0,4	0,2
Węgliniec	a	-	-	-	-
	b	-	-	-	-
Wleń	a	3,1	0,4	-	-
	b	3,7	0,1	-	-
GMINY WIEJSKIE					
Bolesławiec	a	6,5	3,7	-	-
	b	10,5	4,9	0,3	0,3
Janowice Wielkie	a	3,6	3,6	-	-
	b	8,4	8,4	1,2	1,2
Jeżów Sudecki	a	10,9	2,3	-	-
	b	8,4	0,6	1,2	1,2
Kamienna Góra	a	6,6	-	-	-
	b	4,8	4,0	-	-
Lubań	a	2,3	2,3	-	-
	b	2,3	-	-	-
Marciszów	a	38,3	-	-	-
	b	33,7	-	4,6	0,7

Tabl. 34. Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (dok.)

Gminy a - 1990 b - 1991	Grunty pod budownictwo mieszkaniowe w zasobie gminy (stan w dn. 31 XII)		Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo mieszk.		
	ogółem	w tym uzbrojone	ogółem	z tego według charakteru zabudowy	
				wielorodzin.	jednorodz.
w hektarach					
GMINY WIEJSKIE (dok)					
Mysłakowice	a	5,8	-	-	-
	b	-	-	0,4	0,4
Olszyna	a	9,0	1,4	-	-
	b	9,0	1,4	0,2	0,2
Osiecznica	a	9,3	-	-	-
	b	6,8	1,3	0,5	0,5
Platerówka	a	1,9	-	-	-
	b	1,9	-	-	-
Podgórzyn	a	3,0	3,0	-	-
	b	5,1	-	-	-
Siekierczyn	a	1,0	0,4	-	-
	b	1,0	0,4	-	-
Stara Kamienica	a	1,9	-	1,2	1,2
	b	-	-	-	-
Sulików	a	2,0	2,0	-	-
	b	-	-	-	-
Zgorzelec	a	4,0	-	-	-
	b	4,0	-	-	-

8.2.2. Drogowość i łączność

Wojewódzki Urząd Statystyczny dysponuje informacjami dotyczącymi sieci dróg gminnych i lokalnych miejskich tylko za 1991 r. (tabl.35). Brak wcześniejszych danych nie pozwala uchwycić dynamiki zmian. Długość dróg gminnych i lokalnych miejskich wynosiła w 1991 r. 2591 km, w tym 50,3 % o nawierzchni twardej. Najdłuższą siecią dróg twardej charakteryzowała się gmina Bolków i Jelenia Góra, natomiast najkrótszą gmina Platerówka i Marciszów. Największy zakres remontów dróg zrealizowano w gminie Nowogrodziec (11,8 km) i w gminie wiejskiej Bolesławiec (9,0 km), a w 18 gminach nie prowadzono remontów dróg.

Tabl. 35. Sieć dróg gminnych i lokalnych miejskich w 1991 r.

Gminy	Drogi stan w dniu 31 XII		Remonty		Nakłady na utrzymanie dróg i obiektów mostowych		
	ogółem	w tym o nawie- rzchni twardej	dróg	obiektów mosto- wych	ogółem	w tym na remonty	
						dróg	obiektów mostowych
w km				w mln zł			
WOJEWÓDZTWO	2591	1304	67,3	634	20256	12484	2428
GMINY MIEJSKIE							
Bolesławiec	35	35	0,7	-	286	286	-
Jelenia Góra	177	131	2,1	11	1467	1439	28
Kamienna Góra	17	16	-	57	254	-	254
Karpacz	44	54	-	12	630	-	374
Kowary	35	35	-	-	26	-	-
Lubań	18	18	1,5	-	607	607	-
Piechowice	30	26	-	-	318	-	-
Szklarska Poręba	52	52	0,9	10	1434	469	21
Świeradów Zdrój	67	41	-	15	133	-	50
Wojcieszów	10	9	-	-	-	-	-
Zawidów	11	11	0,5	-	115	115	-
Zgorzelec	57	47	0,2	-	285	285	-
GMINY MIEJSKO-WIEJ.							
Bogatynia	52	33	-	-	580	-	-
Bolków	682	157	4,7	-	332	332	-
Gryfów Śląski	17	17	0,5	45	1299	528	429
Leśna	73	39	-	42	227	-	27
Lubawka	36	24	4,4	22	165	94	24
Lubomierz	70	29	0,2	70	237	157	80
Lwówek Śląski	63	58	2,0	-	320	320	-
Mirsk	28	28	2,5	-	380	112	-
Nowogrodzic	155	35	11,8	62	2109	1431	618
Pieńsk	30	13	1,5	-	572	572	-
Świerzawa	34	16	4,4	60	454	160	193
Węgliniec	66	13	-	-	138	-	-
Wleń	35	17	-	-	49	-	-
GMINY WIEJSKIE							
Bolesławiec	76	30	9,0	-	2851	2851	-
Janowice Wielkie	141	27	-	30	42	-	39
Jeżów Sudecki	17	11	-	34	193	-	48
Kamienna Góra	68	48	4,7	-	1066	1027	-
Lubań	42	15	2,5	15	443	431	12
Marciszów	21	5	-	42	564	-	32
Mysłakowice	77	42	2,3	16	310	287	23
Olszyna	21	15	-	-	18	-	-
Osiecznica	46	27	2,3	-	487	487	-
Platerówka	18	3	-	-	-	-	-
Podgórzyn	56	56	2,6	-	355	352	3
Siekierczyn	35	20	8,0	-	269	142	19
Stara Kamienica	8	6	-	49	1066	-	120
Sulików	20	14	-	22	115	-	24
Zgorzelec	41	31	-	20	60	-	10

Łączność nie należy wprawdzie do zadań własnych gmin, ale niejednokrotnie gminy partycypują finansowo w przedsięwzięciach z tego zakresu, szczególnie wówczas, gdy wynika to z inicjatyw lokalnych realizowanych po części w postaci czynów społecznych.

W sieci placówek pocztowych i telekomunikacyjnych w okresie od 30.06.1990 do 30.06.1992 w zasadzie nie odnotowano zmian - jedynie w gminie miejskiej Lubań z 3 do 2 zmalała ich liczba. Liczba abonentów telefonicznych wzrosła w 1991 r. w skali całego województwa o 1085, tj. o 3,0 %. Najwięcej abonentów telefonicznych przybyło w gminie miejskiej Zgorzelec (287) i Jelenia Góra (182), a w 9 gminach odnotowano spadek ich liczby. Najlepiej pod względem liczby abonentów na 1000 mieszkańców prezentują się gminy Szklarska Poręba (158) i Karpacz (130), najgorzej zaś gminy wiejskie: Bolesławiec (13) i Lubań (16).

Tabl. 36. Abonenci telefoniczni (stan w dniu 31 XII)

Gminy	Placówki pocztowe i telekomunikacyjne 31 XII 1991	Abonenci telefoniczni		
		1990	1991	
			razem	na 1000 ludn.
WOJEWÓDZTWO	136	36562	37647	73
GMINY MIEJSKIE				
Bolesławiec	6	4062	4189	94
Jelenia Góra	16	10350	10532	113
Kamienna Góra	4	2787	2798	119
Karpacz	5	755	756	130
Kowary	1	1006	1015	81
Lubań	2	2665	2748	114
Piechowice	3	349	346	47
Szklarska Poręba	3	1269	1314	158
Świeradów Zdrój	4	470	477	96
Wojcieszów	1	189	190	46
Zawidów	1	177	166	35
Zgorzelec	6	3348	3635	100
GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE				
Bogatynia	5	1556	1618	62
Bolków	4	381	383	33
Gryfów Śląski	2	507	528	48
Leśna	2	429	429	39
Lubawka	6	651	692	56
Lubomierz	3	112	113	17
Lwówek Śląski	7	866	867	45
Mirsk	3	282	297	31
Nowogrodziec	4	273	331	23
Pieńsk	2	576	571	57
Świerzawa	3	278	279	34
Węgliniec	5	456	458	49
Wleń	3	97	97	19
GMINY WIEJSKIE				
Bolesławiec	1	128	135	13
Janowice Wielkie	1	209	208	51
Jeżów Sudecki	5	212	233	41
Kamienna Góra	3	230	280	34
Lubań	-	94	99	16
Marciszów	2	213	208	42
Mysłakowice	4	285	283	27
Olszyna	2	122	168	24
Osiecznica	3	122	143	28
Platerówka	1	37	41	23
Podgórzyn	5	355	350	43
Siekierczyn	2	117	120	26
Stara Kamienica	2	157	155	30
Sullków	1	174	173	29
Zgorzelec	3	216	222	31

6.2.3. Wodociągi i kanalizacja, utrzymanie czystości i zaopatrzenie w energię cieplną

Długość wodociągowej sieci rozdzielczej w województwie wzrosła w 1991 r. o 32,6 km, tj. o 2,6 %, a kanalizacyjnej o 4,3 km, tj. o 0,9 %. Przyrost długości sieci wodociągowej odnotowano w 7 gminach miejskich, w 5 gminach miejsko-wiejskich i w 4 gminach wiejskich.

Przyrost długości sieci kanalizacyjnej wystąpił w 7 gminach miejskich i w 4 gminach miejsko-wiejskich. W gminach wiejskich: Bolestawiec, Kamienna Góra i Siekierzyn wystąpił ubytek długości sieci kanalizacyjnej.

Zużycie wody z wodociągów w skali województwa uległo w 1991 r. zmniejszeniu o 7,6 %.

Tabl. 37. Wodociągi i kanalizacja

Gminy	Sieć w km		Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w danym dniu 31 XII	
	wodociągowa rozdzielcza	kanalizacyjna		
	stan w dniu 31 XII			
WOJEWÓDZTWO	a	1252,2	456,8	21961
	b	1284,8	461,1	20295
GMINY MIEJSKIE				
Bolestawiec	a	89,8	78,0	2662
	b	90,1	78,9	2974
Jelenia Góra	a	182,8	109,3	5917
	b	186,4	109,3	4267
Kamienna Góra	a	54,8	39,3	1774
	b	55,3	39,7	1417
Karpacz	a	19,6	5,1	319
	b	19,6	5,1	310
Kowary	a	21,9	12,5	535
	b	21,9	12,7	546
Lubań	a	28,0	16,9	1059
	b	28,3	17,1	1052
Piechowice	a	60,3	2,1	140
	b	60,3	2,1	142
Szklarska Poręba	a	59,5	12,8	320
	b	60,7	13,5	277
Świeradów Zdroj	a	5,6	2,9	143
	b	5,6	2,9	128
Wojcieszów	a	8,1	3,0	72
	b	8,1	3,0	75
Zawidów	a	10,7	7,7	233
	b	11,7	8,6	170
Zgorzelec	a	41,5	37,4	2136
	b	41,7	37,6	2520
GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE				
Bogatynia	a	111,2	28,0	1841
	b	112,3	29,5	1605
Bolków	a	41,8	4,0	241
	b	41,8	4,1	245
Gryfów Śląski	a	7,3	9,0	378
	b	7,9	9,1	353
Leśna	a	16,4	3,1	245
	b	15,0	3,1	248
Lubawka	a	40,4	14,8	411
	b	40,4	14,8	361
Lubomierz	a	16,3	3,3	222
	b	16,3	3,3	119

Tabl. 37. Wodociągi i kanalizacja (dok.)

Gminy	Sieć w km		Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w dan 3	
	wodociągowa rozdzielcza	kanalizacyjna		
	stan w dniu 31 XII			
GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE (dok.)				
Lwówek Śląski	a	39,8	16,1	897
	b	54,8	16,1	764
Mirsk	a	12,3	5,9	185
	b	18,3	5,9	196
Nowogrodzic	a	66,4	0,9	331
	b	50,8	0,9	337
Pieńsk	a	18,0	11,7	288
	b	18,0	11,7	428
Świerzawa	a	17,2	8,8	120
	b	17,2	8,8	129
Węgliniec	a	26,8	5,6	297
	b	26,8	5,6	314
Wleń	a	17,7	2,1	100
	b	18,5	5,4	254
GMINY WIEJSKIE				
Bolesławiec	a	52,7	1,5	200
	b	54,7	0,9	136
Janowice Wielkie	a	11,7	-	29
	b	11,7	-	34
Jeżów Sudecki	a	10,7	1,1	95
	b	11,0	1,1	121
Kamienna Góra	a	14,3	0,6	49
	b	25,6	-	34
Lubań	a	9,9	1,1	33
	b	9,9	1,1	33
Marciszów	a	21,3	-	108
	b	21,3	-	90
Mysłakowice	a	4,0	2,0	99
	b	4,0	2,0	97
Olszyna	a	17,2	0,6	174
	b	17,2	0,6	183
Osiecznica	a	24,8	0,5	50
	b	24,8	0,5	50
Platerówka	a	-	-	-
	b	-	-	-
Podgórzyn	a	46,6	1,4	120
	b	46,6	1,4	124
Siekierczyn	a	7,9	4,7	40
	b	7,5	1,7	32
Stara Kamienica	a	1,5	-	2
	b	1,5	-	2
Sulików	a	7,3	1,8	51
	b	7,3	1,8	83
Zgorzelec	a	8,1	1,2	45
	b	13,9	1,2	45

W 1991 r. na terenie województwa w zakresie oczyszczania działalność prowadziło 28 jednostek. Dysponowały one 95 samochodami specjalnymi do wywozu odpadów stałych i 32 do wywozu odpadów płynnych, 29 piaskarko-solarkami i 16 sychaczami. W końcu 1991 r. powierzchnia ulic i placów objęta oczyszczaniem wyniosła prawie 3,7 mln m².

W 1991 r. wywieziono 745,3 tys.m³ odpadów stałych (w tym 532,4 tys.m³ z budynków mieszkalnych) i 224,4 tys.m³ odpadów płynnych (w tym 154,6 tys.m³ z budynków mieszkalnych).

W województwie funkcjonowało 25 szaleatów publicznych oraz 20 wysypisk zorganizowanych o powierzchni 64,6 ha.

Na terenie województwa jest 330 kotłowni, które dostarczały ciepło do lokali mieszkalnych o powierzchni 1861,4 tys.m² (w tym 25,5 % stanowiły mieszkania komunalne, 61,9 % mieszkania spółdzielcze i 0,7 % mieszkania prywatne). Lokale mieszkalne o powierzchni 286,0 tys.m² były objęte dostawą ciepłej wody.

6.2.4. Transport zbiorowy

Komunikacją miejską w 1991 r. były objęte 3 miasta (zlikwidowano komunikację miejską na terenie Szklarskiej Poręby). Długość linii obsługiwanych przez komunikację miejską wynosiła w 1991 r. 326 km (uległa skróceniu o 3 km), w tym na wsi 84 km (skrócenie o 6 km). Składały się na to 194 tras autobusowych (o 6 km mniej niż w 1990 r.). W końcu 1991 r. tabor komunikacji miejskiej liczył 108 autobusów (o 4 mniej niż rok wcześniej). Autobusy komunikacji miejskiej przewiozły 28,6 mln pasażerów (o 4,4 mln, tj. o 13,3 % mniej niż w 1990 r.).

Ponadto w województwie funkcjonuje 6 przedsiębiorstw PKS, z których 5 zajmuje się przewozami osób. Przewiozły one w 1991 r. 36 mln pasażerów (o 10 mln, tj. o 21,7 % mniej niż rok wcześniej).

6.2.5. Ochrona zdrowia

Liczba przychodni zdrowia wzrosła w 1991 r. z 69 do 71: przybyły przychodnie w Lubaniu i Zgorzelcu. W 14 gminach wiejskich nie ma przychodni zdrowia. (tabl.38).

Tabl. 38. Infrastruktura ochrony zdrowia

Gminy a - 1990 b - 1991	Przychodnie zdrowia 1/		Ośrodki zdrowia	Żłobki		Placówki apteczne			
	ogółem	w tym rejonowe		placówki	miejsca	ogółem	apteki	punkty apteczne	
WOJEWÓDZTWO	a	69	44	40	42	2680	53	43	10
	b	71	45	43	30	1496	60	54	6
GMINY MIEJSKIE									
Bolesławiec	a	6	3	-	3	255	5	4	1
	b	6	3	-	2	115	8	6	2
Jelenia Góra	a	23	5	-	5	345	11	10	1
	b	23	5	-	5	320	12	12	-
Kamienna Góra	a	3	2	-	5	325	3	3	-
	b	3	2	-	2	106	3	3	-
Karpacz	a	1	1	-	1	25	1	1	-
	b	1	1	-	-	-	1	1	-
Kowary	a	1	1	-	2	145	1	1	-
	b	1	1	-	1	75	1	1	-
Lubań	a	4	3	-	1	100	2	2	-
	b	5	3	-	1	100	3	3	-
Piechowice	a	1	1	-	1	45	1	1	-
	b	1	1	-	1	45	1	1	-
Szklarska Poręba	a	1	1	-	1	45	1	1	-
	b	1	1	-	1	45	1	1	-
Świeradów Zdrój	a	1	1	-	2	70	1	1	-
	b	1	1	-	2	65	1	1	-
Wojcieszów	a	1	1	-	1	35	1	1	-
	b	1	1	-	-	-	1	1	-

Tabl. 38. Infrastruktura ochrony zdrowia (dok.)

Gminy a - 1990 b - 1991	Przychodnie zdrowia 1/		Ośrodki zdrowia	Żłobki		Placówki apteczne			
	ogółem	w tym rejo- nowe		placówki	miejsca	ogółem	apteki	punkty apteczne	
Zawidów	a	1	1	-	1	100	1	-	1
	b	1	1	-	-	-	1	1	-
Zgorzelec	a	5	4	-	3	245	3	3	-
	b	6	5	-	3	113	6	6	-
GMINY MIEJ.-WIEJS.									
Bogatynia	a	2	2	3	3	170	3	2	1
	b	2	2	3	3	175	2	1	1
Bolków	a	1	1	1	1	80	1	1	-
	b	1	1	1	1	14	1	1	-
Gryfów Śląski	a	2	2	-	1	65	1	1	-
	b	2	2	-	1	65	1	1	-
Leśna	a	1	1	1	2	130	1	1	-
	b	1	1	1	1	45	1	1	-
Lubawka	a	1	1	2	2	130	1	1	-
	b	1	1	2	2	38	1	1	-
Lubomierz	a	1	1	-	-	-	1	1	-
	b	1	1	-	-	-	1	1	-
Lwówek Śląski	a	3	2	1	1	70	1	1	-
	b	3	2	1	1	70	2	2	-
Mirsk	a	1	1	1	1	50	1	1	-
	b	1	1	1	-	-	1	1	-
Nowogrodzic	a	2	2	2	-	-	1	1	-
	b	2	2	2	-	-	1	1	-
Pieńsk	a	1	1	1	1	70	2	1	1
	b	1	1	-	-	-	1	1	1
Świerzawa	a	1	1	1	1	50	1	1	-
	b	1	1	2	1	35	1	1	-
Węgliniec	a	2	2	2	-	-	2	-	2
	b	2	2	-	-	-	2	-	2
Wleń	a	2	2	1	-	-	1	1	-
	b	2	2	1	-	-	1	1	-
GMINY WIEJSKIE									
Bolesławiec	a	-	-	2	-	-	-	-	-
	b	-	-	2	-	-	-	-	-
Janowice Wielkie	a	-	-	1	-	-	1	-	1
	b	-	-	1	-	-	-	-	-
Jeźów Sudecki	a	-	-	2	-	-	-	-	-
	b	-	-	3	-	-	-	-	-
Kamienna Góra	a	-	-	2	-	-	1	1	-
	b	-	-	2	-	-	-	-	-
Lubań	a	-	-	1	-	-	-	-	-
	b	-	-	1	-	-	-	-	-
Marciszów	a	1	1	1	-	-	-	-	-
	b	1	1	1	-	-	-	-	-
Mysłakowice	a	-	-	3	1	60	1	-	1
	b	-	-	3	-	-	1	1	-
Olszyna	a	-	-	1	1	40	1	1	-
	b	-	-	1	1	40	1	1	-
Osiecznica	a	-	-	1	-	-	-	-	-
	b	-	-	1	-	-	-	-	-
Platerówka	a	-	-	1	-	-	-	-	-
	b	-	-	1	-	-	-	-	-
Podgórzyn	a	-	-	2	-	-	-	-	-
	b	-	-	3	-	-	-	-	-
Siekierczyn	a	-	-	2	-	-	-	-	-
	b	-	-	2	-	-	-	-	-
Stara Kamienica	a	-	-	1	-	-	1	1	-
	b	-	-	1	-	-	1	1	-
Sulików	a	-	-	1	1	30	1	-	1
	b	-	-	1	1	30	1	-	1
Zgorzelec	a	-	-	3	-	-	-	-	-
	b	-	-	6	-	-	-	-	-

1/ Bez przemysłowej służby zdrowia i placówek podległych MSW

Liczba ośrodków zdrowia wzrosła z 40 do 43: przybyły ośrodki zdrowia w gminie Świerzawa, Jeżów Sudecki, Podgórzyn i 3 ośrodki w gminie wiejskiej Zgorzelec, ubyły natomiast w gminie Pieńsk i 2 ośrodki w gminie Węgliniec.

Liczba żłobków zmalała w 1991 r. z 42 do 30 (w tym 5 zakładowych), a liczba miejsc w żłobkach z 2680 do 1496. Liczba miejsc w żłobkach w przeliczeniu na 1000 dzieci w wieku 0-2 lata spadła z 127 do 73.

Przybyło 7 placówek aptecznych, na co złożył się wzrost liczby aptek o 11 i spadek liczby punktów aptecznych o 4. Żadnej placówki aptecznej nie ma w 10 gminach wiejskich. Na jedną placówkę apteczną przypadało średnio w województwie 9608 osób.

W 1991 r. liczba zatrudnionych lekarzy wzrosła o 43 osoby, dentystów spadła o 8 osób, pielęgniarek spadła o 105 osób. W następstwie zmian w zatrudnieniu personelu medycznego liczba osób przypadających na 1 lekarza spadła z 879 do 821, na 1 dentystę wzrosła z 2697 do 2820, na jedną pielęgniarkę wzrosła ze 196 do 205 (tabl.39). Wszystkie trzy wskaźniki lepsze niż średnia w województwie odnotowano tylko w gminach miejskich Bolesławiec, Jelenia Góra, Kamienna Góra, Zgorzelec oraz w gminie miejsko-wiejskiej Lwówek Śląski. Wszystkie trzy wskaźniki gorsze niż średnia odnotowano w 6 gminach miejskich, 10 w gminach miejsko-wiejskich i we wszystkich gminach wiejskich.

Tabl. 39. Dostępność usług ochrony zdrowia 1/

Gminy		Ludność na 1				Miejsca w żłobkach na 1000 dzieci w wieku 0-2 lat
		lekarza	dentystę	pielęgniarkę	placówkę apteczną	
WOJEWÓDZTWO	a	879	2697	196	9771	127,6
	b	821	2820	205	9608	73,8
GMINY MIEJSKIE						
Bolesławiec	a	659	1765	139	8825	150,2
	b	593	1853	147	7411	67,7
Jelenia Góra	a	479	1460	144	8492	109,4
	b	456	1764	147	7792	101,5
Kamienna Góra	a	589	1963	135	7851	381,5
	b	575	2145	140	7865	124,4
Karpacz	a	2857	2857	635	5713	135,9
	b	2874	2874	821	5748	-
Kowary	a	427	3097	85	12389	315,2
	b	337	3120	93	12479	163,0
Lubań	a	518	3406	110	11920	110,0
	b	462	4000	113	8000	110,0
Piechowice	a	2484	7452	677	7452	160,7
	b	2486	3729	829	7457	160,7
Szklarska Poręba	a	4139	4139	517	8278	148,5
	b	2766	4150	553	8299	148,5
Świeradów Zdrój	a	2458	1638	351	4915	366,5
	b	2469	2469	549	4937	340,3
Wojcieszów	a	2070	4139	318	4139	248,2
	b	2058	4115	374	4115	-
Zawidów	a	4605	4605	576	4605	427,4
	b	2386	4771	530	4771	235,0
Zgorzelec	a	694	3009	105	12034	187,9
	b	662	2601	117	6070	86,7
GMINY MIEJ.-WIEJS.						
Bogatynia	a	868	2603	161	8676	149,4
	b	841	2609	166	26085	153,8
Bolków	a	3845	5768	524	11535	164,3
	b	3841	2881	606	11523	28,7
Gryfów Śląski	a	615	5532	112	11063	137,7
	b	693	5545	106	11090	137,7

Tabl. 39. Dostępność usług ochrony zdrowia 1/ (dok.)

Gminy	Ludność na 1				Miejsca w żłobkach na 1000 dzieci w wieku 0-2 lat	
	a - 1990 b - 1991	lekarza	dentystę	pielę- gniarke		placówkę apteczną
GMINY MIEJSKO -WIEJSKIE (dok.)						
Leśna	a	1565	3653	731	10958	268,0
	b	1563	3647	782	10942	92,8
Lubawka	a	1756	4098	512	12294	255,4
	b	2465	4108	514	12324	74,7
Lubomierz	a	6562	-	656	6562	-
	b	3268	-	817	6535	-
Lwówek Śląski	a	768	2134	126	19210	80,2
	b	643	2410	129	9638	80,2
Mirsk	a	4745	9489	474	9489	124,7
	b	4731	4731	557	9462	-
Nowogrodzic	a	1781	4749	356	14248	-
	b	1787	7149	357	14297	-
Pieńsk	a	2495	2495	713	4991	153,8
	b	2506	2506	716	10023	-
Świerzawa	a	2764	8293	921	8293	134,8
	b	4145	8289	921	8289	94,3
Węgliniec	a	3105	3105	847	4658	-
	b	3102	9307	776	-	-
Wleń	a	1698	5095	566	5095	-
	b	2541	5081	635	5081	-
GMINY WIEJSKIE						
Bolesławiec	a	10266	-	933	-	-
	b	5112	-	1022	-	-
Janowice Wielkie	a	2023	-	1348	-	-
	b	2028	4056	1014	-	-
Jeżów Sudecki	a	1919	5757	822	-	-
	b	1920	1920	823	-	-
Kamienna Góra	a	4210	8420	1403	-	-
	b	4193	8386	1398	8386	-
Lubań	a	6356	-	3178	-	-
	b	2103	3154	2103	-	-
Marciszów	a	4912	2456	702	-	-
	b	4972	4972	710	-	-
Mysłakowice	a	2074	5186	335	10371	151,5
	b	3444	5166	344	10331	-
Olszyna	a	2356	3534	544	7067	129,9
	b	1396	3489	634	6978	129,9
Osiecznica	a	5068	5068	845	-	-
	b	5083	5083	847	-	-
Platerówka	a	1804	-	902	-	-
	b	1802	1802	1802	-	-
Podgórzyn	a	1016	4066	354	-	-
	b	1154	4041	367	-	-
Siekierczyn	a	2343	4685	781	-	-
	b	1559	4678	936	-	-
Stara Kamienica	a	5153	5153	1031	5143	-
	b	5140	5140	1028	5140	-
Sulików	a	2015	6045	1209	6045	107,1
	b	1963	-	982	-	107,1
Zgorzelec	a	-	3603	1441	-	-
	b	7099	2366	710	-	-

1/ Dotyczy ogólnodostępnych placówek podstawowej ochrony zdrowia bez szpitali i przychodni specjalistycznych.

6.2.6. Opieka społeczna

Zadania związane z opieką społeczną obejmują zarówno zadania własne gmin jak i zadania zlecone. Do zadań zleconych należy m.in. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych i okresowych oraz zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie, udzielanie pomocy w naturze, świadczenie usług opiekuńczych, a także inne formy pomocy, np. zmniejszenie obciążeń z tytułu utrzymania mieszkania.

Znacznie wzrosły rozmiary działalności prowadzonej przez terenowe ośrodki pomocy społecznej w 1991 w porównaniu do roku ubiegłego. Wynikało to przede wszystkim z szybkiego wzrostu liczby osób potrzebujących pomocy społecznej w postaci różnego rodzaju świadczeń. W skali całego województwa liczba tych osób wzrosła o 35,3 % (z 25 tys. do prawie 40 tys. osób). Najszybszy wzrost odnotowano w gminach miejsko-wiejskich (61,1 %), wyraźnie wolniejszy w gminach miejskich (24,6 %) zaś najwolniejszy w gminach wiejskich (23,0 %). Ponad 5-krotnie wzrosła liczba osób objętych pomocą w gminie Węgliniec, ponad 4-krotnie w gminie Mirsk, 2,5-krotnie w gminie Stara Kamienica. Mimo ogólnej tendencji wzrostowej w 10 gminach zmalała liczba osób objętych pomocą.

Tabl. 40. Działalność terenowych ośrodków pomocy społecznej

Gminy	Osoby objęte pomocą społeczną/ a - 1990 b - 1991	Osoby otrzymujące			Liczba świadczeń		Zatrudnienie		
		zasiłki stałe	zasiłki okresowe	świadczenia jednorazowe (cełowe 2/)	zasiłki stałe	zasiłki okresowe	ogółem	w tym w rejonach opiekuńczych	
WOJEWÓDZTWO	a	25066	895	2126	13853	9632	11221	290	164
	b	33915	1405	12164	20554	13368	39178	315	171
GMINY MIEJSKIE									
Bolesławiec	a	1168	46	91	479	488	380	23	14
	b	1900	59	426	1050	584	1828	24	15
Jelenia Góra	a	4027	126	692	1541	1296	3933	38	27
	b	5213	157	1082	2289	1884	5589	39	25
Kamienna Góra	a	1015	32	58	1768	377	355	11	6
	b	1685	76	196	520	871	1069	13	7
Karpacz	a	288	2	40	222	24	198	4	2
	b	362	9	117	183	65	746	4	2
Kowary	a	406	15	26	210	150	144	9	4
	b	804	17	160	210	187	966	11	4
Lubań	a	1300	40	72	370	360	285	13	7
	b	1171	41	388	1188	411	1534	16	7
Piechowice	a	302	12	42	107	144	147	4	2
	b	679	15	320	98	125	927	5	3
Szklarska Poręba	a	407	8	28	173	73	154	4	2
	b	587	27	173	323	192	727	6	3
Świeradów Zdrój	a	419	7	8	238	82	41	5	3
	b	342	9	92	684	159	496	5	3
Wojcieszów	a	277	11	18	176	128	88	4	1
	b	346	13	350	579	118	469	4	1
Zawidów	a	169	10	8	180	99	40	3	1
	b	390	9	148	92	103	764	3	1
Zgorzelec	a	2219	43	124	1330	463	693	25	15
	b	1474	67	628	1031	573	3457	24	14

Tabl. 40. Działalność terenowych ośrodków pomocy społecznej (dok.)

Gminy a - 1990 b - 1991	Osoby objęte pomocą społecz- ną/	Osoby otrzymujące			Liczba świadczeń		Zatrudnienie	
		zasił- ki stałe	zasił- ki okre- sowe	świad- czenia jednora- zowe (ce- lowe 2/)	zasiłki stałe	zasiłki okresowe	ogółem	w tym w rejo- nach o- piekuń- czych
GMINY MIEJ.-WIEJS.								
Bogatynia	a 875	66	75	758	772	301	15	9
	b 1534	156	1600	1817	1156	1560	15	9
Bolków	a 743	17	34	226	189	284	6	3
	b 807	20	636	165	224	1168	6	3
Gryfów Śląski	a 674	19	5	381	228	50	3	3
	b 969	22	355	1505	233	1631	9	3
Leśna	a 701	25	36	315	226	121	6	4
	b 957	24	639	330	239	653	6	4
Lubawka	a 596	31	50	407	317	278	6	3
	b 856	28	192	196	305	1204	6	3
Lubomierz	a 575	21	38	124	237	145	4	2
	b 465	22	144	93	245	872	5	2
Lwówek Śląski	a 673	35	44	425	305	228	12	7
	b 1072	32	178	448	371	967	12	7
Mirsk	a 516	15	26	209	156	111	5	3
	b 2175	42	83	348	369	509	6	3
Nowogrodzic	a 775	37	75	185	405	272	9	4
	b 845	50	325	242	536	1566	9	7
Pieńsk	a 521	22	67	183	264	331	6	3
	b 459	26	135	1095	284	802	7	3
Świerzawa	a 345	19	27	209	228	270	6	3
	b 781	25	212	199	256	995	5	3
Węgliniec	a 165	21	10	105	225	100	5	3
	b 842	24	118	98	239	643	5	3
Wleń	a 413	16	31	305	192	183	4	2
	b 441	85	184	228	275	996	4	2
GMINY WIEJSKIE								
Bolesławiec	a 528	22	29	123	222	117	3	1
	b 375	22	85	216	215	361	6	3
Janowice Wielkie	a 267	14	22	146	168	129	3	1
	b 237	50	168	48	440	199	3	1
Jeźów Sudecki	a 249	13	30	215	156	160	2	2
	b 392	16	276	108	167	504	4	2
Kamienna Góra	a 487	23	48	270	238	220	4	2
	b 725	59	75	253	592	507	5	3
Lubań	a 540	11	20	371	132	110	5	3
	b 626	11	803	720	132	532	5	2
Marciszów	a 311	8	24	209	84	120	4	2
	b 453	9	59	278	93	333	4	2
Mysłakowice	a 307	4	43	244	48	220	6	4
	b 494	23	929	849	259	1281	6	4
Olszyna	a 456	10	29	103	108	133	5	2
	b 638	14	111	174	134	578	5	2
Osiecznica	a 359	15	30	259	175	118	3	2
	b 349	19	48	116	169	237	3	2
Platerówka	a 85	3	5	45	36	32	2	1
	b 75	6	21	34	66	126	3	1
Podgórzyn	a 311	16	34	274	155	174	5	2
	b 422	51	96	969	417	352	5	2
Siekierczyn	a 239	11	9	99	132	66	4	2
	b 452	12	106	623	142	456	4	2
Stara Kamienica	a 167	15	16	77	152	54	3	2
	b 410	12	271	510	127	407	3	2
Sulików	a 844	18	40	468	206	216	5	2
	b 571	27	126	282	215	639	5	3
Zgorzelec	a 347	16	22	324	192	220	6	3
	b 540	19	109	363	196	528	5	3

1/ Niezależne od rodzaju i formy świadczeń. 2/ Ujmują: leki i leczenie, posiłki i żywność, odzież, opał, remont mieszkania, kolonie i wczasy.

Wśród osób objętych pomocą tylko niewielka część otrzymywała zasiłki stałe: w 1990 roku 3,6 %, a w 1991 roku 4,1 % ogółu objętych pomocą. Najczęściej były to świadczenia jednorazowe (leki i leczenie, odzież, posiłki i żywność, opał, remont mieszkania, kolonie); było nimi objętych 60,6 % korzystających z pomocy społecznej.

W parze z szybkim tempem wzrostu liczby osób objętych pomocą nie szedł wzrost zatrudnienia w terenowych ośrodkach pomocy społecznej - wzrosło ono o 8,6 %. O ile w 1990 r. na jednego zatrudnionego w ośrodkach przypadało 86 osób objętych pomocą, to w 1991 r. liczba ta wynosiła już 108. Najwyższy wskaźnik odnotowano w gminie Mirsk (362 osoby), najniższy w gminie Platerówka (25 osób).

W 1992 r. sytuacja w tym zakresie znacznie się zapewne zmieniła - głównie z powodu dalszego wzrostu liczby osób objętych pomocą, jednakże obowiązujący system sprawozdawczości statystycznej nie daje możliwości przedstawienia aktualnych danych. Częściowym uzupełnieniem są dane dotyczące tylko zadań zleconych w I połowie 1992 r. (tabl.41).

Tabl. 41. Pomoc społeczna realizowana przez gminy w ramach zadań zleconych w I półroczu 1992 r.

Gminy	Formy pomocy							
	środki wyko- rzysta- ne	zasi- łek stały	doda- tek do zasił- ku sta- łego	pomoc dla komba- tantów	usługi opie- kuńcze	zasiłek okresowy	usamo- dziel- nienie gospo- darcze	pomoc miesz- kaniowa
	w mln zł	liczba osób			liczba rodzin			
WOJEWÓDZTWO	36679	1362	481	229	1354	7588	27	11309
GMINY MIEJSKIE								
Bolesławiec	1957	51	31	4	92	405	1	938
Jelenia Góra	3710	156	61	65	209	967	1	2054
Kamienna Góra	1461	68	11	3	49	185	-	919
Karpacz	459	5	2	4	3	106	-	191
Kowary	995	24	8	6	33	222	-	310
Lubań	1125	31	16	11	75	380	-	348
Piechowice	713	11	3	5	8	171	5	111
Szklarska Poręba	630	32	3	-	5	224	-	168
Świeradów Zdrój	570	9	3	-	3	137	2	193
Wojcieszów	300	8	5	1	7	89	-	132
Zawidów	495	8	4	-	12	116	4	150
Zgorzelec	1995	88	23	15	140	541	-	540
GMINY MIEJ.-WIEJS.								
Bogatynia	1530	109	16	-	84	367	-	482
Bolków	759	22	13	7	21	204	-	363
Gryfów Śląski	1187	17	13	3	30	307	2	344
Leśna	394	20	8	16	35	95	-	197
Lubawka	1042	27	10	4	18	214	1	273
Lubomierz	597	20	9	-	38	169	-	141
Lwówek Śląski	832	33	21	-	27	175	2	289
Mirsk	611	42	8	-	33	112	3	212
Nowogrodziec	1202	53	26	3	25	231	2	476
Pieńsk	548	29	15	-	27	127	-	187
Świerzawa	822	22	13	7	22	227	-	278
Węgliniec	537	17	10	-	48	95	1	317
Wleń	949	75	7	-	15	185	2	239

Tabl. 41. Pomoc społeczna realizowana przez gminy w ramach zadań zleconych w I półroczu 1992 r. (dok.)

Gminy	Formy pomocy							
	środki wyko- rzystane	zasił- ek stały	doda- tek do zasił- ku sta- łego	pomoc dla komba- tantów	usługi opie- kuńcze	zasiłek okresowy	usamo- dziel- nienie gospo- darcze	pomoc miesz- kaniowa
	w mln zł	liczba osób			liczba rodzin			
GMINY WIEJSKIE								
Bolesławiec	249	20	15	-	7	86	-	37
Janowice Wielkie	254	51	10	8	1	35	1	75
Jeżów Sudecki	353	16	10	8	3	113	-	81
Kamienna Góra	577	52	12	4	9	90	-	250
Lubań	419	13	3	17	6	100	-	116
Marciszów	302	9	4	1	-	76	-	138
Mysłakowice	681	25	13	2	7	150	-	123
Olszyna	507	71	30	10	169	292	-	212
Osiecznica	190	17	8	-	22	55	-	43
Platerówka	66	7	5	-	3	13	-	-
Podgórzyn	282	48	7	4	1	67	-	50
Siekierczyn	340	9	5	-	21	84	-	118
Stara Kamienica	359	12	7	10	-	106	-	24
Sulików	764	19	8	1	26	150	-	147
Zgorzelec	399	16	5	10	20	120	-	43
USŁUGI OPIEKI	5517	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Materiały Urzędu Wojewódzkiego

6.2.7. Komunalne budownictwo mieszkaniowe

W okresie od lipca 1990 r. do czerwca 1992 r. w województwie oddano do użytku 182 mieszkania komunalne (tabl.42), co stanowiło 5,3 % ogólnej liczby mieszkań wybudowanych w tym okresie. Najwięcej mieszkań komunalnych wybudowano w gminach Lwówek Śląski (45) i Jelenia Góra (25). W 25 gminach w okresie ostatnich dwóch lat nie wybudowano żadnego mieszkania komunalnego.

Tabl. 42. Efekty budownictwa mieszkaniowego w okresie VII 1990 - VI 1992r.

Gminy	Mieszkania		Powierzchnia użytkowa w m ²	
	komunalne	pozostałe	komunalne	pozostałe
WOJEWÓDZTWO	182	3249	11030	230916
GMINY MIEJSKIE				
Bolesławiec	6	176	312	16720
Jelenia Góra	25	737	1569	49002
Kamienna Góra	10	111	766	6632
Karpacz	-	48	-	3574
Kowary	4	291	357	17645
Lubań	-	218	-	15274
Piechowice	-	18	-	2075
Szklarska Poręba	-	34	-	2586
Świeradów Zdrój	7	38	443	2704
Wojcieszów	-	2	-	220
Zawidów	-	73	-	4854
Zgorzelec	-	311	-	23776

Tabl. 42. Efekty budownictwa mieszkaniowego w okresie VII 1990 - VI 1992r. (dok.)

Gminy	Mieszkania		Powierzchnia użytkowa w m ²	
	komunalne	pozostałe	komunalne	pozostałe
GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE				
Bogatynia	-	180	-	12314
Bolków	9	75	403	4504
Gryfów Śląski	-	96	-	6247
Leśna	4	146	331	8919
Lubawka	13	141	811	9288
Lubomierz	11	33	696	2339
Lwówek Śląski	45	39	2470	3497
Mirsk	10	11	587	862
Nowogrodzice	-	50	-	5166
Pieńsk	-	147	-	9920
Świerzawa	-	56	-	3261
Węgliniec	-	24	-	2217
Wleń	13	2	700	197
GMINY WIEJSKIE				
Bolesławiec	-	10	-	1145
Janowice Wielkie	-	6	-	799
Jeżów Sudecki	-	19	-	1692
Kamienna Góra	-	53	-	3637
Lubań	-	4	-	450
Marciszów	6	3	355	344
Mysłakowice	1	10	49	1014
Olszyna	-	7	-	765
Osiecznica	18	26	1181	2319
Platerówka	-	2	-	214
Podgórzyn	-	23	-	2006
Siekierczyn	-	2	-	224
Stara Kamienica	-	6	-	660
Sulików	-	1	-	107
Zgorzelec	-	20	-	1747

W istniejących zasobach mieszkaniowych (tabl.43) mieszkania komunalne stanowią w województwie 36,6 %, a więc co trzecie mieszkanie jest mieszkaniem komunalnym. Największy udział mieszkań komunalnych występuje w gminie Wojcieszów (70,2 %) i Kowary (61,3 %), najmniejszy zaś w gminach wiejskich Platerówka (4,0 %) i Zgorzelec (4,3 %).

Tabl. 43. Zasoby mieszkaniowe
 Stan w dniu 31 XII

Gminy a - komunalne b - pozostałe c - udział zasobów komunalnych w %	1990		1991		
	mieszkania	powierzchnia użytkowa w m ²	mieszkania	powierzchnia użytkowa w m ²	
WOJEWÓDZTWO	a	56747	2922415	57019	2925290
	b	97843	6597969	98897	6687921
	c	36,7	30,7	36,6	30,4
GMINY MIEJSKIE					
Bolesławiec	a	5181	246675	5188	247162
	b	8060	473522	8102	478354
	c	39,1	34,3	39,0	34,1
Jelenia Góra	a	13423	743965	13404	743024
	b	15714	946100	16021	966153
	c	46,1	44,0	45,6	43,5
Kamienna Góra	a	4451	195433	4514	206245
	b	3021	171175	2998	162659
	c	59,6	53,3	60,1	55,9
Karpacz	a	738	34869	915	37038
	b	1194	82773	1061	83605
	c	38,2	29,6	46,3	30,7
Kowary	a	2370	115292	2363	115018
	b	1381	91288	1493	98177
	c	63,2	55,8	61,3	53,9
Lubań	a	3755	190644	3755	190644
	b	3613	220734	3725	228343
	c	51,0	46,3	50,2	45,5
Piechowice	a	914	53940	927	57775
	b	1378	89464	1375	86856
	c	39,9	37,6	40,3	39,9
Szklarska Poręba	a	850	47898	858	51915
	b	1841	115790	1849	112756
	c	31,6	29,3	31,7	31,5
Świeradów Zdrój	a	402	22276	402	22276
	b	1157	79665	1170	80715
	c	25,8	21,9	25,6	21,6
Wojcieszów	a	898	43502	904	43882
	b	388	26768	383	26499
	c	69,8	61,9	70,2	62,3
Zawidów	a	654	30912	662	31290
	b	715	48042	707	47971
	c	47,8	39,2	48,4	39,5
Zgorzelec	a	3506	189998	3511	190233
	b	7343	419250	7468	428451
	c	32,3	31,2	32,0	30,7
GMINY MIEJSKO-WIEJ.					
Bogatynia	a	2522	147165	2510	146314
	b	5011	289460	5052	292224
	c	33,5	33,7	33,2	33,4
Bolków	a	1147	56749	1151	56988
	b	2135	159160	2175	161468
	c	34,9	26,3	34,6	26,1
Gryfów Śląski	a	1263	59298	1225	56892
	b	2116	160994	2177	164880
	c	37,4	26,9	36,0	25,7
Leśna	a	1501	77207	1503	77997
	b	1870	131779	1943	135750
	c	44,5	36,9	43,6	36,5
Lubawka	a	1844	84390	1819	84293
	b	1881	129445	2022	136712
	c	49,5	39,5	47,4	38,1
Lubomierz	a	393	21381	379	19216
	b	1476	119849	1490	122014
	c	21,0	15,1	20,3	13,6
Lwówek Śląski	a	1427	66360	1431	68960
	b	4041	301475	4057	300522
	c	26,1	18,0	26,1	18,7

Tabl. 43. Zasoby mieszkaniowe (dok.)

Gminy a - komunalne b - pozostałe c - udział zasobów komunalnych w %		1990		1991	
		mieszkania	powierzchnia użytkowa w m ²	mieszkania	powierzchnia użytkowa w m ²
Mirsk	a	992	43142	863	39016
	b	1947	160181	2072	164096
	c	33,8	21,2	29,4	19,2
Nowogrodzic	a	350	17770	356	18035
	b	3222	251903	3235	253667
	c	9,8	6,6	9,9	6,6
Pieńsk	a	976	47085	953	45905
	b	1758	128565	1887	136300
	c	35,7	26,8	33,6	25,2
Świerzawa	a	740	40452	730	39821
	b	1586	131130	1622	133207
	c	31,8	23,6	31,0	23,0
Węgliniec	a	831	39982	831	39982
	b	1988	136171	1994	136735
	c	29,5	22,7	29,4	22,6
Wleń	a	444	24857	444	24394
	b	1095	85496	1095	85959
	c	28,8	22,5	28,8	22,1
GMINY WIEJSKIE					
Bolesławiec	a	147	8628	148	8628
	b	2437	203127	2442	203681
	c	5,7	4,1	5,7	4,1
Janowice Wielkie	a	491	31559	465	28248
	b	733	48434	761	51971
	c	40,1	39,5	37,9	35,2
Jeżów Sudecki	a	186	9002	210	11362
	b	1389	113088	1371	111357
	c	11,8	7,4	13,3	9,3
Kamienna Góra	a	326	14421	448	22248
	b	1960	133246	1847	126478
	c	14,3	9,8	19,5	15,0
Lubań	a	61	3975	74	4717
	b	1602	134177	1593	133885
	c	3,7	2,9	4,4	3,4
Marciszów	a	341	14475	355	16508
	b	1272	79843	1261	78154
	c	21,1	15,3	22,0	17,4
Mysłakowice	a	1267	81496	1261	57140
	b	1833	107592	1842	132317
	c	40,9	43,1	40,6	30,2
Olszyna	a	672	30625	682	31265
	b	1450	102141	1442	101710
	c	31,7	23,1	32,1	23,5
Osiecznica	a	77	4477	174	8324
	b	1292	95934	1198	92393
	c	5,6	4,5	12,7	8,3
Platerówka	a	19	1428	21	1800
	b	510	40885	510	40727
	c	3,6	3,4	4,0	4,2
Podgórzyn	a	827	42230	827	42230
	b	1548	118612	1562	119545
	c	34,8	26,3	34,6	26,1
Siekierczyn	a	220	12232	218	11100
	b	1125	86177	1128	87429
	c	16,4	12,4	16,2	11,3
Stara Kamienica	a	274	14479	271	14304
	b	1289	103938	1294	104376
	c	17,5	12,2	17,3	12,1
Sulików	a	190	8036	184	8358
	b	1616	127276	1623	127061
	c	10,5	5,9	10,2	6,2
Zgorzelec	a	77	4110	84	4743
	b	1856	153320	1850	152764
	c	4,0	2,6	4,3	3,0

W 1991 r. komunalne zasoby mieszkaniowe wzrosły o 272 mieszkania tj. o 0.5 %. Przyrost odnotowano w 20 gminach: największy w gminie Karpacz (o 177 mieszkań) i w gminie wiejskiej Kamienna Góra (o 122 mieszkania).

Gospodarkę komunalnymi zasobami mieszkaniowymi przedstawia tabl.44. W 1991 r. w skali województwa przeprowadzono remont kapitalny 618 mieszkań komunalnych (1.1 % zasobów) i zmodernizowano 646 mieszkań (także 1,1 % zasobów). W 1991 r. najwięcej kapitalnych remontów mieszkań zrealizowano w gminie miejskiej Zgorzelec (339) i w gminie Pieńsk (180), a w 29 gminach nie wyremontowano w 1991 r. żadnego mieszkania.

Tabl. 44. Gospodarka komunalnymi zasobami mieszkaniowymi

Gminy		Remonty kapitalne		Modernizacja		Wnioski o przydział mieszkań komunal. stan na 31 XII	Przydziały mieszkań na cele mieszkalne	Dokonane zamiany lokali mieszkalnych
		budynki	mieszkania	budynki	mieszkania			
WOJEWÓDZTWO	a	33	154	52	213	6602	997	422
	b	78	618	105	646	7111	968	471
GMINY MIEJSKIE								
Bolesławiec	a	-	-	-	-	673	100	34
	b	-	-	1	3	722	83	50
Jelenia Góra	a	2	14	-	-	1850	184	93
	b	-	-	-	-	2150	112	135
Kamienna Góra	a	-	-	-	-	603	49	29
	b	-	-	-	-	709	61	17
Karpacz	a	5	28	1	4	125	44	3
	b	-	-	-	-	71	26	2
Kowary	a	3	9	3	13	97	29	14
	b	-	1	-	-	93	32	32
Lubań	a	-	-	6	28	243	31	50
	b	-	-	4	16	136	66	27
Piechowice	a	-	-	7	7	30	19	7
	b	1	5	-	-	33	37	17
Szklarska Poręba	a	2	9	-	-	170	10	12
	b	-	-	7	38	165	15	14
Świeradów Zdrój	a	-	-	-	-	36	16	3
	b	-	-	-	-	33	6	3
Wojcieszów	a	-	-	4	11	49	10	4
	b	2	6	-	-	45	30	5
Zawidów	a	-	-	-	-	55	28	3
	b	-	-	-	-	40	21	9
Zgorzelec	a	1	3	-	-	308	24	27
	b	34	339	34	339	307	25	35
GMINY MIEJSKO-WIEJ.								
Bogatynia	a	6	24	-	-	760	76	5
	b	9	41	-	-	1024	57	12
Bolków	a	3	21	3	21	144	9	8
	b	1	6	-	-	108	24	10
Gryfów Śląski	a	-	-	4	16	81	36	5
	b	-	-	1	3	118	25	11
Leśna	a	-	-	3	14	54	16	3
	b	-	-	6	56	87	33	8
Lubawka	a	-	-	-	-	256	21	22
	b	-	-	-	-	93	38	16
Lubomierz	a	-	-	-	-	16	12	6
	b	-	-	2	6	21	7	3
Lwówek Śląski	a	-	-	-	-	134	43	28
	b	-	-	-	-	79	26	9

Tabl. 44. Gospodarka komunalnymi zasobami mieszkaniowymi (dok.)

Gminy a - 1990 b - 1991	Remonty kapitalne		Modernizacja		Wnioski o przydział mieszkania komunalnego stan na 31 XII	Przydziały mieszkań na cele mieszkalne	Dokonane zamiany lokali mieszkalnych
	budynki	mieszkania	budynki	mieszkania			
GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE (dok.)							
Mirsk	a	1	2	1	97	23	10
	b	-	-	-	47	12	10
Nowogrodziec	a	1	1	1	73	7	2
	b	-	-	1	74	12	3
Pieńsk	a	-	-	1	62	11	7
	b	23	180	-	100	33	19
Świerzawa	a	2	6	-	73	14	9
	b	-	-	-	150	13	4
Węgliniec	a	1	4	2	72	15	6
	b	-	-	-	52	21	7
Wleń	a	1	7	1	57	14	1
	b	3	22	1	116	41	1
GMINY WIEJSKIE							
Bolesławiec	a	-	-	-	46	5	-
	b	-	-	-	64	3	-
Janowice Wielkie	a	-	-	3	17	8	4
	b	2	12	5	19	4	2
Jeźów Sudecki	a	-	-	2	8	-	-
	b	-	-	20	16	4	-
Kamienna Góra	a	-	-	-	20	2	5
	b	-	-	-	37	5	-
Lubań	a	1	3	-	5	1	-
	b	-	-	-	18	-	-
Marciszów	a	1	5	3	41	8	-
	b	3	6	3	31	13	1
Mysłakowice	a	-	-	-	90	37	10
	b	-	-	16	72	21	4
Olszyna	a	2	17	2	59	17	-
	b	-	-	-	72	10	-
Osiecznica	a	-	-	3	26	12	2
	b	-	-	1	27	9	1
Platerówka	a	-	-	-	-	-	-
	b	-	-	-	-	1	-
Podgórzyn	a	-	-	-	82	32	8
	b	-	-	3	63	9	1
Siekierczyn	a	-	-	1	32	2	1
	b	-	-	-	39	4	2
Stara Kamienica	a	1	1	-	35	30	1
	b	-	-	-	41	11	-
Sulików	a	-	-	1	11	2	-
	b	-	-	-	27	9	-
Zgorzelec	a	-	-	-	12	-	-
	b	-	-	-	16	9	1

Na koniec 1991 r. było w skali województwa 7111 wniosków o przydział mieszkania komunalnego, najwięcej w gminie Jelenia Góra (2150 wniosków) i w Bolesławcu (722 wnioski), najmniej zaś w gminach wiejskich: Janowice Wielkie (15), Jeźów Sudecki i Zgorzelec (po 16). Liczba wniosków wzrosła w skali województwa w ciągu 1991 r. o 509, tj. o 7,7 %. W 17 gminach liczba wniosków była na koniec 1991 r. niższa niż na koniec 1990 r.

W 1991 r. przydzielono w województwie 968 mieszkań komunalnych (o 29 mieszkań mniej niż rok wcześniej) i dokonano 471 zamian mieszkań (o 49 więcej). Tylko w wiejskiej gminie Lubań nie przydzielono w 1991 r. żadnego mieszkania komunalnego, a w 8 gminach wiejskich nie dokonano żadnej zamiany mieszkań komunalnych.

W 1991 r. przypadają przeciętnie 93 osoby na 100 izb, przeciętna wielkość mieszkania wynosiła 61,7 m², a na 1 osobę przypadało 18,9 m² powierzchni użytkowej (tabl.45). Najniższy wskaźnik zagęszczenia (osoby na 100 izb) notowano w gminach wiejskich: Platerówka (78) oraz Sulików i Zgorzelec (po 81), a najwyższy w gminie wiejskiej Kamienna Góra (108) i miejskiej Kamienna Góra (107 osób). Największą przeciętną powierzchnię mieszkania notowano w gminach wiejskich: Lubań (83,1 m²) i Bolesławiec (82,0 m²), a najmniejszą w gminach miejskich Kamienna Góra (49,1 m²) i Bolesławiec (54,6 m²). Największa powierzchnia użytkowa przypadała na osobę w gminach Platerówka (23,8 m²) i Stara Kamienica (23,2 m²), a najmniejsza w gminach miejskich Kamienna Góra (15,8 m²) i Bolesławiec (16,8 m²).

Tabl. 45. Sytuacja mieszkaniowa ludności

Gminy	1991			Izby oddane do użytku w okresie 1 VII 90-30 VI 92 na 1000 ludności
	przeciętna			
	liczba osób na izbę	powierzchnia użytkowa mieszkania w m ²		
		ogółem	na osobę	
WOJEWÓDZTWO	0,93	61,7	18,9	26,6
GMINY MIEJSKIE				
Bolesławiec	0,96	54,6	16,8	20,3
Jelenia Góra	0,90	58,1	18,8	31,2
Kamienna Góra	1,07	49,1	15,8	19,2
Karpacz	0,82	61,1	21,1	33,4
Kowary	0,97	55,3	17,3	86,7
Lubań	0,94	56,0	17,6	37,4
Piechowice	0,91	92,8	19,6	14,0
Szklarska Poręba	0,86	60,8	20,4	17,6
Świeradów Zdrój	0,88	65,5	20,9	34,4
Wojcieszów	1,02	54,7	17,4	3,4
Zawidów	0,96	57,9	17,5	56,4
Zgorzelec	0,95	56,4	17,3	36,1
GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE				
Bogatynia	0,94	58,0	17,5	27,3
Bolków	0,99	65,7	19,1	27,2
Gryfów Śląski	0,89	65,2	20,3	34,0
Leśna	0,92	62,0	19,5	51,2
Lubawka	1,01	57,5	18,1	45,8
Lubomierz	0,88	75,6	22,6	28,7
Lwówek Śląski	0,93	67,3	19,6	17,2
Mirsk	0,87	69,2	21,7	9,1
Nowogrodziec	0,92	75,7	19,2	20,2
Pieńsk	0,94	64,2	18,2	55,1
Świerzawa	0,92	73,6	20,9	24,7
Węglińiec	0,89	62,6	19,1	12,5
Wleń	0,86	71,7	22,1	6,9

Tabl. 45. Sytuacja mieszkaniowa ludności (dok.)

Gminy	1991			Izby oddane do użytku w okresie 1 VII 90-30 VI 92 na 1000 ludności
	przeciętna			
	liczba osób	powierzchnia użytkowa mieszkania w m ²		
		na izbę	ogółem	
GMINY WIEJSKIE				
Bolesławiec	0,92	82,0	20,7	5,3
Janowice Wielkie	0,97	65,4	20,0	8,6
Jeżów Sudecki	0,89	77,6	21,7	16,1
Kamienna Góra	1,08	64,8	18,0	25,9
Lubań	0,84	83,1	22,2	3,3
Marciszów	1,00	58,6	19,2	5,4
Mysłakowice	1,00	61,1	18,6	5,9
Olszyna	0,93	62,6	19,0	5,3
Osiecznica	0,93	73,4	20,0	37,2
Platerówka	0,78	80,1	23,8	7,8
Podgórzyn	0,93	67,7	20,4	12,9
Siekierczyn	0,82	73,2	21,4	2,4
Stara Kamienica	0,87	75,8	23,2	6,2
Sulików	0,81	74,9	22,7	0,7
Zgorzelec	0,81	81,4	22,3	14,6

W okresie lipiec 1990- czerwiec 1992 oddano do użytku w województwie przeciętnie 26,6 izby na 1000 mieszkańców. Najwyższe wskaźniki osiągnięto w gminie Kowary (86,7) i Zawidów (56,4), najniższe zaś w gminie Sulików (zaledwie 0,7) i Siekierczyn (2,4).

5.2.8. Oświata i wychowanie

W okresie od 30.09.1990 do 30.09.1991 ze 103 do 114 wzrosła liczba przedszkoli komunalnych (tabl.46), chociaż łączna liczba przedszkoli w województwie zmalała ze 155 do 138. Wzrost liczby przedszkoli komunalnych nastąpił w wyniku przejęcia przez gminy niektórych przedszkoli likwidowanych przez innych gestorów (najczęściej zakłady pracy). W trzech gminach wiejskich: Bolesławiec, Lubań i Platerówka nie było przedszkola.

Zmalała też z 200 do 182 liczba oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych, chociaż w Karpaczu oraz gminach wiejskich Kamienna Góra, Podgórzyn i Zgorzelec przybyło po jednym oddziale przedszkolnym.

Samorządy terytorialne przejęły 21 szkół liczących 236 oddziałów klasowych i 5191 uczniów. Cała sieć szkół podstawowych liczyła w województwie 245 placówek na początku roku szkolnego 1991/92, w tym 166 szkół ośmioklasowych. Dysponowały one 2051 izbami lekcyjnymi i uczyło się w nich 71117 uczniów.

Dostępność usług placówek oświatowo-wychowawczych uległa w 1991r. pogorszeniu. Zmniejszyła się liczba miejsc i liczba dzieci w przedszkolach odpowiednio o 13,6% i 15,1%. Wskaźnik liczby uczniów szkół podstawowych na 1 oddział wzrósł z 23,1 do 23,6, a na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela z 17,7 do 18,3. Obniżył się natomiast wskaźnik zmianowości w szkołach podstawowych z 1,14 do 1,06. W gminach wiejskich notowano znacznie lepsze wskaźniki niż w gminach miejskich.

Tabl. 46. Infrastruktura oświaty i wychowania (część I)

Gminy		Przedszkola				Oddziały przedszkol. przy szkołach podst.	
		a-stan na 30 IX 90 b-stan na 30 IX 91	komunalne	pozostałe	dzieci	miejsca	oddziały
WOJEWÓDZTWO	a	103	52	12860	14157	200	4755
	b	114	24	10919	12240	182	4194
GMINY MIEJSKIE							
Bolesławiec	a	8	6	1435	1435	2	109
	b	7	4	1136	1210	2	88
Jelenia Góra	a	22	6	2932	3163	15	460
	b	24	4	2779	2960	14	370
Kamienna Góra	a	3	5	627	639	4	186
	b	6	1	527	562	4	187
Karpacz	a	2	2	267	253	2	26
	b	2	2	156	147	3	43
Kowary	a	3	2	351	425	3	72
	b	3	2	260	360	2	40
Lubań	a	6	1	658	738	6	230
	b	5	1	612	603	6	219
Piechowice	a	3	-	228	261	1	20
	b	3	-	185	197	1	15
Szklarska Poręba	a	3	-	264	326	2	46
	b	3	-	240	320	1	17
Świeradów Zdrój	a	1	2	248	224	1	57
	b	1	2	173	170	-	-
Wojcieszów	a	1	-	100	120	1	24
	b	1	-	104	120	1	19
Zawidów	a	2	-	210	230	1	35
	b	1	-	115	120	1	40
Zgorzelec	a	8	4	1331	1290	-	-
	b	12	-	1153	1245	-	-
GMINY MIEJ.-WIEJS.							
Bogatynia	a	3	5	688	758	9	231
	b	3	5	654	808	6	181
Bolków	a	4	-	327	410	6	122
	b	4	-	306	330	6	106
Gryfów Śląski	a	1	1	179	180	4	177
	b	2	-	192	180	4	155
Leśna	a	1	2	179	298	7	165
	b	1	1	117	191	7	156
Lubawka	a	-	3	230	280	3	164
	b	3	-	260	300	1	40
Lubomierz	a	2	-	98	152	7	143
	b	2	-	101	152	6	129
Lwówek Śląski	a	3	1	481	488	9	176
	b	5	-	427	465	6	117
Mirsk	a	1	2	147	190	6	142
	b	1	-	87	112	6	137
Nowogrodziec	a	1	-	101	120	9	285
	b	1	-	127	120	9	245
Pieńsk	a	1	2	185	265	4	85
	b	3	-	163	195	3	57
Świerzawa	a	2	-	180	183	7	110
	b	2	-	120	135	5	102
Węgliniec	a	4	1	218	293	3	87
	b	3	1	175	263	3	106
Wleń	a	1	-	89	60	4	98
	b	1	-	53	60	4	98
GMINY WIEJSKIE							
Bolesławiec	a	-	-	-	-	17	208
	b	-	-	-	-	12	187
Janowice Wielkie	a	1	1	51	155	4	68
	b	1	-	30	82	4	76
Jeżów Sudecki	a	1	-	40	46	5	97
	b	1	-	32	46	5	73
Kamienna Góra	a	2	-	60	60	10	171
	b	2	-	46	71	11	160
Lubań	a	-	1	21	75	6	110
	b	-	-	-	-	6	143

Tabl. 46. Infrastruktura oświaty i wychowania (część I) (dok.)

Gminy		Przedszkola				Oddziały przedszkol. przy szkołach podst.	
		a-stan na 30 IX 90 b-stan na 30 IX 91	komunalne	pozostałe	dzieci	miejsca	oddziały
GMINY WIEJSKIE (dok)							
Marciszów	a	1	-	32	43	4	80
	b	1	-	35	43	3	78
Mysłakowice	a	2	1	160	175	4	142
	b	2	-	120	133	4	155
Olszyna	a	1	1	144	202	5	109
	b	1	-	105	95	5	97
Osiecznica	a	1	-	55	60	5	76
	b	1	-	52	60	5	74
Platerówka	a	-	-	-	-	2	44
	b	-	-	-	-	2	26
Podgórzyn	a	3	-	118	170	5	119
	b	3	-	86	137	6	113
Siekierczyn	a	2	-	86	105	2	55
	b	1	-	57	80	2	59
Stara Kamienica	a	1	-	32	48	5	80
	b	1	-	43	48	4	75
Sulików	a	1	-	57	60	5	88
	b	1	-	57	60	5	95
Zgorzelec	a	1	3	139	177	6	115
	b	-	1	34	60	7	116

Tabl.46. Infrastruktura oświaty i wychowania (część II)

Gminy		Szkoły podstawowe					
		a - 1989/1990 b - 1990/1991	szkoły	w tym ośmioklasowe	pomieszczenia do nauczania	w tym izby lekcyjne	uczniowie
WOJEWÓDZTWO		a	243	163	2696	1970	70945
	b	245	166	2835	2051	71117	
GMINY MIEJSKIE							
Bolesławiec	a	10	8	173	125	6458	
	b	9	8	185	136	6373	
Jelenia Góra	a	18	13	313	226	11426	
	b	19	14	349	239	11487	
Kamienna Góra	a	5	5	89	43	3479	
	b	5	5	99	54	3400	
Karpacz	a	2	1	25	21	713	
	b	4	2	43	36	869	
Kowary	a	5	4	61	40	1674	
	b	5	4	64	46	1662	
Lubań	a	6	6	111	88	3392	
	b	6	6	117	92	3390	
Piechowice	a	4	2	37	28	967	
	b	4	2	39	31	969	
Szklarska Poręba	a	5	2	41	27	1034	
	b	6	3	49	28	1149	
Świeradów Zdrój	a	2	1	28	2	582	
	b	2	1	28	4	631	
Wojcieszów	a	2	2	32	14	644	
	b	2	2	31	20	687	
Zawidów	a	1	1	19	4	772	
	b	1	1	23	8	803	
Zgorzelec	a	5	5	135	81	4973	
	b	5	5	138	64	5043	

Tabl.46. Infrastruktura oświaty i wychowania (część II) (dok.)

Gminy		Szkoły podstawowe				
		szkoły	w tym ośmioklasowe	pomieszczenia do nauczania	w tym izby lekcyjne	uczniowie
a - 1989/1990						
b - 1990/1991						
GMINY MIEJ.-WIEJSKIE						
Bogatynia	a	11	8	113	74	3901
	b	10	8	109	75	3948
Bolków	a	8	4	87	36	1682
	b	8	4	91	40	1642
Gryfów Śląski	a	5	4	53	46	1433
	b	5	4	58	51	1447
Leśna	a	7	4	69	54	1676
	b	7	4	72	60	1657
Lubawka	a	4	4	61	48	1787
	b	4	4	64	50	1797
Lubomierz	a	6	3	50	42	861
	b	6	3	51	42	847
Lwówek Śląski	a	12	7	108	89	2651
	b	12	7	112	92	2682
Mirsk	a	7	5	56	39	1410
	b	7	5	59	32	1400
Nowogrodzic	a	9	7	84	81	2122
	b	9	7	86	82	2141
Pieńsk	a	4	3	52	31	1436
	b	4	3	52	31	1434
Świerzawa	a	8	3	67	55	1270
	b	7	3	64	53	1219
Węgliniec	a	5	4	61	38	1311
	b	5	4	59	44	1360
Wleń	a	4	2	36	24	745
	b	4	2	36	25	756
GMINY WIEJSKIE						
Bolesławiec	a	13	9	86	82	1260
	b	13	9	88	86	1249
Janowice Wielkie	a	4	1	25	20	514
	b	4	1	24	13	488
Jeżów Sudecki	a	5	3	35	30	676
	b	5	3	41	35	686
Kamienna Góra	a	11	3	70	67	951
	b	12	3	72	66	975
Lubań	a	6	6	42	40	910
	b	6	6	49	46	877
Marciszów	a	5	3	46	31	733
	b	5	3	46	30	757
Mysłakowice	a	5	4	77	56	1397
	b	5	4	78	56	1390
Olszyna	a	5	4	49	36	1006
	b	5	4	50	37	1000
Osiecznica	a	6	4	47	38	812
	b	6	4	51	42	800
Platerówka	a	2	2	26	22	235
	b	2	2	23	19	228
Podgórzyn	a	6	4	56	51	958
	b	6	3	54	40	785
Siekierczyn	a	3	2	30	21	606
	b	3	2	30	21	614
Stara Kamienica	a	4	2	42	40	695
	b	4	3	44	39	658
Sulików	a	5	3	41	38	789
	b	5	3	43	40	780
Zgorzelec	a	8	5	63	42	1004
	b	8	5	64	46	1037

Tabl. 47. Dostępność usług placówek oświatowo-wychowawczych

Gminy		Dzieci 1/			Uczniowie szkół podstawowych		Wskaźnik zmianowości nauczania w szkołach podstawowych 2/
		w placówkach wychowania przedszk. na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	w przedszkolach		na 1 oddział	na 1 pełnozatrudnionego nauczyciela	
			na 100 miejsc	na 1 oddział			
WOJEWÓDZTWO	a	490,2	90,8	23,3	23,1	17,7	1,14
	b	444,7	89,2	24,2	23,6	18,3	1,06
GMINY MIEJSKIE							
Bolesławiec	a	553,3	107,8	26,2	26,4	22,1	1,42
	b	438,9	93,9	23,7	27,2	21,1	1,26
Jelenia Góra	a	603,8	92,7	24,4	28,1	19,6	1,30
	b	589,9	93,9	25,0	27,9	20,5	1,18
Kamienna Góra	a	525,2	98,2	27,3	26,8	19,1	1,50
	b	484,7	93,8	25,1	26,4	19,2	1,30
Karpacz	a	859,2	105,5	17,8	25,5	18,3	1,12
	b	633,8	106,1	22,3	23,5	17,7	0,86
Kowary	a	526,8	82,6	21,9	23,3	18,0	1,18
	b	409,8	72,2	21,7	24,4	20,0	1,06
Lubań	a	566,0	89,2	24,4	26,5	18,3	1,15
	b	573,1	101,5	26,6	27,8	20,4	1,04
Piechowice	a	490,1	87,4	22,8	22,0	17,6	1,19
	b	429,2	93,9	26,4	22,5	17,6	1,10
Szklarska Poręba	a	558,6	81,0	24,0	21,1	14,8	1,20
	b	499,0	75,0	24,0	20,5	17,7	1,14
Świeradów Zdrój	a	772,6	110,7	20,7	21,6	13,9	1,00
	b	545,7	101,8	24,7	27,4	19,1	0,82
Wojcieszów	a	390,0	83,3	25,0	22,2	18,4	0,91
	b	424,1	86,7	34,7	25,4	18,6	0,87
Zawidów	a	727,0	91,3	26,3	28,6	25,7	1,42
	b	434,2	95,8	28,8	27,7	24,3	1,26
Zgorzelec	a	592,6	103,2	25,6	25,8	20,0	1,43
	b	540,8	92,6	27,5	26,3	22,2	1,39
GMINY MIEJ.-WIEJS.							
Bogatynia	a	469,8	90,8	24,6	24,8	25,7	1,39
	b	447,0	80,9	24,2	26,7	29,2	1,36
Bolków	a	528,2	79,8	21,8	21,3	15,3	0,91
	b	516,3	92,7	23,5	21,3	18,2	0,85
Gryfów Śląski	a	450,6	99,4	22,4	23,1	16,9	1,17
	b	442,0	106,7	24,0	19,4	17,6	1,02
Leśna	a	415,5	60,1	17,9	21,0	16,6	1,16
	b	355,9	61,3	19,5	22,7	18,0	1,01
Lubawka	a	416,0	82,1	23,0	26,3	22,1	1,12
	b	336,3	86,7	23,6	26,0	22,7	1,08
Lubomierz	a	501,0	64,5	16,3	17,6	13,0	0,98
	b	512,2	66,4	20,2	16,9	12,1	0,98
Lwówek Śląski	a	466,6	98,6	25,3	20,9	17,0	1,18
	b	406,9	91,8	23,7	21,6	16,8	1,11
Mirsk	a	431,3	77,4	21,0	22,0	17,8	1,14
	b	344,6	77,7	21,8	24,6	9,0	0,97
Nowogrodziec	a	319,8	84,2	25,3	22,3	17,8	1,13
	b	309,5	105,8	25,4	23,0	19,1	1,08
Pieńsk	a	354,3	69,8	20,6	24,8	18,6	1,12
	b	296,5	83,6	23,3	24,7	21,1	1,12
Świerzawa	a	454,5	98,4	22,5	19,5	16,9	0,97
	b	371,2	88,9	20,0	20,0	16,5	0,95
Węgliniec	a	419,0	74,4	19,8	22,6	15,2	0,95
	b	418,2	66,5	19,4	22,7	18,4	1,02
Wleń	a	501,3	148,3	29,7	19,6	13,1	1,06
	b	424,2	88,3	17,7	19,9	14,3	1,06

Tabl. 47. Dostępność usług placówek oświatowo-wychowawczych (dok.)

Gminy a - 1989/1990 b - 1990/1991	Dzieci 1/			Uczniowie szkół podstawowych		Wskaźnik zmianowości nauczania w szkołach podstawowych 2/
	w placówkach wychowania przedszk. na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	w przedszkolach		na 1 oddział	na 1 pełnozatrudnionego nauczyciela	
		na 100 miejsc	na 1 oddział			
GMINY WIEJSKIE						
Bolesławiec a	254,6	-	-	15,2	11,4	0,97
b	236,1	-	-	15,0	11,7	0,94
Janowice Wielkie a	410,3	32,9	8,5	17,7	14,3	1,16
b	394,1	36,6	30,0	18,1	13,9	1,13
Jeźów Sudecki a	334,1	87,0	20,0	19,3	16,5	1,00
b	294,1	69,6	16,0	19,1	16,3	0,88
Kamienna Góra a	343,2	100,0	20,0	16,7	16,1	0,81
b	316,4	64,8	23,0	16,5	15,7	0,82
Lubań a	243,0	28,0	21,0	20,2	15,2	1,07
b	273,9	-	-	19,9	14,6	0,90
Marciszów a	294,7	74,4	16,0	17,0	12,4	0,93
b	337,3	81,4	17,5	17,6	16,5	0,93
Mysłakowice a	436,4	91,4	20,0	21,8	15,4	0,83
b	415,4	90,2	20,0	21,7	17,6	0,82
Olszyna a	521,6	71,3	20,6	22,4	14,8	0,92
b	446,9	110,5	26,3	21,7	15,9	0,92
Osiecznica a	326,7	91,7	18,4	18,0	15,9	0,96
b	324,7	86,7	17,3	18,6	15,7	0,84
Platerówka a	354,8	-	-	14,7	13,8	0,62
b	224,1	-	-	14,3	10,9	0,70
Podgórzyn a	438,9	69,4	16,9	18,1	11,8	0,95
b	384,9	62,8	17,2	17,4	11,7	0,83
Siekierczyn a	380,0	81,9	17,2	18,4	14,8	1,10
b	314,4	71,3	14,3	21,2	13,6	0,97
Stara Kamienica a	320,9	66,7	16,0	17,8	13,4	0,93
b	375,8	89,6	21,5	16,9	13,4	0,89
Sulików a	296,5	95,0	28,5	17,9	12,5	1,07
b	366,3	95,0	28,5	17,7	13,4	1,02
Zgorzelec a	435,7	78,5	15,4	17,0	12,6	0,94
b	279,3	56,7	17,0	17,6	13,0	0,92

1/ Bez dzieci w przedszkolach specjalnych. 2/Liczba oddziałów szkolnych (klas) na jedno pomieszczenie do nauczania.

8.2.8. Kultura

W 1991 r. zmalała z 317 do 262 liczba placówek bibliotecznych w województwie w porównaniu do ubiegłego roku (tabl.48). Złożył się na to: wzrost liczby bibliotek o 6, spadek liczby filii bibliotecznych o 5 i spadek liczby punktów bibliotecznych o 56. Księgozbiór bibliotek zwiększył się w tym samym okresie z 2162,4 tys. do 2186,6 tys. woluminów, tj. o 1,1%. Mimo spadku liczby placówek bibliotecznych w skali całego województwa, w 6 gminach ich liczba wzrosła. Największe ubytki w sieci placówek bibliotecznych nastąpiły w gminach: Świeradów Zdrój- z 8 punktów bibliotecznych pozostało 2, Zgorzelec (gmina miejska)- z 6 punktów pozostał 1, Lubawka- z 9 punktów nie pozostał żaden, a ponadto z 3 filii pozostała 1, Olszyna- z 7 punktów nie pozostał żaden. Liczebność księgozbioru zmalała w 6 gminach, w tym w gminie Lubawka aż o 59 %.

Tabl. 48. Infrastruktura kultury
Stan w dniu 31 XII

Gminy a - 1990 b - 1991	Placówki biblioteczne		Kina stałe		
	ogółem 1/	księgozbiór w tys. woluminów	obiekty	miejsca na widowni	
WOJEWÓDZTWO	a	317	2162,4	21	6820
	b	262	2186,6	17	6060
GMINY MIEJSKIE					
Bolesławiec	a	4	93,3	2	754
	b	3	94,7	1	440
Jelenia Góra	a	17	321,1	3	1139
	b	14	322,4	4	1753
Kamienna Góra	a	4	84,9	1	366
	b	5	85,6	1	314
Karpacz	a	11	51,2	1	321
	b	8	51,4	1	321
Kowary	a	5	30,4	1	344
	b	3	30,2	1	340
Lubań	a	7	105,4	1	459
	b	8	114,2	1	459
Piechowice	a	2	29,2	-	-
	b	2	29,3	-	-
Szklarska Poręba	a	3	33,1	1	432
	b	3	34,4	1	431
Świeradów Zdrój	a	12	21,8	1	351
	b	4	22,0	1	351
Wojcieszów	a	1	22,4	1	260
	b	2	22,7	-	-
Zawidów	a	2	18,2	-	-
	b	2	18,4	-	-
Zgorzelec	a	9	104,4	2	412
	b	4	104,7	1	285
GMINY MIEJSKO-WIEJ.					
Bogatynia	a	10	94,6	1	325
	b	11	97,8	1	430
Bolków	a	4	46,8	1	356
	b	4	47,5	1	180
Gryfów Śląski	a	6	42,4	1	299
	b	4	45,6	-	-
Leśna	a	11	52,2	1	238
	b	9	51,1	1	240
Lubawka	a	13	44,3	-	-
	b	2	18,2	-	-
Lubomierz	a	12	32,1	-	-
	b	9	32,9	-	-
Lwówek Śląski	a	20	105,1	1	289
	b	18	107,6	-	-
Mirsk	a	8	55,2	-	-
	b	7	55,9	-	-
Nowogrodzice	a	13	64,4	1	201
	b	12	66,4	1	201
Pieńsk	a	5	39,4	-	-
	b	6	40,2	-	-
Świerzawa	a	7	45,5	-	-
	b	6	46,5	-	-
Węgliniec	a	5	41,9	1	274
	b	5	43,6	1	315
Wleń	a	8	31,3	-	-
	b	9	30,7	-	-

Tabl. 48. Infrastruktura kultury (dok.)

Gminy a - 1990 b - 1991	Placówki biblioteczne		Kina stałe	
	ogółem 1/	księgozbiór w tys. woluminów	obiekty	miejsca na widowni
GMINY WIEJSKIE				
Bolesławiec	a 10	44,8	-	-
	b 8	45,2	-	-
Janowice Wielkie	a 4	43,1	-	-
	b 4	43,4	-	-
Jeżów Sudecki	a 13	39,8	-	-
	b 11	40,5	-	-
Kamienna Góra	a 6	35,0	-	-
	b 6	35,7	-	-
Lubań	a 8	31,4	-	-
	b 6	29,0	-	-
Marciszów	a 12	33,5	-	-
	b 12	35,2	-	-
Mysłakowice	a 5	41,4	-	-
	b 5	62,4	-	-
Olszyna	a 10	48,9	-	-
	b 3	48,9	-	-
Osiecznica	a 6	31,6	-	-
	b 5	31,6	-	-
Platerówka	a 2	20,4	-	-
	b 2	20,7	-	-
Podgórzyn	a 10	41,6	-	-
	b 13	41,6	-	-
Siekierczyn	a 5	28,0	-	-
	b 4	28,4	-	-
Stara Kamienica	a 5	35,2	-	-
	b 4	35,2	-	-
Sulików	a 14	22,0	-	-
	b 10	22,4	-	-
Zgorzelec	a 8	55,1	-	-
	b 9	52,4	-	-

1/ Łącznie z punktami bibliotecznymi.

Sieć kin stałych zmniejszyła się w 1991 r. o 4 obiekty: zamknięto kina w Bolesławcu, Wojcieszowie, Zgorzelcu, Gryfowie Śląskim i Lwówku Śląskim, otwarto kino w Jeleniej Górze. W końcu 1991 r. nie było kina stałego w 3 gminach miejskich, w 8 gminach miejsko-wiejskich i w żadnej gminie wiejskiej. Liczba miejsc na widowni zmniejszyła się w tym samym okresie z 6820 do 6060, tj. o 11,1 %.

Zmniejszenie liczby placówek bibliotecznych i kin stałych pogorszyło w 1991 r. wskaźniki dostępności do usług świadczonych przez te placówki (tabl.49). Liczba woluminów w placówkach bibliotecznych przypadająca na 1000 mieszkańców spadła w województwie z 4177 do 4127, a liczba miejsc na widowni z 13,2 do 11,7. Zmniejszyła się też liczba czytelników i liczba widzów.

Tabl. 49. Dostępność usług placówek kulturalnych

Gminy a - 1990 b - 1991		Księgozbiór bibliotek w wolaminach	Miejsca na widowni kin stałych	Czytelnicy	Widzowie
WOJEWÓDZTWO	a	4177,2	13,2	214	1705
	b	4127,6	11,7	199	511
GMINY MIEJSKIE					
Bolesławiec	a	2111,3	17,1	184	589
	b	2130,9	9,9	197	777
Jelenia Góra	a	3422,0	14,5	177	764
	b	3448,3	18,7	181	826
Kamienna Góra	a	3630,2	15,6	341	1360
	b	3626,3	13,3	347	531
Karpacz	a	8953,0	56,1	663	1662
	b	8930,6	55,8	418	1204
Kowary	a	2456,8	27,8	283	1266
	b	2420,3	27,2	242	891
Lubań	a	4384,6	19,1	254	2102
	b	4756,3	19,1	273	1706
Piechowice	a	3892,3	-	114	202
	b	3924,6	-	102	-
Szklarska Poręba	a	3981,1	52,0	133	2996
	b	4148,0	51,9	117	1597
Świeradów Zdrój	a	4528,9	73,1	374	4015
	b	4455,0	71,1	253	1718
Wojcieszów	a	5413,1	62,9	174	540
	b	5526,4	-	197	48
Zawidów	a	4091,7	-	105	1359
	b	3852,2	-	117	-
Zgorzelec	a	2901,8	11,5	163	1392
	b	2874,2	7,8	145	938
GMINY MIEJSKO-WIEJ.					
Bogatynia	a	3656,2	12,6	194	274
	b	3748,8	16,5	184	223
Bolków	a	4087,0	31,1	116	292
	b	4121,8	15,6	122	339
Gryfów Śląski	a	3828,4	27,0	170	535
	b	4113,3	-	183	-
Leśna	a	4759,9	21,7	178	374
	b	4673,8	21,9	142	256
Lubawka	a	3634,7	-	232	168
	b	1482,1	-	121	-
Lubomierz	a	4828,8	-	223	-
	b	5181,2	-	202	-
Lwówek Śląski	a	5463,8	15,0	195	911
	b	5583,5	-	194	388
Mirsk	a	5834,0	-	257	240
	b	5905,1	-	222	-
Nowogrodzic	a	4512,2	14,1	182	205
	b	4645,6	14,1	181	209
Pieńsk	a	3940,7	-	236	453
	b	4019,0	-	224	-
Świerzawa	a	5481,8	-	186	116
	b	5611,9	-	187	-
Węgliniec	a	4546,1	29,7	134	335
	b	4683,2	33,8	125	162
Wleń	a	6134,8	-	210	263
	b	6049,2	-	241	-

Tabl. 49. Dostępność usług placówek kulturalnych (dok.)

Gminy a - 1990 b - 1991		Księgozbiór bibliotek w woluminach	Miejsca na widowni kin stałych	Czytelnicy	Widzowie
		na 1000 ludności			
GMINY WIEJSKIE					
Bolesławiec	a	4412,4	-	170	-
	b	-	-	140	-
Janowice Wielkie	a	10798,4	-	318	-
	b	10695,5	-	315	-
Jeżów Sudecki	a	6977,7	-	319	-
	b	7031,6	-	206	-
Kamienna Góra	a	4141,0	-	324	-
	b	4257,0	-	268	-
Lubań	a	4953,4	-	261	-
	b	4595,9	-	206	-
Marciszów	a	6689,0	-	495	-
	b	7082,5	-	480	-
Mysłakowice	a	4038,8	-	247	-
	b	6037,4	-	143	-
Olszyna	a	6931,7	-	296	28
	b	7001,7	-	231	171
Osiecznica	a	6232,3	-	260	-
	b	6217,4	-	260	-
Platerówka	a	11336,1	-	398	-
	b	11492,8	-	292	-
Podgórzyn	a	5118,0	-	235	-
	b	5138,8	-	234	-
Siekierczyn	a	6082,7	-	264	-
	b	6073,1	-	278	-
Stara Kamienica	a	6966,7	-	197	-
	b	6849,6	-	136	-
Sulików	a	3562,9	-	186	-
	b	3804,6	-	146	-
Zgorzelec	a	7493,0	-	107	-
	b	7376,1	-	116	-

6.3 Zakres zadań zleconych

Zadania zlecone obejmują zadania administracji rządowej, powierzone do realizacji gminom. Obejmują one dwa rodzaje zadań: zleconych na mocy ustawy kompetencyjnej oraz zleconych na mocy porozumień zawartych z kierownictwami urzędów rejonowych.

W zakres tych zadań wchodzi m.in.:

- wydawanie decyzji uprawniających do prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych i gastronomicznych,
- ewidencjonowanie działalności gospodarczej,
- opieka nad grobami i cmentarzami wojennymi,
- podejmowanie decyzji o wyłączeniu gruntów rolnych z produkcji rolniczej,
- zwalczanie chorób zwierząt oraz ochrona roślin uprawnych przed chorobami i szkodnikami,
- wykonywanie prac zabezpieczających przed powodzią,
- ochrona zieleni w parkach miejskich,
- prowadzenie akt stanu cywilnego, ewidencja ludności i wydawanie dokumentów tożsamości,
- zadania związane z obronnością,
- realizacja niektórych świadczeń z zakresu pomocy społecznej (zadania zlecone z tego zakresu zostały bardziej szczegółowo omówione w pkt. 6.2 w części dotyczącej opieki społecznej),
- zadania z zakresu urbanistyki, architektury i nadzoru budowlanego,
- rejestracja i ewidencja pojazdów,
- niektóre zadania z zakresu gospodarki gruntami i obrotu nieruchomościami,
- zadania z zakresu oświaty i wychowania.

Wydatki gmin na zadania zlecone w 1991r. ujęte są w tabl.41. Stanowiły one w ub.r. 13,0% ogółu wydatków gmin i wahały się od 3,5% w gminie Bogatynia do 30,3% w gminie Siekierzyn.

ANEKS

Tabl. 50. Ważniejsze inwestycje oddane do użytku w 1990 i 1991 roku

Gminy	Inwestor	
	gmina	inny
GMINY MIEJSKIE		
Jelenia Góra	1/Uzbrojenie terenu -sieć kanalizacyjna 0,4 km -sieć wodociągowa 0,8 km -sieć gazowa 1,3 km -sieć energetyczna 6,7 km -drogi lok.miejskie 0,3 km	1/Piekarnia o wyd.1t/dobę 2/Pawilon gastr. 240 msc 3/Lokale socj.- usługowe wbudowane w budynki mieszkalne 10 szt. o pow. użytkowej 1004 m ² 4/Szkoła podstawowa o 42 pomieszczeniach do nauki 5/Sieć energetyczna 7,0 km
Bolesławiec		1/Przedszkole na 100 msc 2/Szkoła zawodowa na 16 pomieszczeń do nauki
Kamienna Góra		1/Hotel turystyczny na 48 miejsc
Karpacz	1/Biologiczna oczyszczalnia ścieków o wyd.106 m ³ /dobę	
Lubań	1/Drogi wojewódzkie 3,5 km	1/Ubojnia o wyd.2t/zmianę 2/Piekarnia o wyd.1,4t/dobę
Szklarska Poręba		1/Pawilon gastronomiczny na 50 miejsc 2/Kolektor dł. 1,4 km 3/Biologiczna oczyszczalnia ścieków o wyd.132 m ³ /dobę 4/Hotel "Sudety" na 126 miejsc
Zawidów	1/Uzbrojenie terenu - drogi lok.miejskie 1,2 km - sieć energetyczna 0,4 km	1/Pawilon handlowy 50 m ² pow. użytł. 2/Budynki magazynów zboż. o poj.800m ³ 3/Biologiczna oczyszczalnia ścieków o wydaj. 300 m ³ /dobę
Zgorzelec	1/Uzbrojenie terenu - sieć gazowa 0,1 km - sieć energetyczna 9,9 km - drogi lok.miejskie 1,0 km	1/Żłobek na 110 miejsc 2/Kotłownia komunalna o mocy 48,8 MW

Tabl. 50. Ważniejsze inwestycje oddane do użytku w 1990 i 1991 roku (dok.)

Gminy	Inwestor	
	gmina	inny
GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE Bogatynia		1/Chemiczna oczyszczalnia ścieków o wydajności 1226 m ³ /dobę 2/Przedszkole na 120 msc
Bolków		1/Silosowy magazyn zbożowy o poj. 2700 ton
Leśna	1/Dwie biologiczne oczyszczalnie ścieków o wydajności 230 m ³ /dobę	
Lubomierz		1/Oczyszczalnia ścieków o wyd. 60 m ³ /dobę
Lwówek Śląski		1/Instalacja odpylająca o zdolności 4 t/rok
Świerzawa	1/Biologiczna oczyszczalnia ścieków o wyd. 50 m ³ /dobę	1/Magazyn zbożowy o poj. 600 t
Wleń		1/Mechaniczna oczyszczalnia ścieków o wydajności 100 m ³ /dobę
GMINY WIEJSKIE Bolesławiec		1/Magazyn zbożowo-nawozowy o poj. 200 t
Kamienna Góra	1/Wodociągi zbiorowe - liczba podł. gospodarstw 50 - dł. przyłączy 6,1 km	
Marciszów	1/Pawilon handlowy o pow. użytk. 204 m ²	
Mysłakowice	1/Remiza strażacka o pow. użytk. 220 m ²	1/Magazyn handlowy o pow. użytk. 99 m ²
Olszyna		1/Ubojnia o zdolności 3 t/zmianę
Zgorzelec	1/Wodociągi zbiorowe - liczba podł. gospodarstw 48 - dł. przyłączy 5,3 km	1/Biologiczna oczyszczalnia ścieków o wydajności 50 m ³ /dobę 2/Magazyn skupu o pow. uż. 819 m ² 3/Mieszalnia pasz o wyd. 5000 t/rok

Tabl. 51. Ważniejsze inwestycje w realizacji w 1991 r.
Stan w dniu 31 XII

Gminy	Inwestor	
	gmina	inny
GMINY MIEJSKIE		
Jelenia Góra	1/Uzbrojenie tereru - sieć kanalizacyjna 1,3 km - sieć wodociągowa 1,5 km - sieć gazowa lok. 2,5 km - sieć energetyczna 2,2 km - drogi lok.miejskie 5,9 km	1/Szpital na 640 łózek 2/Rozbudowa szkoły 6 pomieszczeń do nauki 3/Instalacja do zatrzymywania: - zanieczyszczeń pyłowych - 4176 t/rok - zanieczyszczeń gazo-nych 2811 t/rok
Bolesławiec	1/Drogi lok.miejskie 2,7 km	1/Pawilon handl.-usługowy o pow.użytk.600m2 2/Oczyszczalnia ścieków mechan.-biolog. o wyd. 15tys.m3/dobę 3/Rozbudowa kotłowni o mocy 11,5 MW 4/Instalacja do zatrzymywania - zanieczyszczeń pyłowych 35 t/rok 5/Budowa szkoły zawodowej 12 pomieszczeń do nauki 6/Przedszkole na 150 msc
Kamienna Góra	1/Szkoła podstawowa 35 pomieszczeń do nauki	1/Oczyszczalnia ścieków mechan.-biologiczna o wyd.23400 m ³ /dobę
Karpacz	1/Biologiczna oczyszczalnia ścieków o wyd.400 m ³ /dobę	
Kowary	1/Uzbrojenie terenu - sieć wodociągowa 1,0 km - sieć kanalizacyjna 3,2 km 2/Sala gimnastyczna przy Sz.P.	
Lubań		1/Rozbudowa kotłowni o mocy 11,3 MW 2/Szkoła podst.o 42 pomieszczeniach do nauki 3/Ujęcie wody o wydajności 400 m ³ /dobę 4/Chemiczna oczyszczalnia ścieków o wydajności 60 m ³ /dobę
Piechowice	1/Szkoła podst. 11 pomieszczeń do nauki	1/Instalacja do zatrzymywania zanieczyszczeń pyłowych 110 t/rok

Tabl. 51. Ważniejsze inwestycje w realizacji w 1991 r. (cd.)

Gminy	Inwestor	
	gmina	inny
GMINY MIEJSKIE (dok.) Szklarska Poręba	1/Dwie oczyszczalnie ścieków o wyd.2150 m3/dobę	1/Oczyszczalnia ścieków o wyd.50 m3/dobę 2/Restauracja "Raszyn" na 160 miejsc
Swieradów Zdrój	1/Sieć gazowa 32,0 km 2/Dwie oczyszczalnie ścieków o wyd.350 m3/dobę	
Wojcieszów	1/Ujęcie wody o wydajności 525 m3/dobę 2/Wodociąg 1,2 km 3/Modernizacja wysypiska	
Zawidów	1/Uzbrojenie terenu - sieć wodociągowa 0,5 km - sieć kanalizacyjna 0,6 km - sieć energetyczna 1,2 km	
Zgorzelec	1/Uzbrojenie terenu - sieć gazowa 0,6 km - sieć wodociągowa 0,9 km - sieć kanalizacyjna 0,3 km - sieć energetyczna 1,1 km - drogi lok.miejskie 0,9 km 2/Szkoła podst. 42 pomiesz- czenia do nauki	1/Mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków o wyd.270 m3/dobę 2/Hotel na 57 miejsc
GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE		
Bogatynia	1/Uzbrojenie terenu - sieć wodociągowa 0,9 km - sieć kanalizacyjna 3,0 km - drogi lok.miejskie 0,3 km 2/Szkoła podst.41 pom.do nauki	1/Dwie oczyszczalnie ście- ków o wyd.2484 m3/d
Gryfów Śląski		1/Instalacja do zatrzyma- wania gazów o wydajności 401 t/rok
Leśna	1/Szkoła podst.25 pom.do nauki	1/Oczyszczalnia ścieków o wyd.230 m3/dobę
Lubawka	1/Remiza strażacka o pow. uży- tkowej 791 m2	1/Oczyszczalnia ścieków o wyd.5000 m3/dobę
Lubomierz	1/Oczyszczalnia ścieków o wyd. 500 m3/dobę	
Lwówek Śląski	1/Uzbrojenie terenu - sieć wodociągowa 0,4 km - sieć kanalizacyjna 0,4 km - sieć gazowa 0,1 km - drogi lok.miejskie 0,4 km	1/Rozlewnia piwa o wyd. 30 tys.hl 2/Oczyszczalnia ścieków o wyd.2400 m3/dobę
Mirsk		1/Rozbudowa szkoły 9 po- mieszczeń do nauki 2/Biologiczna oczyszczal- nia ścieków o wydajności 65 m3/dobę

Tabl. 51. Ważniejsze inwestycje w realizacji w 1991 r. (dok.)

Gminy	Inwestor	
	gmina	inny
GMINY MIEJSKO-WIEJSKIE (dok.)		
Nowogrodziec	1/Sieć gazowa 4,0 km 2/Szkoła podst.9 pom.do nauki 3/Ośrodek zdrowia 16 gabinetów	1/Instalacja do zatrzymywania zanieczyszczeń gazowych 700 t/rok 2/Dom kultury
Świerzawa	1/Remiza strażacka	1/Dwa pawilony handlowe o pow. użytk.609 m2
Węgliniec	1/Szkoła podst.20 pom.do nauki	1/Ośrodek zdrowia 13 gabinetów
Wleń	1/Oczyszczalnia ścieków o wyd. 500 m3/dobę	
GMINY WIEJSKIE		
Jeżów Sudecki	1/Budynek wielofunkcyjny OSP	1/Pawilon handlowy o pow. użytkowej 221 m2 2/Pawilon gastronomiczny na 40 miejsc
Kamienna Góra	1/Wodociągi zbiorowe - liczba podłączonych gospodarstw 65 - długość przyłączy 6,8 km 2/Sieć kanalizacyjna 7,6 km	
Lubań	1/Szkoła podst. 11 pom.do nauki	1/Ośrodek zdrowia 5 gabin.
Marciszów	1/Remiza strażacka o pow.użytk. 301 m2	
Mysłakowice	1/Sieć wodociągowa 1,4 km	
Olszyna	1/Szkoła podst. 6 pom.do nauki	
Osiecznica	1/Szkoła podst.12 pom.do nauki 2/Remiza strażacka o pow.użytk. 373 m2	
Platerówka	1/Szkoła podst.4 pom.do nauki	
Podgórzyn	1/Remiza strażacka o pow.użytk. 990 m2	1/Oczyszczalnia ścieków o wyd.50 m3/dobę
Siekierczyn	1/Remiza strażacka o pow.użytk. 453 m2	
Stara Kamienica	1/Remiza strażacka o pow.użytk. 545 m2 2/Oczyszczalnia ścieków o wyd. 50 m3/dobę	
Sulików	1/Wodociąg zbiorowy - liczba podł.gosp.426 - dł.przyłączy 3,9 km	

I. ANKIETA DO PRZEWODNICZĄCEGO RADY GMINNEJ

1. Imię i nazwisko
2. Data wyboru
3. Dane dotyczące poprzednika/ów:

imię i nazwisko	data wyboru	data odwołania
-----------------	-------------	----------------
4. Liczba sesji Rady Gminnej ogółem
z tego w okresie:
 - a/ do końca 1990 r.
 - b/ I - VI 1991 r.
 - c/ VII - XII 1991 r.
 - d/ I - VI 1992 r.
5. Liczba uchwał ogółem w tym stanowiących prawo miejscowe
z tego w okresie:
 - a/ do końca 1990 r.
 - b/ I - VI 1991 r.
 - c/ VII - XII 1991 r.
 - d/ I - VI 1992 r.
6. Frekwencja radnych na Sesjach Rady Gminnej ustalona wg wzoru w %:

$$Fr = \frac{\text{liczba radnych biorących udział w sesjach łącznie w bad.okr.}}{\text{liczba sesji} \times \text{liczba radnych ogółem}} \times 100$$

7. Działalność Komisji Rady Gminnej w okresie od 27 V 90 do VI 1992 r.

Lp.	NAZWA KOMISJI	Liczba członków		Liczba posiedzeń	Frekwencja radnych w % wg wzoru pkt.6
		ogółem	w tym spoza Rady		
A.	STAŁE				
B.	DORAŻNE				

8. Formy kontaktów radnych z wyborcami /właściwe podkreślić/
 - a/ dyżury w biurach Rady Gminnej
 - b/ okresowe spotkania z wyborcami z poszczególnych okręgów gminnych
 - c/ wydawnictwa - wymienić jakie
 - d/ inne formy /proszę wymienić/
9. Rodzaj wynagrodzenia Przewodniczącego Rady Gminnej /właściwe podkreślić/
 - a/ praca wykonywana nieodpłatnie /społecznie/
 - b/ ryczałt
 - c/ dieta
 - d/ umowne
 - e/ inne /jakie ?/
10. Rodzaj i zasady wynagradzania radnych za udział w posiedzeniach Komisji i Sesjach Rady Gminnej /proszę opisać/
11. Dodatkowe informacje o gminie wg uznania

II. ANKIETA DO PRZEWODNICZĄCEGO ZARZĄDU GMINY (PREZYDENTA, BURMISTRZA, WÓJTA/

1. Imię i nazwisko

2. Data wyboru

3. Czy jest PAN /PANI/ radnym/a/?

a/ tak b/ nie

4. Organ gminny uprawniony do ustalenia wynagrodzenia dla przewodniczącego Zarządu Gminy /właściwe podkreślić/

a/ Rada Gminy /sesje/

b/ Zarząd Gminy

5. Wysokość otrzymywanego wynagrodzenia brutto wg stanu w dniu

30 czerwca 1992 r. /właściwe podkreślić/

a/ do 5,0 mln zł

b/ 5 - 7,5 mln zł

c/ 7,5 - 10,0 mln zł

d/ 10 - 12,5 mln zł

e/ powyżej 12,5 mln zł

6. Skład Zarządu Gminy i jego zmiany w okresie od 27 maja 1990 r. do 30 czerwca 1992 r.

Funkcja w Zarządzie	Data zmiany		Imię i nazwisko
	powołania	odwołania	

7. Z liczby członków Zarządu Gminy podaj wg stanu z 30 czerwca 1992 r.

a/ zatrudnionych w Urzędzie Gminy

b/ radnych

8. Liczba posiedzeń Zarządu Gminy w okresie od 27 maja 1990 r. do 30 czerwca 1992 r.

9. Frekwencja członków Zarządu Gminy na posiedzeniach ustalona wg wzoru /w % z jednym znakiem po przecinku/ w okresie od 27 maja 1990 r. do 30 czerwca 1992 r.

$$F = \frac{\text{liczba członków Zarządu biorących udział w posiedzeniach w badanym okresie}}{Z \cdot \text{liczba posiedzeń} \cdot \text{liczba członków Zarządu}} \times 100$$

10. Przynależność gminy do Związków i Porozumień Międzygminnych

Lp	Nazwa Związku lub Porozumienia Międzygminnego	Data przystąpienia	Funkcja przedstawiciela gminy we władzach Związku	Współpraca międzygminna		Wysokość składki na 1 mieszkańca gminy rocznie	Efekty współpracy międzygminnej /przykłady/
				cel	zakres		

11. Współpraca zagraniczna gminy

Lp.	Nazwa ośrodka i kraju	Zakres Współpracy	Rodzaj współpracy			Efekty współpracy / przykłady/
			stała	do- raź- na	podsta- wa współ- pracy /umowa itp./	

12. Współpraca zagraniczna jednostek gospodarczych i instytucji z terenu gminy /wymień ośrodki współpracy i przykłady współpracy/ :

13. Działalność informacyjna i promocyjna gminy - wskaż przykłady /np. monografie, foldery, itd./:

14. Dodatkowe informacje o gminie wg uznania:

III. SPRAWOZDANIA STATYSTYCZNE

1. Gkm-11 - bilans zasobów mieszkaniowych
2. M-05 - o komunikacji miejskiej
3. M-06 - o wodociągach i kanalizacji
4. M-07 - o wodociągach zbiorowych i zbiorczej kanalizacji
5. M-08 - o gospodarce ciepłej
6. M-09 - o zakładach oczyszczania
7. SG-01 - statystyka gminy
8. I-02 - o działalności inwestycyjnej
9. I-03 - karta statystyczna budynku mieszkalnego i obiektu użyteczności publicznej
10. T-06 - o stanie pracy taboru autobusowego w transporcie publicznym
11. Lt-35 - ze stanu telefonicznych łączy abonenckich
12. Ło-60 - ze stanu placówek pocztowo-telekomunikacyjnych
13. Rb-27 - o dochodach budżetowych
14. Rb-28 - o wydatkach budżetowych
15. Rb-50 - o dotacjach i wydatkach budżetowych z wykonania zadań z zakresu administracji rządowej zleconych gminom
16. S-01 - o przedszkolach
17. S-02 - o szkołach podstawowych
18. Z-01 - o stanie zatrudnienia
19. ZD-3 - o przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej
20. Mz-35 - dane o przemysłowej służbie zdrowia
21. ZD-5 - o aptekach i punktach aptecznych
22. ZD-6 - o żłobkach
23. K-03 - o placówkach bibliotecznych
24. Mz-10 - wybrane zagadnienia służby zdrowia
25. MPiPS-03 - o udzielonych świadczeniach pomocy społecznej

Pozostałe źródła danych wykazano pod tablicami.

WYDAWNICTWA STATYSTYCZNE

Wojewódzki Urząd Statystyczny w Jeleniej Górze prowadzi sprzedaż następujących wydawnictw statystycznych:

	cena
- miesięcznej "INFORMACJI O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ WOJEWÓDZTWA JELENIOGÓRSKIEGO"	20 000 zł,
- kwartalnej i półrocznej informacji z cyklu "GOSPODARKA LOKALNA"	25 000 zł,
- rocznej "STAN GMIN W 1991 ROKU"	40 000 zł,
- "ROCZNIKA STATYSTYCZNEGO WOJEWÓDZTWA JELENIOGÓRSKIEGO 1992"	30 000 zł,
- "REGON" - FIRMY I INSTYTUCJE /komplet/.	300 000 zł,
Tom I - Formy organizacyjno - prawne i prawie wszystko o REGONIE	100 000 zł,
Tom II - Działy i branże	100 000 zł,
Tom III - Rejony administracyjne i gminy	100 000 zł,
- folderów o województwie	2000 - 10 000 zł,
- Europejską Klasyfikację Działalności	30 000 zł,
- Klasyfikację Środków Trwałych	80 000 zł.

Ponadto informujemy, że wysyłkową sprzedaż detaliczną wydawnictw Głównego Urzędu Statystycznego prowadzą :

- Powszechna Księgarnia Wysyłkowa ul.Nowolipie 4, 00-950 Warszawa,
- Księgarnia Akademicka "AFIKS" ul.Waryńskiego 10, 00-631 Warszawa.

Stałą sprzedaż wszystkich wydawnictw GUS prowadzi punkt sprzedaży Zakładu Wydawnictw Statystycznych w budynku GUS Al.Niepodległości 208, Warszawa.

Oferta wydawnicza GUS znajduje się w Oddziale Analiz i Opracowań Zbiorczych WUS, I piętro , pokój nr 10.

